



Blönduósbær

Aðalskipulag 2010-2030

GREINARGERÐ



Tillaga 18. maí 2010

BLÖNDUÓSBÆR

Aðalskipulag 2010-2030



LANDMÓTUN®

Yngvi Þór Loftsson

Óskar Örn Gunnarsson

Margrét Ólafsdóttir

Valdimar Harðarson

Staðardagskrá 21



environice

Ragnhildur Helga Jónsdóttir

Forsíðumynd : Blönduós, www.blonduos.is

1. INNGANGUR	7
1.1 SAMÞÆTTING STAÐARDAGSKRÁR OG AÐALSKIPULAGS.....	7
1.2 MARKMIÐ AÐALSKIPULAGS OG STAÐARDAGSKRÁR 21	8
1.2.1 Samráð við íbúa.....	8
1.2.2 Samráð við stofnanir og fyrirtæki um;	9
1.3 FYRIRLIGGJANDI SKIPULAGSÁÆTLANIR OG AÐRAR ÁÆTLANIR.....	10
1.4 AFGREIÐSLA EFTIR AUGLÝSINGU (ATH SÍÐAR)	12
2 MEGINÞÆTTIR SKIPULAGSÁÆTLUNAR OG	12
STAÐARDAGSKRÁR 21	12
2.1 LÝSING AÐALSKIPULAGS.....	12
2.2 LÝSING STAÐARDAGSKRÁR 21.....	12
2.3 SÉRTÆK VERKEFNI STAÐARDAGSKRÁR 21	12
3 STEFNUMÖRKUN Í DREIFBÝLI	15
3.1 ATVINNA.....	15
3.1.1 Landbúnaðarsvæði.....	15
3.1.2 Svæði fyrir þjónustustofnanir	19
3.1.3 Verslunar- og þjónustusvæði	21
3.1.4 Athafnasvæði.....	21
3.1.5 Lónaðarsvæði.....	22
3.1.6 Efnistökusvæði.....	23
3.1.7 Sorpförgunarsvæði.....	24
3.1.8 Umhverfisáhrif atvinnu	25
3.2 BYGGÐ.....	25
3.2.1 Svæði fyrir frístundabyggð.....	25
3.2.2 Opin svæði til sérstakra nota	26
3.2.3 Umhverfisáhrif byggðar.....	27
3.3 NÁTTÚRA OG VERNDARSVÆÐI	27
3.3.1 Óbyggð svæði.....	27
3.3.2 Náttúruverndarsvæði	28
3.3.3 Þjóðminjavernd	29
3.3.4 Verndarsvæði vegna neysluvatns	31
3.3.5 Skilgreining vatnsgæða og flokkun vatns	31
3.3.6 Hverfisverndarsvæði.....	32
3.3.7 Svæði undir náttúruvá.....	34
3.3.8 Umhverfisáhrif verndar og náttúruvár.....	36
3.4 SAMGÖNGUR OG VEITUR.....	37
3.4.1 Vegir.....	37
3.4.2 Gönguleiðir.....	40
3.4.3 Reiðleiðir	40
3.4.4 Vatnsveita	42
3.4.5 Hitaveita.....	42
3.4.6 Fráveita.....	42
3.4.7 Rafveita.....	43
3.4.8 Fjarskipti.....	44
3.4.9 Umhverfisáhrif samgöngur og veitur.....	44
4 ÞÉTTBÝLI	45
4.1 BYGGÐ.....	45
4.1.1 Íbúðasvæði.....	45
4.1.2 Opin svæði til sérstakra nota	47
4.2 ATVINNA.....	49
4.2.1 Svæði fyrir þjónustustofnanir	49
4.2.2 Verslunar- og þjónustusvæði	51



4.2.3	<i>Athafnasvæði</i>	53
4.2.4	<i>Iónaðarsvæði</i>	54
4.2.5	<i>Hafnarsvæði</i>	55
4.2.6	<i>Sorpförgunarsvæði</i>	56
4.2.7	<i>Efnistökusvæði</i>	56
4.3	NÁTTÚRA OG VERNDARSVÆÐI	56
4.3.1	<i>Óbyggð svæði</i>	56
4.3.2	<i>Vernd, vá og friðun</i>	56
4.3.3	<i>Hverfisverndarsvæði</i>	57
4.3.4	<i>Verndarsvæði vegna neysluvatns</i>	58
4.4	SAMGÖNGUR OG VEITUR	59
4.4.1	<i>Vegir</i>	59
4.4.2	<i>Gönguleiðir</i>	60
4.4.3	<i>Reiðleiðir</i>	60
4.4.4	<i>Hjólaleiðir</i>	61
4.4.5	<i>Flugvöllur</i>	61
4.4.6	<i>Veitur</i>	61
4.4.7	<i>Fráveita</i>	61
4.4.8	<i>Vatnsveita</i>	62
4.4.9	<i>Rafveita</i>	62
5	HEIMILDIR	63
6	VIÐAUKI 1 ÞEMAKORT	65



1. INNGANGUR

Aðalskipulag Blönduósbæjar 2010 – 2030 nær til alls lands hins sameinaða sveitarfélags Blönduósbæjar og Engihlíðarhrepps og er það 181 km² að stærð. Skipulagið leysir af hólmi Aðalskipulag Blönduóss 1993 – 2013.

Í greinargerðinni er nánari lýsing á tillöguupprætti og stefnumörkun fyrir þá landnotkun sem stefnt er að á svæðinu. Hver landnotkunarflokkur hefur sinn ákveðna lit og tákn á upprætti og gilda þær reglur og viðmiðanir sem lýst er nánar í greinargerð.

Greinargerðin skiptist í eftirfarandi fimm kafla; Kafli 1 Inngangur, kafli 2 Meginþættir skipulagsáætlunar og Staðardagskrár 21, kafli 3 Stefnumörkun í dreifbýli kafli 4, Stefnumörkun í þéttbýli, kafli 4 Heimildir og kafli 5 Viðaukar. Forsendur og umhverfisskýrsla eru settar fram í sérhefti. Í aðalskipulaginu er unnið samhliða að Staðardagskrá 21 og fléttast því saman markmið og leiðir fyrir báða áætlanirnar.

1.1 SAMÞÆTTING STAÐARDAGSKRÁR OG AÐALSKIPULAGS

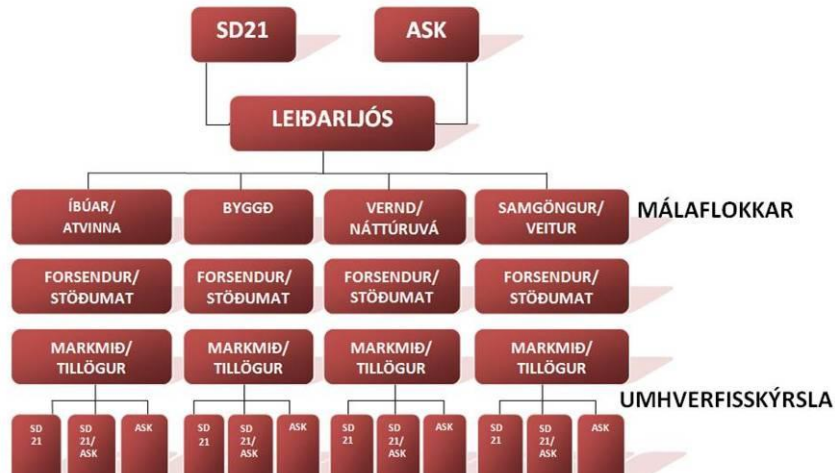
Vinna við aðalskipulag Blönduósbæjar hófst í febrúar 2008 þegar haldinn var sameiginlegur fundur með sveitarstjórn og nefndum sveitarfélagsins. Þar kynntu skipulagsráðgjafar tillögu að verk- og tímaætlun og aðferðafræði við markmiðssetningu fyrir skipulagsvinnunna. Þá var farið yfir fyrirbyggjandi skipulagsáætlanir sem eru í gilda fyrir sveitarfélagið.

Í flestum atriðum er verið að taka á svipuðum þáttum í aðalskipulagi og Staðardagskrá 21, um er að ræða stefnumótun sveitarfélagsins sem miðar að því að gera samfélagið enn betra fyrir íbúa og umhverfi. Staðardagskrá 21 (Local Agenda 21) er heildaráætlun um þróun hvers samfélags um sig fram á 21. öldina. Áætlunin snýst ekki eingöngu um umhverfismál í venjulegum skilningi, heldur er henni jafnframt ætlað að taka tillit til efnahagslegra og félagslegra þátta og því er hér fyrst og fremst um að ræða velferðaráætlun.

Sveitarfélögum er skylt að vinna aðalskipulag fyrir allt land innan marka sveitarfélagsins. Samkvæmt skipulagslögum skal hafa sjálfbæra þróun að leiðarljósi við mótun aðalskipulags og er það sama grunnatriði og það sem er að baki Staðardagskrá 21.

Í því ljósi ákvað bæjarstjórn Blönduósbæjar að samþætta áætlanirnar í eina heildstæða áætlun fyrir sveitarfélagið.

Við undirbúninginn voru tvær nefndir á vegum sveitarfélagsins sem leiddu þetta starf. Annars vegar var sérstök nefnd á vegum sveitarfélagsins sem horfði á áætlunina út frá sjónarhorni Staðardagskrár 21. Hins vegar var skipulagsnefnd sem leit á þann part áætlunarinnar sem snéri að skipulagsmálum. Síðan var vinnan samþætt eins og kostur var og aðstoðuðu ráðgjafar sveitarfélagsins við þá vinnu.



2-1. Skýringarmynd um samþættingu aðalskipulags og Staðardagskrár 21.

1.2 MARKMIÐ AÐALSKIPULAGS OG STAÐARDAGSKRÁR 21

LEIÐARLIÓS

Skipulagið skal stuðla að hagkvæmri þróun byggðar á svæðinu, m.a. með því að skapa sem best skilyrði fyrir atvinnulíf og mannlíf og að gera búsetu á svæðinu eftirsóknarverða.

MEGINMARKMIÐ

Aðalskipulag Blönduósbæjar 2010-2030 miðast við að sjá fyrir nægu landrymi fyrir mismunandi starfsemi á skipulagstímabilinu.

Skapað er rými til eflingar atvinnulífs og skilgreina svæði fyrir nýjar atvinnugreinar. Möguleikar á eflingu atvinnulífsins á svæðinu eru á ýmsum sviðum.

Lögð er áhersla á eftirfarandi sérgreind markmið og gert er ráð fyrir að:

- Þjónustugreinar eflist á svæðinu.
- Frístundabyggð og ferðamennska eflist.
- Landbúnaður verði hér eftir sem hingað til, ríkjandi landnotkun í dreifbýlinu, auk þess sem hliðargreinar hans verði eflar.
- Kannaðir verði möguleikar á uppbyggingu orkufreks iðnaðar.
- Uppbygging á sviði menntunar, rannsókna og menningar aukist.
- Uppbygging á sviði heilsueflingar aukist.
- Varðveisla náttúru- og menningarverðmæta verði tryggð.
- Unnið verði að úrbótum í samgöngumálum.
- Unnið verði að úrbótum á fjarskiptamálum.
- Unnið verði áfram að fráveitumálum.

1.2.1 Samráð við íbúa

Fyrsti íbúafundurinn var haldinn í 7. maí 2008, sem sameinaði umræður vegna vinnu við Aðalskipulag sveitarfélagsins og Staðardagskrá 21. Rædd voru viðhorf íbúa til skipulagsgerðarinnar og Staðardagskrá 21 og var hugmyndum safnað til stefnumótunar.



Þegar ráðgjafar höfðu unnið úr þeim ábendingum og tillögum sem komu fram á fundinum voru niðurstöður fundarins settir inn á heimasíðu Blönduósbæjar:

Annar íbúafundurinn var haldinn 17. mars 2009 þar voru kynnt drög að landnotkun fyrir sveitarfélagið í heild og þéttbýli á Blönduósi og matslýsing alskipulagsins. Ennfremur voru kynntar tillögur að málaflokkum Staðardag-skrár og verkefnum innan þeirra.

Þriðji íbúafundurinn var haldinn 2. febrúar 2010. Þar var kynnt tillaga að landnotkun fyrir sveitarfélagið í heild og þéttbýli á Blönduósi og auk umhverfisskýrslu aðalskipulagsins.

Megin tilgangur fundarins var að gefa íbúum og hagsmunaaðilum tækifæri til að koma á framfæri athugasemdum áður en gengið yrði frá aðalskipulagstillögunni til auglýsingar.

Á fundinum kynnti Vegagerðin tillögur sýnar að nýjum og breyttum stofn- og tengivegum í A-Húnavatnssýslu.



Mynd 1-2-2. Frá íbúafundi 2. Febrúar 2010.

1.2.2 Samráð við stofnanir og fyrirtæki um;

- Landbúnaðarsvæði. Tillagan var send Sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneyti og Norðurlandsskógum í mars 2010.
- Vegagerðin um vegi og reiðleiðir. Haldnir hafa verið samráðsfundir við Vegagerðina í byrjun aðalskipulagsvinnunar vegna fyrirhugaðra breytinga á vegakerfi innan Blönduósbæjar, t.a.m. tillögur um breytingar á Svínvetningabraut og veltengingum við Neðribyggðarveg. Samráð vegna nýrra veltengingum við stofn- og tengivegi. Tillagan var send Vegagerðinni til umsagnar í mars 2010. Tillagan var ennfremur send Flugstöðum til umsagnar vegna flugvallarins á Blönduósi.
- Náttúruverndarsvæði og hverfisverndarsvæði vegna náttúruminja. Leitað til Umhverfisstofnunar vegna upplýsinga um afmörkun friðlýstra svæða. Tillagan var send til umsagnar í mars 2010. Tillagan var send til Veðurstofnunar til umsagnar í mars 2010 vegna umfjöllunar um náttúruvá.
- Vatnsból, vatnsvernd og verndarsvæði strandmengunar og mengunar í ám og vötnum. Fundur var haldinn með Orkustofnun varðandi afmörkun vatnsverndarsvæða og var tillagan send Orkustofnun og Heilbrigðiseftirliti Norðurlands Vestra til umsagnar í mars 2010.
- Friðlýstar minjar og skráning fornminja. Samráð við Minjavörð Norðurlands vestra og Byggðasafn Skagfirðinga um fornleifaskráningu í sveitarfélaginu. Samhliða gerð aðalskipulags vann Byggðasafn Skagfirðinga að skráningu fornleifa í Blönduósbæ og verða niðurstöður þeirrar skráningar hluti / fylgigögn skipulagsins. Tillagan var send Minjavörð Norðurlands Vestra til umsagnar í mars 2010.



- Efnistökusvæði. Leitað var til Vegagerðarinnar vegna upplýsinga um efnistökusvæði. Farið var ítarlega með þeim sem til þekkja í sveitarfélaginu um fjölda og staðsetningu efnistökusvæða. Tillagan var send Vegagerðinni og Umhverfisstofnuna til umsagnar í mars 2010.
- Veitur Samráð hefur verið haft við Landsnet vegna flutningskerfis raforku og einnig við RARIK vegna dreifikerfis raforku. Tillagan var send Landsneti og RARIK til umsagnar í mars 2010.
- Samráð við nágrannasveitarfélög. Samráð hefur verið haft við Skagabyggð vegna vatsverndarmarka sem tengjast báðum sveitarfélögum og einnig við Sveitarfélagið Skagafjörð vegna sveitarfélagamarka. Tillagan var send Sveitarfélaginu Skagafirði, Húnavatnshreppi, Sveitarfélaginu Skagabyggð til umsagnar í mars 2010.
- Hestamannafélög um reiðleiðir. Samráð við reiðveganefnd á vegum Húnavatnshrepps, vegna tenginga reiðleiða á sveitarfélagsmörkum

Þegar sveitarstjórn sendi tillöguna til Skipulagsstofnunar með ósk um leyfi til auglýsingar var eftirfarandi stofnunum send aðalskipulagstillöguna til umsagnar.

- Umhverfisstofnun
- Sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytið*
- Kirkjugarðsráð (Skipulagsnefnd kirkjugarða)*
- Fornleifavernd ríkisins*
- Vegagerðin
- Siglingastofnun Íslands*
- Skógrækt ríkisins*
- Heilbrigðiseftirlit Norðurlands vestra*
- Orkustofnun*
- Norðurlandskóga
- Veðurstofu Íslands
- Landsnet
- Rarik
- Húnavatnshreppur
- Sveitarfélagið Skagafjörður
- Skagabyggð

* Umsagnir bárust áður en sveitarstjórn samþykkti að auglýsa tillöguna.

1.3 FYRIRLIGGJANDI SKIPULAGSÁÆTLANIR OG AÐRAR ÁÆTLANIR

Aðalskipulag það sem hér er kynnt leysir af hólmi Aðalskipulag Blönduóss 1993 – 2013 sem var staðfest 1996. Teiknistofa Guðrúnar Jónsdóttur annaðist gerðina.

Helstu skipulagáætlanir sem liggja fyrir og eru hluti af forsendum aðalskipulagsins eru:

- **Aðalskipulag Blönduóss 1993 - 2013**, staðfest af ráðherra 1996 m.s.br.
- **Svæðisskipulag Austur-Húnavatnssýslu 2004 - 2016**, staðfest af umhverfisráðherra 2005.

Aðalskipulag Blönduóss 2010-2030 tekur mið af og byggir á grunni þeirrar stefnumörkunar sem fram kemur í Svæðisskipulagi Austur Húnavatnssýslu 2004-2016 en leiðir eftir sem áður til nokkurra breytinga á stefnumörkun svæðisskipulagsins varðandi landnotkun innan Blönduósbæjar. Helstu frávik frá Svæðisskipulaginu eru að lagðar eru til breytingar á samgöngum, þ.e. breyting á Svínvetningabraut og Skagastrandarvegur, sorpförgunarsvæði í landi Sölvabakka og iðnaðarsvæði í landi Hnjúka. Gerðar eru breytingar á reiðleiðum og raflinum.



Þegar fyrir liggur aðalskipulag fyrir þau sveitarfélög sem eiga aðild að svæðisskipulaginu er fyrirhugað að fella úr gildi Svæðisskipulag Austur Húnavatnssýslu 2004-2016.

- **Aðalskipulag Blönduóss 1993 – 2013**, breyting 2007. Miðsvæði við Hnjúkabyggð 29-31. Staðfest af umhverfissráðherra 2007.
- **Aðalskipulag Blönduóss 1993 – 2013**, breyting staðfest af umhverfissráðherra 2007. Stofnanasvæði og leiksvæði við Mýrarbraut 15 – 17 verður íbúðasvæði.
- **Aðalskipulag Blönduóss 1993 – 2013**, breyting staðfest af umhverfissráðherra 2005. Svæði skilgreint sem íbúðasvæði verður verslunar- og þjónustusvæði Blöndubbyggð 9.
- **Aðalskipulag Blönduóss 1993 – 2013, breyting.** Svæði sunnan Norðurlandsvegur og vestan Svínvetningabrautar, 23.5 ha verður skruðgarða- og útivistarsvæði til sérstakra nota. Staðfest af umhverfissráðherra 2005.
- **Aðalskipulag Blönduóss 1993 – 2013**, breyting staðfest af umhverfissráðherra 20.04.2004. Arnargerði, stækkun félagssvæðis hestamanna vestan Svínvetningabrautar.
- **Aðalskipulag Blönduóss 1993 – 2013**, breyting staðfest af umhverfissráðherra 14.04.2000. Húnabraut 2 verður blandað svæði fyrir stofnanir, verslun og íbúðir.
- **Aðalskipulag Blönduóss 1993 – 2013**, breyting staðfest af umhverfissráðherra 14.04.2000. Arnargerði og umhverfi.
- **Aðalskipulag Blönduóss 1993 – 2013**, breyting. Staðfest af umhverfissráðherra 14.04.2000. Gamli bærinn. Sbr. deiliskipulag frá sama tíma.

Deiliskipulag hefur verið samþykkt fyrir eftirfarandi svæði í Blönduósbæ;

- **Deiliskipulag. Íbúðarsvæði við Hólabraut.** Samþykkt af sveitarstjórn Blönduósbæjar 2007.
- **Deiliskipulag. Íbúðarsvæði við Skúlabraut, Smárabraut og Sunnubraut,** Samþykkt af sveitarstjórn Blönduósbæjar 2009.
- **Deiliskipulag. Brautarhvarmur – Ferðaþjónustu og útivistarsvæði.** Skipulagið felur m.a. í sér fjölgun gistihýsa, byggingu þjónustuhúss, stækkun tjaldsvæðis og komið er fyrir útivistar og leiksvæðum. Samþykkt af bæjarstjórn 16. maí 2007 (Stjórnart. segja 13.mars). Leysir af hólmi eldra deiliskipulag sem hefur verið fylgt, en ekki hlotið endanlegt samþykki sveitarstjórnar.
- **Deiliskipulag. Undraveröld – Fjölskyldu og skemmtigarður, 16 ha.** Samþykkt af bæjarstjórn Blönduóss 2007. Eldra skipulag garðsins sem samþykkt var 22. maí 2006, felld úr gildi.
- **Deiliskipulag. Gamli bærinn, Blöndubbyggð 9.** Íbúðasvæði breytt í verslunar- og þjónustusvæði. Samþykkt af sveitarstjórn Blönduósbæjar 04.04.2006.
- **Deiliskipulag, frístundabyggð. Hnjúkahlíð, 37 ha – 30 lóðir.** Samþykkt Bæjarstjórn Blönduóss 2006. Óstaðfest í febrúar 2010.
- **Deiliskipulag. Blöndubbyggð 9. Verslunar og þjónustusvæði.** Samþykkt af sveitarstjórn Blönduósbæjar 2005, sbr. áður talda aðalskipulagsbreytingu.
- Deiliskipulag, breyting. Arnargerði, tvær byggingalóðir hesthúsa sameinaðar. Samþykkt af bæjarstjórn Blönduóss 18.okt 2005.
- Deiliskipulag, breyting. Skeiðvallarsvæði við Arnargerði. Samþykkt af bæjarstjóra?. 20.05.2003. .
- **Deiliskipulag. Arnargerði, deiliskipulag hesthúsasvæði.** Samþykkt af bæjarstjórn 14.03.2000.
- **Deiliskipulag. Gamli bærinn.** Breyting felst m.a. í að hætt er við að gamla innkoman í bæinn verði göngustígur, tvö torg koma við Aðalgötu og Brimslóð. Samþykkt af bæjarstjórn 22.06.99. Sbr. um aðalsk.br. hér að ofan.
- **Deiliskipulag. Höfn – atvinnusvæði, níu athafnalóðir.** Samþykkt af Skipulagsstjóra ríkisins 25.maí 1996.
- Deiliskipulag*. Geitaskarð.

Við gerð aðalskipulags Blönduósbæjar hefur einnig verið höfð hliðsjón af öðrum fyrirbyggjandi áætlunum stjórnvalda, s.s. byggðaaætlun, samgönguáætlun og Vaxtarsamningi fyrir Norðurland vestra, Náttúrverndaráætlun auk þess sem tekið er tillit til þeirra laga og reglugerða sem í hlut eiga.



1.4 AFGREIÐSLA EFTIR AUGLÝSINGU (ATH SÍÐAR)

2 MEGINÞÆTTIR SKIPULAGSÁÆTLUNAR OG STAÐARDAGSKRÁR 21

2.1 LÝSING AÐALSKIPULAGS

Eftirfarandi er stutt samantekt um megindrætti í landnotkun á einstökum svæðum í sveitarfélaginu. Skipulagsuppráttur fyrir sveitarfélagið í heild er í mkv. 1:50.000 og upprættir fyrir Blönduós er í mkv. 1:10.000. Auk þess eru skýringarupprættir felldir inn í greinargerðina en þeir eru einvörðungu til skýringar. Hver landnotkunarflokkur hefur sinn ákveðna lit og tákni á upprætti og gilda þær reglur og viðmiðanir sem lýst er nánar í greinargerð. Vegna mælikvarða á sveitarfélagsupprætti eru svæði sem eru 5 ha eða minni táknuð með hring en ekki afmörkuð. Lýsing á starfsemi á einstökum svæðum er samkvæmt núverandi notkun og er ekki bindandi umfram ákvæði skipulags- og byggingarlaga og skipulagsreglugerðar. Í umfjöllun um hvern landnotkunarflokk, verða jafnframt tilgreind verkefni sem ætlað er að koma stefnu sveitarfélagsins í framkvæmd, hvort sem þau falla undir Staðardagskrá 21 eða aðalskipulag.

Einn þéttbýlisstaður er í sveitarfélaginu, Blönduós en gert er ráð fyrir frekari vexti á Blönduósi. Gert er ráð fyrir aukinni ferðafjónustu í Blönduósbæ og hugað að framboði sumarbústaðalóða.

Atvinnulíf í sveitarfélaginu er nokkuð fjölbreytt og þá fyrst og fremst með aðsetur á Blönduósi. Stórir atvinnurekendur í bænum sem vert er að nefna eru m.a. Heilbrigðisstofnun á Blönduósi, SAH afurðir, Sýslumaðurinn á Blönduósi og ýmis önnur fyrirtæki.

Eins og kunnugt er hafa nokkrar breytingar hafa orðið á landnotkun í dreifbýli á síðari árum. Í Blönduósbæ hefur landbúnaður dregist saman og bújörðum þar sem stundaður er búskapur hefur fækkað.

Í Blönduósbæ er eitt svæði á náttúruminjaskrá, en það er Hrótey í Blöndu.

Í sveitarfélaginu eru tvennar minjar á *skrá um friðlýstar fornleifar* frá 1990 og hverfisvernd er í gildi á tveim stöðum, í Laxárdal er víðtæk friðun vegna minja og ósar Laxár eru hverfisverndaðir vegna náttúru.

2.2 LÝSING STAÐARDAGSKRÁR 21

Sú nefnd sveitarfélagsins sem fjallaði um Staðardagskrána, valdi þá málaflokka sem henni þótti brýnt að taka sérstaklega fyrir í áætlunargerðinni og var þar um að ræða jafnt efnahagslega, félagslega og umhverfislega þætti. Jafnframt var stuðst við þau atriði sem komu fram hjá íbúum sveitarfélagsins á þeim kynningarfundum sem haldinn var í upphafi ferlisins.

Í mörgum tilfellum tengjast þau verkefni sem þarna komu fram, einhverjum af þeim landnotkunarflokkum sem teknir eru fyrir á skipulagsupprætti og er fjallað um þau í skipulagsgreinargerðinni, undir hverjum landnotkunarflokk fyrir sig. Þar sem um er að ræða verkefni sem eiga bæði við dreifbýli og þéttbýli, eru verkefni talin upp í umfjöllun um dreifbýli, þar sem sá flokkur er á undan í greinargerðinni. Síðan eru þau verkefni sem eiga eingöngu við dreifbýli, talin upp í þeim köflum greinargerðarinnar og hins vegar þau verkefni sem eiga eingöngu við um þéttbýli, eru aðeins talin upp í þeim flokkum.

Nokkrir málaflokkar falla ekki undir landnotkunarflokkana og því er fjallað sérstaklega um þá í undirköflum þessa kafla. Þar er um að ræða almenna stefnumörkun sveitarfélagsins varðandi málefni barna og unglinga, umhverfisfræðslu, atvinnulíf, auðlindanotkun og stofnanir sveitarfélagsins. Þegar um er að ræða verkefni í þessum málaflokkum sem geta átt heima í tengslum við einstaka landnotkunarflokk, þá eru verkefni tilgreind þar, en ekki í undirköflum.

2.3 SÉRTÆK VERKEFNI STAÐARDAGSKRÁR 21

2.3.1 Málefni barna og unglinga

MARKMIÐ

- Félagslíf sé mótað að þörfum og óskum barna og unglinga. Sköpuð sé aðstaða sem gefi möguleika til frekari þróunar félagslífsins.



- Boðið verði upp á fjölbreytt íþróttalíf sem höfði til ólíkra hópa barna og unglunga. Þetta sé gert til að vekja áhuga sem flestra á íþróttum sem hollum lífstíl
- Tengsl milli kynslóða verði öflug og eðlilegur hluti af lífi barna, unglunga og aldraðra.
- Tryggja komandi kynslóðum sem heilbrigðast umhverfi.

LEIÐIR:

- Aðstaða til félagslífs verði bætt.
- Sköpuð verði aðstaða fyrir framhaldsskólanema til að þau geti hist um helgar.
- Komið verði á tómsundasmíðju fyrir unglunga á framhaldsskólaaldri.
- Nýjar íþróttgreinar verði markvisst kynntar fyrir börnum og unglungum.
- Skapaðar verði leiðir til að efla tengsl milli kynslóða, bæði með miðlun upplýsinga milli aldurshópa og sameiginlegum viðfangsefnum.
- Komið verði á samstarfi milli félagsstarfs eldri borgara og Skjólsins til að efla tengslin milli kynslóða. Bæði verði um að ræða kennslu og ýmsa samveru, t.d. spila og frásagnir.
- Leiksvæðum fyrir börn verði fjölgað
- Stuðlað verði að fjölgun samverustunda barna og foreldra/forráðamanna.
- Í umhverfi barna og unglunga verði varast að nota efni sem geta skaðað heilsu fólks.
- Auka öryggi barna t.d með betri gönguleiðum.við þjóðveginn.

2.3.2 Umhverfisfræðsla

MARKMIÐ

- Að einstaklingurinn verði gerður hæfari til að taka ákvarðanir sem taka tillit til umhverfisins.
- Að auka möguleika á sjálfbærri nýtingu náttúrunnar til lengri tíma.
- Starfsfólk þjónustufyrirtækja sé meðvitað um hlutverk sitt í móttöku gesta fyrir sveitarfélagið í heild.
- Með umhverfisfræðslu er stuðlað að bættri heilsu fólks.

LEIÐIR:

- Efla menntun um umhverfismál í Grunnskólanum á Blönduósi, Leikskólanum Barnabæ og meðal annarra íbúa sveitarfélagsins.
- Komið sé á virkum samstarfsvettvangi allra aðila sem sinna þjónustu í sveitarfélaginu, til að miðla upplýsingum og auka tengsl milli fólks.
- Kynnt verði fyrir íbúum hvaða staði er hægt að heimsækja/skoða. Það getur stuðlað að aukinni ferðabjónustu á svæðinu.
- Markvisst sé sköpuð tenging milli námsefnis og nánasta umhverfis skólanna og samfélags, bæði fyrirtækja og náttúru.
- Grunn- og leikskóli taki þátt í Grænfána-verkefni Landverndar.
- Sveitarfélagið gerist aðili að verkefninu Vistvernd í verki.
- Starfsfólk í þjónustustörfum í sveitarfélaginu sé markvisst frætt um hvað er í boði í sveitarfélaginu, bæði þjónusta og markverðir staðir til að skoða. Þetta sé gert til að starfsmenn hvar sem er geti miðlað upplýsingum til ferðamanna/gesta.
- Heimamenn sem hafa sérþekkingu á sviði umhverfismála verði fengnir til að miðla fræðslu sinni, bæði í stofnunum sveitarfélagsins og á öðrum vettvangi.
- Fagfólk og áhugamannafélög verði fengin til samstarfs við sveitarfélagið um umhverfismál.
- Upplýsingum um flokkun úrgangs (hvernig/hvers vegna) sé skipulega miðlað til íbúa, m.a. á heimasíðu Blönduósbæjar.
- Upplýsingum um áhrif af notkun ýmiss konar efna og hvernig hægt sé að draga úr notkun þeirra, sé komið á framfæri, m.a. á heimasíðu Blönduósbæjar.



- Úti- og grenndarkennsla verði fastur liður í skólastarfi leik- og grunnskóla.
- Reglulega verði haldin námskeið í úti- og grenndarkennslu.

2.3.3 Atvinnulíf

MARKMIÐ

- Unnið verði að fjölgun starfa s.s. opinberum störfum, þekkingarstörfum, iðnaði og sprotastörfum í ferðaþjónustu og nýjum atvinnugreinum.
- Aukin samvinna og samstarf milli sveitarfélagsins og atvinnufyrirtækja á svæðinu til að styrkja núverandi atvinnulíf og leita leiða til eflingar þess.
- Áhersla verði lögð á að fjölga störfum tengdum heilsueflingu, bæði í tengslum við heilbrigðisþjónustu og félagsþjónustu.

LEIÐIR:

- Stutt verði við ný sprotafyrirtæki í sveitarfélaginu sem m.a. nýta auðlindir á svæðinu, en byggja á menntuðum einstaklingum.
- Stutt verði við aukna sérfræðiþekkingu á sviði matvæla.
- Orkan á svæðinu verði nýtt til nýsköpunar og til að auka við fjölbreytni atvinnulífsins.
- Stutt verði við frumkvöðlastarf í matvælaíðnaði á svæðinu og fyrirtæki hvaðan af landinu verði löðuð til sveitarfélagsins.
- Afurðir sem framleiddar eru á svæðinu verði markaðssettar sérstaklega, bæði innan sveitarfélagsins og út á við.
- Komið verði á heilsutengdri þjónustu, t.d. endurhæfing og hvíldarinnlagnir.
- Tekin verði saman saga Blönduóss. Kannaðir verði möguleikar á að styrkja háskólanema til verkefnisins.
- Komið verði á grænum sköttum til fyrirtækja og einstaklinga, þar sem þeim verði umbunað sem sýna gott fordæmi í umhverfismálum.

2.3.4 Auðlindanotkun

MARKMIÐ

- Tryggð verði sjálfbær nýting fiskistofna í ám og vötnum í sveitarfélaginu.
- Auka þekkingu á auðlindum á svæðinu og nýtingu þeirra.
- Skoðaðir verði nýtingarmöguleikar á úrgangi sem fellur til á svæðinu svo sem metangasi

LEIÐIR:

- Stuðlað verði að auknum rannsóknum á lífríki Húnaflóa.
- Hvatt verði til aukinnar nýtingar fiskistofna í vötnum á svæðinu. Sala veiðileyfa verði gerð aðgengileg fyrir ferðamenn.
- Útbúinn verði hugmyndabanki um möguleg verkefni tengd auðlindanýtingu í sveitarfélaginu, t.d. laxasetri.
- Sveitarfélagið styrki árlega 1-2 rannsóknarverkefni háskólanema sem lúta að auðlindanýtingu í sveitarfélaginu.
- Útbúinn verði aðstaða til fuglaskoðunar í Langadal og við ósa Blöndu, m.a. með útskotum á vegi á völdum stöðum.
- Kannaðir verði möguleikar á að nýta úrgang sem fellur til í sveitarfélaginu, sem hráefni í aðra framleiðslu. Má þar nefna fiskúrgang, sláturúrgang og ullarfitu.
- Kannaðir verði möguleikar á framleiðslu lífdísel í sveitarfélaginu.

2.3.5 Stofnanir sveitarfélagsins



MARKMIÐ

- Unnið verði markvisst eftir Staðardagskrá 21 sem sveitarfélagið hefur sett sér.
- Vistvæn innkaup séu ávallt viðhöfð hjá stofnunum sveitarfélagsins.
- Mótuð verði stefna sveitarfélagsins til að draga úr myndun úrgangs í rekstri þess.
- Starfsmenn stofnana sveitarfélagsins séu meðvitaðir um hvaða umhverfisáhrif hljóttast af rekstri stofnana og hvernig hægt sé að lágmarka þau.
- Að stofnanir sveitarfélagsins setji sér þau markmið að flokka sorp eins og aðstæður leyfa á hverjum tíma.
- Að allt kennsluhúsnæði Grunnskólans á Blönduósi verði á skólalóðinni.
- Til lengri tíma verði hugsað um staðsetningu stofnana sveitarfélagsins.

LEIÐIR:

- Komið verði á vistvænum innkaupum í stofnunum sveitarfélagsins.
- Við þrif verði örtrefjaklútar notaðir í stað hefðbundinna þvottaefna.
- Minnkuð verði notkun á einnota umbúðum, m.a. í skólalóðuneyti. Við útboð á vegum sveitarfélagsins verði tekið tillit til þessa.
- Haldin verði námskeið fyrir starfsmenn stofnana bæjarins um vistvæn innkaup, umhverfisvænni þrif og flokkun úrgangs og hvernig sé hægt að draga úr notkun rafmagns.
- Úrgangur verði flokkaður eins og hægt er, strax við myndunarstað í öllum stofnunum sveitarfélagsins.
- Fundnar verði leiðir til sparnaðar í notkun rafmagns og hitaveituvatns til lýsingar og kyndingar. Í því augnamiði verði m.a. hugað að einangrun húsa.
- Reglulega verði lesið af rafmagni og hita, til að auðvelda innleiðingu aðgerða til sparnaðar.
- Unnið verði markvisst eftir Olweusáætlun í skólum sveitarfélagsins.
- Útbúin sé forvarnaráætlun fyrir grunnskólann og henni fylgt eftir.
- Nemendur taki reglulega þátt í söfnunum fyrir félagasamtök og/eða hjálparstofnanir. Þetta sé liður í kennslu um samfélagsmál.
- Kannaðir verði möguleikar á sameiningu skóla sem geti leitt til eflingar skólastarfs og hagræðingar.
- Unnið verði að auknu öryggi barna á skólalóðum
- Heimasíða sveitarfélagsins verði nýtt á markvissan hátt til að miðla upplýsingum til þeirra sem vilja flytja í sveitarfélagið eða eru nýfluttir.

3 STEFNUMÖRKUN Í DREIFBÝLI

3.1 ATVINNA

3.1.1 Landbúnaðarsvæði

LANDBÚNAÐARSVÆÐI

Landbúnaðarsvæði ná yfir allt land lögbýla sem nýtt er til landbúnaðar. Á landbúnaðarsvæðum er einkum gert ráð fyrir byggingum og starfsemi sem tengjast búrekstri á jörðunum. Nýjar búgreinar svo sem nytjaskógrækt teljast til landbúnaðar í skilningi þessa skipulags. Skógræktarsvæði eru því ekki skilgreind sérstaklega á skipulagsupprætti. Á landbúnaðarsvæðum er einnig heimilt að starfrækja þjónustu við ferðamenn. (Sjá einnig gr. 4.14 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Gert er ráð fyrir að landbúnaður verði hér eftir sem hingað til, ríkjandi landnotkun í dreifbýli Blönduósbæjar og sem hliðargreinar hans verði efldar. Að uppbygging í dreifbýli verði í takt við það sem fyrir er og styrki þá mynd



sem við höfum af sveitinni. Stuðlað verði að varðveislu menningarlandslags og minja sem verðmæta í ferðaþjónustu.

LEIÐIR:

- Gert er ráð fyrir að í sýslunni verði áfram leitað leiða til að styrkja stöðu hefðbundins landbúnaðar með kindur, kýr og hross.
- Gefinn verði gaumur að ýmsum þróunarmöguleikum í ræktun s.s. til lífrænnar ræktunar landbúnaðarafurða, hörs til trefjaframleiðslu, korns og lækningajurta.
- Leggja má vinnu í að þróa nýjar leiðir til þess að nýta á fjölbreyttari hátt hráefni til matargerðar sem framleitt er á svæðinu, samanber matvælabæinn Blönduós.
- Leggja má áherslu á að nýting hlunninda verði markviss og fjölbreytt.
- Að lögð verði áhersla á skógrækt.

Í Blönduósbæ hefur landbúnaður dregist saman og bújörðum þar sem stundaður er búskapur hefur fækkað.

Yfirlit yfir landbúnað í Blönduósbæ, skrá yfir þær jarðir sem eru í byggð í ársbyrjun 2010.

Áður en ákvörðun er tekin um að breytta nýtingu á hefðbundnu landbúnaðarlandi skal meta virði svæðisins til m.t.t. ræktunargildis. Þetta á m.a. við þegar fyrir liggur tillaga um að nýta svæði undir skógrækt eða breyta landnotkun á landbúnaðarsvæðum í t.d. frístundabyggð. Til viðmiðunar skal land metið m.t.t. eftirfarandi flokkunar:

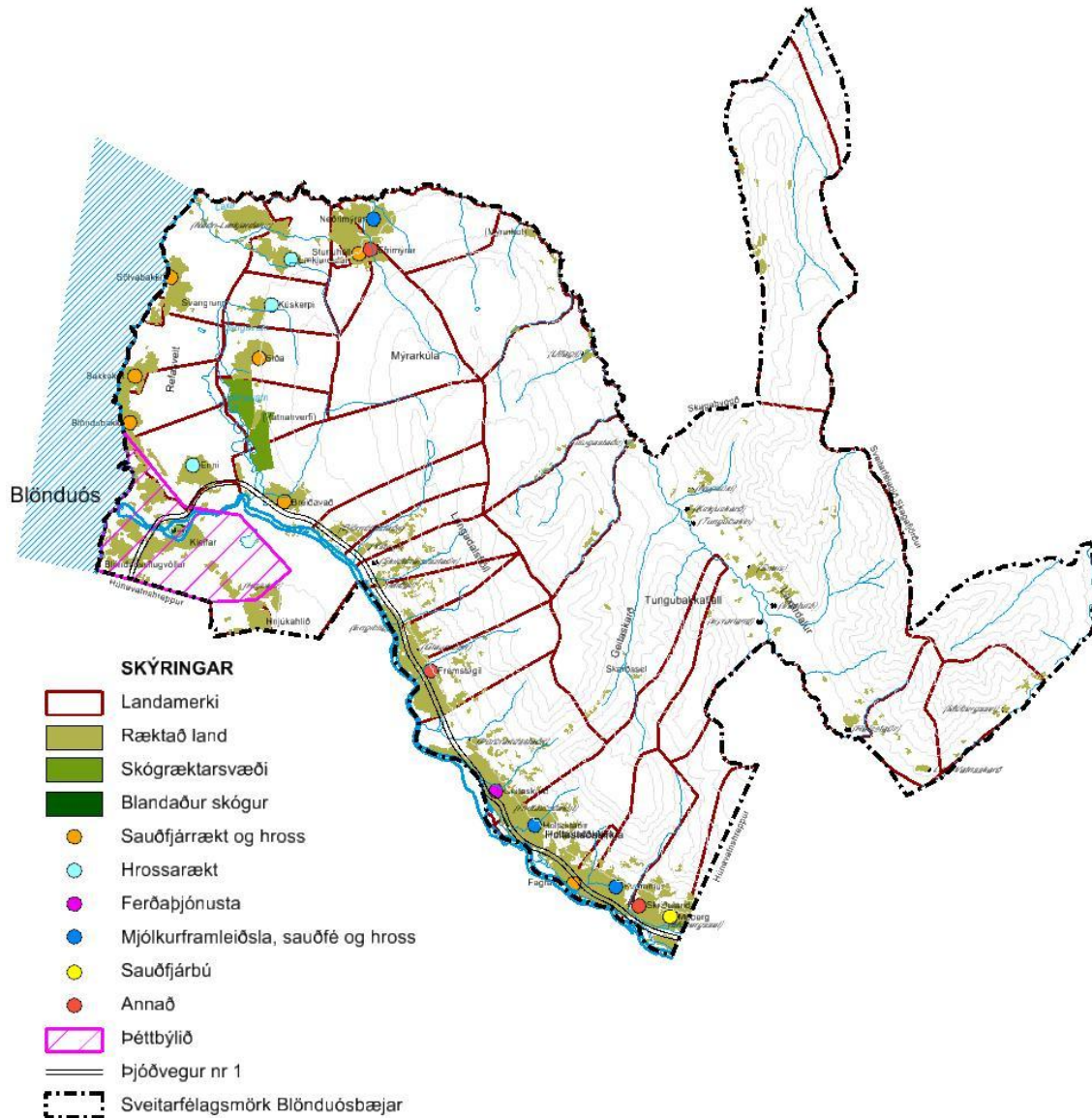
Flokkur 1. Gott ræktunarland á samfelldu sléttu svæði. Svæðin eru einkum á láglandi en einnig annað land sem auðvelt er til jarðvinnslu með tilliti til jarðvegsgerðar og aðgengi. Í þessum flokki er að jafnaði mikilvægasta landbúnaðarlandið og er því ekki ætlað til annarskonar landnotkunar en landbúnaðar.

Flokkur 2. Rýrt og óslétt land sem hentar verr til ræktunar. Ekki eins mikilvægt ræktunarland og því frekar hægt að fá undanþágu um að nýta það til annars s.s. skógræktar eða frístundabyggðar.

Heiti jarðar	Búgrein
Móberg	Sauðfé og hross
Skríðuland	Svín, sauðfé (kornrækt)
Hvammur	Mjólkurframleiðsla, sauðfé og hross
Fagranes	Sauðfé og hross
Holtastaðir	Mjólkurframleiðsla, sauðfé og hross. (kornrækt)
Geitaskarð	Ferðaþjónusta og hross
Fremstagi	Hross
Breiðavað	Sauðfé og hross
Enni	Hross
Síða	Sauðfé og hross
Kúskerpi	Hross
Blöndubakki	Hross
Bakkakot	Sauðfé og hross
Sólvabakki	Sauðfé og hross (kornrækt)
Lækjardalur	Hross
Sturluhóll	Sauðfé og hross
Efrimýrar	Hænsnabú og hestatengd ferðaþjónusta
Neðrimýrar	Mjólkurframleiðsla, sauðfé og hross
Hnúkahlíð	Hross og ferðaþjónusta

Tafla 3-1. Yfirlit yfir jarðir og búrekstur einstakra jarða í Blönduósbæ.

Auk jarðanna eru nokkrar eyðijarðir nýttar fyrir landbúnaðarstarfsemi.



Mynd 3-1. Skilgreind landbúnaðarsvæði innan Blönduósbæjar og skipting bóa eftir búrekstri árið 2008.

Landgræðsla og skógrækt

Skógræktar- og landgræðslusvæði eru ekki afmörkuð sérstaklega á skipulagsupprætti. Í Austur-Húnavatnssýslu eru í allt 11 jarðir með samninga við Norðurlandsskóga. Áhugi er á því að auka þátttöku í Norðurlandsskógaverkefningu. Skógræktaráætlanir fyrir einstakar jarðir verða unnar samkvæmt þeim kröfum sem Norðurlandsskógaverkefnið gerir á hverjum tíma og við gerð skógræktaráætlaða fyrir einstakar jarðir skal leitast við að tryggja fjölbreytni trjátegunda og að tillit sé tekið til sem flestra umhverfispátta. Samkvæmt lögum um mat á umhverfisáhrifum nr.106/2000 skal tilkynna um skógræktaráætlanir sem taka yfir 200 ha eða meira á hverju býli til Skipulagsstofnunar sem ákvarðar matskyldu framkvæmdanna, sbr. einnig 3. viðauka laganna sem og landgræðsluáætlanir á verndarsvæðum. Landgræðslu- og skógræktaráætlanir eru framkvæmdaleyfisskyldar ef þær eru háðar ákvæðum laga um mat á umhverfisáhrifum um tilkynningarskyldar framkvæmdir. Sveitarstjórn veitir framkvæmdaleyfi skv. 27. gr. skipulags- og byggingarlaga.

Norðurlandsskógar hafa á síðustu árum sent viðkomandi, sveitarfélögum útlínur skógræktarsvæða þar sem sveitarstjórn getur gert athugasemdir. Á grundvelli nákvæmrar vettvangsskoðunar og skoðunar á fyrirbyggjandi



gögnum um forn- og náttúruminjar er síðan unnin skógræktaráætlun í samráði við skógarbónda og getur því sveitarstjórn gert athugasemdir við fyrirhuguð samningsvæði.

Skipulagsáætlunin gerir ráð fyrir að skógrækt í tengslum við Norðurlandsskógaverkefnið verði ný atvinnugrein á hefðbundnum landbúnaðarsvæðum og gilda eftirfarandi markmið fyrir skógrækt.

- Stefnt er að því að vinna að endurheimt landgæða á landbúnaðarsvæðum. Unnið verði að uppgræðslu ógróinna og vangróinna svæða sem og gróðurbótum með skógrækt og skjólbeltarækt eftir því sem við á.
- Landgræðslu- og skógræktaráætlanir skulu vera í samræmi við skipulagsáætlanir og taka mið af þeim verndarákvæðum sem þar eru sett fram, s.s. vegna hverfisverndar, svæða á náttúruminjaskrá, friðlýstra svæða skv. náttúruverndarlögum og friðlýstra fornminja skv. Þjóðminjalögum.
- Taka skal tillit til þekktra fornminja, sbr. einnig kafla 4.2.2. Skógrækt skal ekki fara nær friðlýstum fornminjum og öðrum merkjum minjum en 20 m.
- Taka skal tillit til jarðmyndana og vistkerfa sem njóta verndar skv. 37. náttúruverndarlaga. Hafa skal í huga að kennileitum í landslagi og jarðmyndunum verði ekki spillt.
- Leita skal umsagnar Umhverfisstofnunar áður en farið er í skógrækt eða landgræðslu á þeim svæðum sem kveðið er á um í náttúruverndarlögum.

Innan Blönduósbæjar eru engar jarðir með samninga við Norðurlandsskóga. Áhugi er á því að auka þátttöku í Norðurlandsskógaverkefninu í sveitarfélaginu. Skógar til kolefnisbindingar er verkefni sem þegar er hafið í öðrum sveitarfélögum. Þá er tekið land til skógræktar til þess eins að binda kolefni. Þetta kann að vera raunhæfur og áhugaverður kostur í sveitarfélaginu. Skilyrði er vöktun á skógræktarsvæðum og svæðið sé bundið í ákveðinn tíma. Beit getur farið saman með þessu þegar skógur er komin af stað, en svæði sem til greina koma eru t.d. melasvæði og grónar fjallshlíðar.

Byggingar á landbúnaðarsvæðum

Á landbúnaðarsvæðum er fyrst og fremst gert ráð fyrir byggingum og starfsemi sem tengist búrekstri. Landbúnaðarsvæði eru skilgreind upp í 200 m hæð, undantekning er gerð vegna skógræktar þar er miðað við 400m. Ekki eru þó heimilaðar byggingar tengdar búrekstri ofar 200 m heldur gilda ákvæði um óbyggð svæði.

Heimilt er að afmarka lóðir og reisa allt að þrjú íbúðarhús þar sem aðstæður leyfa á lögbýlum (>70 ha) auk þeirra íbúðarhúsa sem tilheyra búrekstrinum. Ný íbúðarhús skulu nýta sömu heimreið og lögbýlið og vera í ákveðnum tengslum og samhengi við aðra byggð. Markmiðið er að ekki verði fjölgað tengingum við þjóðveg, að þjónusta við ný hús tengist þeirri þjónustu sem þegar er veitt og að nýjum húsum verði komið fyrir í samræmi við byggingarhefðir og yfirbragð sveitarinnar. Forðast skal stök hús á víðavangi. Þó er heimilt að byggja allt að 3 stök frístundahús á lögbýlum (>70 ha), þ.m.t. veiðihús, auk aðstöðu fyrir ferðapjónustu og léttan iðnað, án þess að breyta þurfi aðalskipulagi. Heimilt er að reisa heimarafstöðvar allt að 200 kW á landbúnaðarsvæðum sem ekki njóta friðunarákvæða án þess að skilgreina þær sem iðnaðarsvæði.

Um land jarða og lögbýla á landbúnaðarsvæðum gilda að öðru leyti ákvæði jarðalaga nr. 81/2004 og ábúðarlaga nr. 80/2004.

Sérgreind markmið

- Á nýjum svæðum skulu lóðir jafnan verða á stærðarbilinu 0,5 - 2 ha og nýtingarhlutfall skal ekki vera hærra en 0,03.
- Leyfilegt er að byggja allt að 3 sumarhús á landbúnaðarsvæðum á lögbýlum, sem eru stærri en 70 ha, án að skilgreina þurfi svæðið sem frístundabyggð í aðalskipulagi
- Leitast skal við að fjölga sem minnst veltengingum við þjóðveg 1.
- Leitast skal við að taka ekki gott landbúnaðarland undir frístundabyggð.

Ferðapjónusta á landbúnaðarsvæðum

Heimilt er að veita almenna ferðapjónustu á landbúnaðarsvæðum s.s. „ferðapjónustu bænda“, gistingu og greiðasölu. Markmiðið er að gefa kost á nýtingu þess húsakosts sem fyrir er á viðkomandi bæjum fyrir almenna ferðapjónustu með minni háttar viðbótum og breytingum án þess að breyta þurfi aðalskipulagi. Bygging allt að fimm frístundahúsa á hverju lögbýli er heimil þar sem aðstæður leyfa og deiliskipulag hefur verið unnið en fleiri



frístundahús verða einungis byggð á svæðum fyrir frístundabyggð. Heimilt verður, þar sem aðstæður leyfa á hverju lögbýli, að hafa sérhæfðar byggingar fyrir ferðaþjónustu, þ.e. aðstöðu fyrir gistingu og veitingarekstur, svo fremi sem heildarstærð þeirra fari ekki yfir 150 m². Umfangsmeiri rekstur sem krefst stærri bygginga verður einungis heimilaður á svæðum sem skilgreind eru fyrir verslun og þjónustu í aðalskipulagi.



Mynd 3-2. Geitaskarð.

3.1.2 Svæði fyrir þjónustustofnanir

SVÆÐI FYRIR ÞJÓNUSTUSTOFNANIR

Á svæðum fyrir þjónustustofnanir er gert ráð fyrir stofnunum og fyrirtækjum sem óháð eignaraðild veita almenna þjónustu við samfélagið. Til þeirra teljast m.a. menntastofnanir, trúarstofnanir, menningarstofnanir, félagslegar stofnanir og aðrar þjónustustofnanir ríkisins. (Sjá einnig gr. 4.3 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Stefnt er að aukinni uppbyggingu á sviði menntunar, rannsókna og menningar sem og á sviði heilsuefningar. Félagslíf verði mótað að þörfum og óskum barna og unglunga. Sköpuð sé aðstaða sem gefi möguleika til frekari þróunar. Boðið verði upp á fjölbreytt íþróttalíf sem höfði til ólíkra hópa barna og unglunga. Þetta sé gert til að vekja áhuga sem flestra á íþróttum sem hollum lífstíl.

LEIÐIR:

- Lögð verði áhersla á að þjónustustofnanir á svæðinu sinni sem fjölþættustu hlutverki og haldi uppi öflugum og vönduðu starfi.
- Stefna skal að öflugri uppbyggingu menntamála á svæðinu með áherslu á fjarnám og endurmenntun fullorðinna. Í því sambandi þarf meðal annars að tryggja sem víðtækastan aðgang dreifbýlisins að nýjustu tækni varðandi gagnaflutninga.
- Stuðla að fallegu umhverfi og góðu viðhaldi Holtastaðakirkju
- Aðstaða til félagslífs verði bætt.
- Nýjar íþróttgreinar verði markvisst kynntar fyrir börnum og unglungum.
- Komið verði á tólmundasmíðju fyrir unglunga á framhaldsskólaaldri.
- Leiksvæðum fyrir börn verði fjölgað



Margar þjónustustofnanir í dreifbýli eru háðar sérstökum skilyrðum í lögum eða samningum, s.s. sóknarkirkjur, félagsheimili, meðferðarheimili og skólar. Notkun á landi sem tilheyrir hlutaðeigandi stofnunum er háð samþykktu deiliskipulagi.

Þjónustustofnanir eru merktar með táknuinu S og númeri með appelsínugulum lit á skipulagsupprætti. Í eftirfarandi töflu er gerð grein fyrir þjónustustofnunum.

Nr.	Heiti	Lýsing	Jörð
S1	Holtastaðakirkja	Timburkirkja reist 1892, sjá nánar í kafla um friðlýstar fornminjar ásamt kirkjugarði. Stærð lóðar 0,05 ha.	Holtastaðir



Mynd 3-3. Holtastaðakirkja.

3.1.3 Verslunar- og þjónustusvæði

VERSLUNAR- OG ÞJÓNUSTUSVÆÐI

Á verslunar- og þjónustusvæðum skal einkum gera ráð fyrir verslunum og þjónustustarfsemi, m.a. ferðaþjónustu. (Sjá einnig gr. 4.5 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Stefnt er að því að auka vægi ferðaþjónustu í atvinnulífi sveitarinnar sem og að efla verslun og þjónustu á svæðinu í heild. Skilgreina skuli verslunar- og þjónustusvæði utan þéttbýlisstaða sem þjóna afmörkuðu landssvæði.

Í sveitarfélaginu er ekkert verslunar- og þjónustusvæði sem flokkast undir þennan landnýtingarflokk. Ferðaþjónusta bænda á Geitaskarði er skilgreint sem hluti af aukabúgrein landbúnaðar og er því ekki táknað sem verslunar og þjónustusvæði.

3.1.4 Athafnasvæði

ATHAFNASVÆÐI

Á athafnasvæðum er gert ráð fyrir atvinnustarfsemi þar sem lítil hættu er á mengun, s.s. léttum iðnaði, vörugeymslum, hreinlegum verkstæðum og umboðs- og heildverslunum. Almennt skal ekki gera ráð fyrir íbúðum á athafnasvæðum. Þó er unnt að gera ráð fyrir íbúðum tengdri starfsemi fyrir tækja s.s. fyrir húsverði (Sjá einnig gr. 4.5 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Lögð verður áhersla á að skapa góðar umhverfisaðstæður fyrir fyrirtæki sem byggja á sérstöðu svæðisins. Stuðlað verði að aðlaðandi ásýnd og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang á athafnasvæðum.

LEIÐIR:

- Við skipulag svæðis og hönnun bygginga verði gætt að starfsemi geti þróast og breyst og hús og svæði nýst til annarra nota en upphaflega var áætlað. Þannig sé stuðlað að sveigjanleika og lífvænleika byggðarinnar.
- Fjölbreytt framboð athafnalóða fyrir mismunandi fyrirtæki.

Athafnasvæði eru sýnd með ljósgráum lit. Nýtingarhlutfall á athafnasvæðum skal almennt vera að meðaltali um 0,3 – 0,6..

Nr.	Heiti	Lýsing	Jörð
A1	Hnjúkar	Blandað athafna- og iðnaðarsvæði þar sem gert er ráð fyrir gagnaveri. Óbyggður reitur og því svigrúm fyrir nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins. Stuðlað verði að aðlaðandi ásýnd svæðisins og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang. Stærð svæðis 272 ha.	Hnjúkar

3.1.5 Iðnaðarsvæði

IÐNAÐARSVÆÐI

Á iðnaðarsvæðum er gert ráð fyrir umfangsmikilli iðnaðarstarfsemi eða starfsemi sem er talin geta haft mengun í för með sér s.s. verksmiðjum, virkjunum, tengivirkjum, veitustöðvum, skólpdælu- og hreinsistöðvum, birgðastöðvum fyrir olíur og móttökustöðvum fyrir úrgang. Íbúðir eru ekki heimilar á iðnaðarsvæðum. Svæðin eru sýnd í dökkgráum lit. (Sjá einnig gr. 4.7 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Stefnt er að því að kannaðir verði möguleikar á orkufrekum iðnaði á svæðinu. Uppbygging atvinnulífs á svæðinu stefni að því markmiði að sveitarfélagið sé matvælaframleiðslusvæði. Orka framleidd í héraði verði nýtt af heimaaðilum.

LEIÐIR:

- Unnið verði að stofnun fyrirtækis í orkufrekum iðnaði sem nýti orku frá Blönduvirkjun, s.s. netþjónabú.
- Sköpuð verði aðstaða til rannsókna á sviði matvælaframleiðslu
- Stutt verði við frumkvöðlastarf í matvælaíðnaði á svæðinu og fyrirtæki hvaðan af landinu verði löðuð til sveitarfélagsins.

Iðnaðarsvæði eru táknuð með svargráum lit og númeri á skipulagsupprætti. Nýtingarhlutfall á iðnaðarsvæðum skal almennt vera að meðaltali um 0,3 – 0,6. Ekki er um slík svæði að ræða í Blönduósbæ utan þéttbýlis.

Nr.	Heiti	Lýsing	Jörð
11	Efri Mýrabúið ehf	Eggjabú og hestatengd ferðaþjónusta.	Efri Mýrar
12	Hnjúkar	Blandað athafna- og iðnaðarsvæði þar sem gert er ráð fyrir gagnaveri. Óbyggður reitur og því svigrúm fyrir nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins. Stuðlað verði að aðlaðandi ásýnd svæðisins og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang. Stærð svæðis 272 ha.	Hnjúkar



Mynd 3-4. Horft yfir ahtafna- og iðnaðarsvæði í landi Hnjúka.



3.1.6 Efnistökusvæði

EFNISTÖKUSVÆÐI

Efnistökuastaðir eru svæði þar sem fram fer eða fyrirhuguð er efnistaka utan þéttbýlis, s.s. malarnám, sandnám, grjótnám, gjallnám eða vikurnám. (Sjá einnig gr. 4.9 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Í skipulagsáætluninni eru sýndir núverandi efnistökuastaðir en almennt er gert ráð fyrir sem fæstum en tiltölulega stórum efnistökuastaðum. Þær námur sem eru skilgreindar í aðalskipulaginu eru til mismunandi nota og uppfylla fyrirhugaðar þarfir á skipulagstímanum

LEIÐIR:

- Leggja verður áherslu á skipulega nýtingu efnistökuastaða og snyrtilegan frágang þar þegar efnistöku lýkur.

Sækja þarf um framkvæmdaleyfi fyrir efnisnámum til sveitarstjórnar, í samræmi við ákvæði skipulags- og byggingarlaga nr. 73/1997. Leyfið er ennfremur háð ákvæðum náttúruverndarlaga nr. 44/1999 og laga nr. 57/1998 og skal leita umsagnar Umhverfisstofnunar áður en framkvæmdaleyfi er gefið út ef ekki er í gildi staðfest aðalskipulag. Eiganda eða umráðamanni eignarlands er þó heimil án leyfis minni háttar efnistaka til eigin nota, nema um sé að ræða jarðmyndanir og vistgerðir sem njóta verndar skv. 37. Náttúruverndarlaga, sbr. 47. Gr. Sömu laga. Þá verður að leita leyfis Umhverfisstofnunar ef um er að ræða efnistöku á svæðum sem eru friðlýst skv. 38. Gr. Laga um náttúruvernd eða ef efnistakan fer fram á verndarsvæði skv. viðauka laga um mat á umhverfisáhrifum, nr 106/2000. Eftirfarandi þarf að liggja fyrir áður en sótt er um vinnslu á nýjum efnistökusvæðum:

- **Starfsleyfi.** Heilbrigðiseftirlit Norðurlands vestra veitir starfsleyfi fyrir vinnslu jarðefna, sbr. reglugerð nr. 785/1999, m.s.br., um starfsleyfi fyrir atvinnurekstur sem getur haft í för með sér mengun.
- **Áætlun um vinnslu.** Landeigendur og sveitarstjórn geri áætlun um efnistöku í samræmi við gildandi lög. Skv. 48. Gr. Náttúruverndarlaga skal áður en framkvæmdaleyfi er veitt liggja fyrir áætlun námuréttarhafa um væntanlega efnistöku þar sem m.a. skal gerð grein fyrir magni og gerð efnis, vinnslutíma og frágangi efnistökusvæða.
- **Mat á umhverfisáhrifum.** Þar sem áætluð efnistaka raskar 50.000 m² (5 ha) svæði eða stærra eða er 150.000 m³ eða meiri eru háðar mati á umhverfisáhrifum framkvæmda sbr. lög nr.106/2000, viðauka 1. Ennfremur efnistaka þar sem fleiri en einn efnistökuastaður ná til samans yfir 50.000 m² svæði eða stærra. Þá ber framkvæmdaraðila að tilkynna Skipulagsstofnun um fyrirhugaða efnistöku skv. 6. Gr. Sömu laga og viðauka 2, þegar um er að ræða efnistöku sem raskar 25.000 m² (2.5 ha) svæði eða stærra eða ef magn jarðefna er 50.000 m³ eða meira. Ennfremur ef um er að ræða efnistöku á verndarsvæðum.
- **Áhrif á lífríki vatna.** Leyfi Matvælastofnunar þarf að liggja fyrir efnistöku sem getur haft áhrif á lífríki veiðivatna, sbr. 33. Gr. Laga nr. 61/2006 um lax- og silungsveiði en þar segir: „Sérhver framkvæmd í eða við veiðivatn, allt að 100 metrum frá bakka, sem áhrif getur haft á fiskigegnd, afkomu fiskistofna, aðstæður til veiði eða lífríki vatnsins að öðru leyti, er háð leyfir Landbúnaðarstofnunar.“ Heilbrigðisnefndir veita starfsleyfi fyrir vinnslu jarðefna, sbr. reglugerð nr. 785/1999, m.s.br., um starfsleyfi fyrir atvinnurekstur sem getur haft í för með sér mengun.

Eftirfarandi yfirlit er yfir núverandi efnistökusvæði í Blönduósbæ (E1-E3 og E5). Ekki liggur fyrir vinnslutími né áætluð efnistaka á núverandi efnistökusvæðum. .

Nr.	Heiti	Lýsing	Staða/magn	Jörð
E1	Blönduós Kleifarhorn	við Malarnáma		Hnjúkar
E2	Breiðavað	Malarnáma og leir		Breiðavað
E3	Neðri Lækjardalur	Malarnáma		Lækjardalur
E4	Sölvabakki	Malarnáma, úr jarðefnum sem koma úr myndun hólfra fyrir sorpurðun	600.000 m ³	Sölvabakki
E5	Neðri Mýrar	Malarnáma		Neðri Mýrar

3.1.7 Sorpförgunarsvæði

SORPFÖRGUNARSVÆÐI

Á sorpförgunarsvæðum fer fram förgun sorps og annars úrgangs. Sorpförgunarsvæði eru starfsleyfis skyld og umhverfismatsskyld. Móttöku- og flokkunarstöðum fyrir sorp verður komið fyrir á landbúnaðarsvæðum og svæðum fyrir frístundabyggð og teljast eðlilegur hluti þeirrar landnotkunar. (Sjá einnig gr. 4.10 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Leita verði hagkvæmra leiða til að draga úr magni úrgangs til förgunar. Allur úrgangur sem hægt er að endurnýta, verði endurnýttur. Unnið verði að endurnýtingu og endurvinnslu þar sem það er mögulegt. Áhersla verður lögð á jarðgerð lífræns úrgangs og að móttöku- og flokkunarstöðvar í dreifbýli verði eflar

LEIÐIR:

- Móttöku- og flokkunarstöð fyrir úrgang er á Blönduósi.
- Komið verði á flokkun úrgangs á heimilum, t.d. með tveggja eða þriggja tunnu leið. Jafnhliða verði fræðsla til íbúa um flokkun og aðferðir við úrgangsstýringu.
- Hætt verði urðun á riðuveikum fénaði í sveitarfélaginu.
- Íbúar verði fræddir um mögulegar leiðir til minnkunar á magni úrgangs sem fellur til.

Úrgangsstjórnun

Sorpförgunarsvæði eru merkt með dökkbrúnum lit á skipulagsuppdrætti. Öllu svæðinu er sinnt af verktaka sem annast sorphirðu, bæði heimilissorp og gámaþjónustu. Í samræmi við starfsleyfi Umhverfisstofnunar eru flokkuð frá sorpinu öll spilliefni, járn, timbur og garðaúrgangur. Móttökustöð fyrir spilliefni og endurvinnanlegan úrgang er á Blönduósi. Gámasvæði er á Blönduósi. Stofnsett hefur verið sorpsamlag um framtíðarlausnir á sorpeyðingu í Skagafirði og Austur Húnavatnssýslu er hlotið hefur nafnið Norðurá bs. Að byggðasamlaginu standa 7 sveitarfélög, Akrahreppur, Blönduósbær, Húnavatnshreppur, Skagabyggð, Sveitarfélagið Skagafjörður og Sveitarfélagið Skagaströnd. Unnið hefur verið að því að koma á fót sameiginlegum urðunarstað að Sölvabakka í Refasveit.

Stefnt er að hætta urðun á núverandi urðunarstað í Draugagili en þar er heimilað að urða allt að 5.000 tonnum af úrgangi árlega. Eftir að urðun lýkur á svæðinu þá er gert ráð fyrir að gengið verði frá svæðinu og lagað að núverandi landi eins og hægt er. Fyrirhugað er að svæðið geti nýst sem útivistarsvæði.



Nr.	Heiti	Lýsing	Jörð
Ú1	Sölvabakki í Refasveit	Norðurá bs er sorpsamlag 7 sveitarfélaga, Akrahrepps, Blönduósbæjar, Húnavatnshrepps, Skagabyggðar, Sveitarfélagsins Skagafjarðar og Sveitarfélagsins Skagastrandar. Stefnt er að því að rekstur urðunarstaðarins verði til fyrirmyndar hvort sem varðar flokkun úrgangs, endurnýtingu eða endurvinnslu. Reglugerðir nr. 738/2003 og 737/2003 munu verða hafðar að leiðarljósi við hönnun og starfrækslu urðunarstaðarins.	Sölvabakki

3.1.8 Umhverfisáhrif atvinnu

Umfjöllun um jákvæð og neikvæð áhrif markmiða aðalskipulags Blönduósbæjar varðandi iðnaðar- og athafnasvæði sneri að því að stuðla að fjölgun atvinnutækifæra. Tilkoma athafna- og iðnaðarsvæðis hefði víðtæk áhrif á samfélag Blönduós m.a. á efnahag og íbúabróun þar sem íbúum og atvinnutækifærum myndi fjölga mikið í kjölfarið og aukin eftirspurn yrði eftir húsnæði og þjónustu ýmis konar. Neikvæðra áhrifa mun gæta á landslag og ásýnd en óveruleg á áhrif á gróður, dýralíf, jarðfræði og vatnafar. Áhrif á auðlindir yrðu óveruleg. Umfjöllun um jákvæð og neikvæð áhrif stefnumiða aðalskipulags Blönduós 2010-2030 varðandi sorpförgunar- og efnistökusvæði snéri að því að finna hentugt sorpförgunarsvæði í samstarfi við sveitarfélög í Skagafirði. Með tilkomu sorpförgunarsvæðis á Sölvabakka myndi svæðið breytast mikið en áhrifin eru helst á jarðfræði og jarðmyndanir, lífríki, landrymi og landslag. Aðrir umhverfisþættir sem voru til athugunar en verða fyrir óverulegum áhrifum eru gróðurfar, vatnafar, loftgæði, samgöngur, félagslegt umhverfi, heilsa fólks, menningarmínjar, öryggi, verndarsvæði og orkunotkun.

Atvinna	Umhverfisþættir		
	Náttúra	Auðlindir	Samfélag
Athafnasvæði	0/-	0	0/+
Iðnaðarsvæði	0/-	0	0/+
Efnistökusvæði	-	0	0
Sorpförgunarsvæði	-	0	0

3.2 BYGGÐ

3.2.1 Svæði fyrir frístundabyggð

SVÆÐI FYRIR FRÍSTUNDBYGGÐ

Til frístundabyggðar teljast sumar- og orlofshúsasvæði, auk veiðihúsa og samsvarandi byggð sem ekki er ætluð til heilsársbúsetu. Til frístundahúsa teljast einnig fjallaskálar, gangnamannaskálar og neyðarskýli. (Sjá einnig gr. 4.11 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Stefnt er að eflingu frístundabyggðar og ferðamennsku, m.a. í þeim tilgangi að skapa fólki fjölpætta aðstöðu á svæðinu og lengja dvalartímann. Gæta skal umhverfissjónarmiða við skipulagningu nýrra svæða fyrir frístundabyggð. Frístundabyggð verður ekki heimiluð á svæðum sem eru mikilvæg eða verðmæt vegna náttúrufars, náttúru-auðlinda, sögu eða almenns útivistargildis.

**LEIÐIR:**

- Tillaga er gerð um að reisa megi þrjú frístundahús á bújörð á landbúnaðarsvæðum, fyrir utan þau frístundahús sem fyrir eru, án þess að aðalskipulagsáætluninni sé breytt. Húsin eru ekki undanþegin deiliskipulagsákvæðum frístundabyggðasvæði.
- Tryggja þarf að fjölbreytileg og aðlaðandi veitinga- og gístaðstaða sé fyrir hendi á svæðinu, meðal annars í formi ferðaþjónustu bænda.
- Við deiliskipulagsvinnu skal fara fram deiliskráning fornleifa og leita umsagnar Fornleifaverndar ríkisins.
- Frístundabyggð skal vera sem mest á samfelldum svæðum innan hvernar jarðar, þannig að vegir og veitur nýtist sem best.
- Að jafnaði er gert ráð fyrir að um ¼ hluti lands á sumarhúasvæðum verði til almennrar útivistar.
- Gera skal úttekt á náttúrfari áður en deiliskipulagsvinna hefst til að koma í veg fyrir að mikilvæg gróðursvæði s.s. votlendi eða tegundir á valista eða mikilvægar jarðmyndanir verði fyrir áhrifum framkvæmda.
- Lóðir á nýjum svæðum vera að jafnan á stærðarbilinu 0,5-2 ha og nýtingarhlutfall skal ekki vera hærra en 0,03 en byggingar ekki stærri en 150 m². Nýir áfangar innan hvernar jarðar verða ekki teknir til skipulagsmeðferðar fyrr en minnst 2/3 hlutar fyrri áfanga hafa verið byggðir.
-

Móta þarf stefnu og gera skipulag fyrir frístundabyggðarsvæði. Slík svæði styrkja atvinnulíf sveitarfélaga, þjónustu, verslun og ferðamennsku.

Skipulagsáætlunin sýnir frístundabyggð með ljósfjólubláum lit og eru aðeins sýnd þau svæði þar sem gert er ráð fyrir 4 eða fleirum húsum á samfelldu svæði innan sömu jarðar. Á landbúnaðarsvæðum er heimilt að reisa allt að 3 frístundahús án þess að breyta þurfi aðalskipulagi.

Skipulagið nær til óbyggðra svæða, en ekki er fyrirhuguð mikil frístundahúsabyggð á svæðinu. Í Blönduósbæ er eitt svæði á jörðinni Hnjúkahlíð sunnan Blöndu, austan bæjarins. Þar hefur nýlega verið deiliskipulagt (2006) svæði fyrir frístundabyggð sem hlotið hefur samþykki bæjarstjórnar en ekki verið birt í stjórnartíðindum. Þar er gert ráð fyrir að rísi 30 frístundahús. Svæðið er merkt F1 á aðalskipulagskort.

Nr.	Heiti	Lýsing	Jörð
F1	Hnjúkahlíð	Eitt sumarhús þegar risið skv. deiliskipulagi frá árinu 2006. Alls gert ráð fyrir 30 frístundahúsum á 37 ha. svæði.	Hnjúkahlíð
F2	Lambhagatá	Veiðihús nokkuð ofan Hróteyjar í Blöndu, sunnanmegin ár.	Hnjúkar
F3	Móberg	Veiðihús skammt frá íbúðarhúsi.	Móberg

3.2.2 Opín svæði til sérstakra nota**OPIN SVÆÐI TIL SÉRSTAKRA NOTA**

Í flokki opinna svæða til sérstakra nota eru svæði með útivistargildi þar sem gert er ráð fyrir mannvirkjagerð í tengslum við starfsemi sem þar er stunduð. Hér er t.d. um að ræða tjaldsvæði fyrir almenning, golfvelli, íþróttasvæði og skipulögð trjáræktarsvæði. (Sjá einnig gr. 4.12 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Opín svæði til sérstakra nota verði bæði aðlaðandi og áhugaverð og stefnt er að efla starfsemi á sviði útivistar og ferðaþjónustu.



LEIÐIR:

- Gert er ráð fyrir að starfsemi á núverandi svæðum til sérstakra nota geti eflst, eins og nánar verður skilgreint í deiliskipulagi.
- Útivistarsvæði í sveitarfélaginu verði sífellt gerð aðgengilegri fyrir almenning.
- Upplýsingum um afþreyingarsvæði verði komið á framfæri, bæði á heimasíðu sveitarfélagsins og við aðkomur inn í bæinn.
- Lagðir verði stígar í Vatnahverfi.
- Svæðið í Selvík verði kynnt sem útivistarsvæði og komið upp merkingum.
- Gróðursett verði í kringum reiðvallarsvæðið.
- Íþróttasvæði: plantað verði í fleiri skjólbelti í kringum svæðið til að skapa skjól.

Á skipulagsupprætti eru opin svæði til sérstakra nota sýnd með dökkgrænum lit.

Nr.	Heiti	Lýsing	Jörð
01	Vatnahverfi	Útivistarsvæði. Svæðið er ætlað til almennrar útiveru og náttúruskoðunar og mannvirkjum vegna almennrar útivistar og náttúruskoðunar, s.s. stígum, skiltum, áningarstöðum og bílastæðum fyrir göngu- og ferðafólk.	Vatnahverfi
02	Vatnahverfis golfvöllur	Vatnahverfisgolfvöllur. Á svæðinu er gert ráð fyrir þeirri mannvirkjagerð og umhverfisfrágangi sem nýting svæðisins sem golfvallar kallar á. Stærð svæðis 80 ha.	Vatnahverfi
03	Íþróttavöllur Bakkakoti	Er merktur á Svsk.uppdr.2004-2016, norðan Blöndóss í landi Bakkakots, sunnan Selvíkur. Stærð svæðis 2 ha.	Bakkakot
04	Skógræktarsvæði	Trjálundur neðan Þjóðvegur við bakka Blöndu	Holtastaðir
05	Kirkjugarður	Kirkjugarður við Holtastaðakirkju.	Holtastaðir
06	Reiðvöllur	Keppnissvæði fyrir hross við hesthúsahverfið í Arnargerði.	Hnjúkar

3.2.3 Umhverfisáhrif byggðar

Um fjöllum um jákvæð og neikvæð áhrif markmiða aðalskipulags Blönduósbæjar varðandi íbúðarsvæði sneri að því að stuðla að stækkun núverandi íbúðabyggðar með góðum tengslum við miðlæga þjónustu- og útivistarsvæði. Stuðlað verði að fjölbreyttu framboði íbúðagerð og lóða og gert er ráð fyrir að auka þéttleika. Áhrif áforma sveitarfélagsins Blönduós sem koma fram í aðalskipulagi 2010-2030 eru líkleg til að hafa jákvæð áhrif á samfélag en óveruleg áhrif á náttúrufragslega þætti og auðlindir.

Byggð	Umhverfisþættir		
	Náttúra	Samfélag	Auðlindir
Athafna- og iðnaðarsvæði	0	0	+

3.3 NÁTTÚRA OG VERNDARSVÆÐI

3.3.1 Óbyggð svæði

ÓBYGGÐ SVÆÐI
 Óbyggð svæði eru opin svæði til almennrar útiveru eða takmarkaðrar umferðar fólks þar sem ekki er gert ráð fyrir mannvirkjagerð, þ.m.t. skógræktarsvæði. (Sjá einnig gr. 4.13 í skipulagsreglugerð).

Hluti sveitarfélagsins er í flokknum óbyggð svæði en allt land ofan 200 m er skilgreint í þennan flokk. Jafnframt er Laxárdalur innan óbyggðs svæðis þó svo að hluti hans sé neðan við 200 m y.s.

**MARKMIÐ:**

Taka skal fyllsta tillit til umhverfis- og náttúruverndarsjónarmiða við skipulag og framkvæmdir á óbyggðum svæðum.

LEIÐIR:

- Lögð skal áhersla á uppbyggingu þeirra þjónustukerfa sem koma ferðaþjónustu að gagni, s.s. vegi, merkingu á gönguleiðum og uppbyggingu á áfangastöðum.
- Upplýsingum um áhugaverð svæði verði markvisst komið á framfæri á veraldarvefnum, t.d. á heimasíðu Blönduósbæjar.

Í aðalskipulaginu eru gönguleiðir skilgreindar á óbyggðum svæðum.

3.3.2 Náttúruverndarsvæði**NÁTTÚRUVENDARSVÆÐI**

Til náttúruverndarsvæða teljast annars vegar friðlýst svæði skv. náttúruverndarlögum og hins vegar svæði á náttúruminjaskrá. (Sjá einnig gr. 4.19 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Skipulagsáætlunin markar stefnu um verndun og friðlýsingu einstakra svæða. Stuðlað verði að varðveislu friðlýstra svæða, annarra náttúruminja og umhverfislegra gæða almennt.

LEIÐIR:

- Vinna mætti að því að fá svæði í sýslunni, sem hafa alþjóðlegt mikilvægi, viðurkennd sem Ramsarsvæði. Til þess þurfa þau að hljóta tilnefningu viðkomandi stjórnvalda og samþykkjast inn á lista Ramsar-samningsins. Slíkar viðurkenningar hefðu þýðingu fyrir rannsóknir á sviði náttúrufræða og uppbyggingu ferðamennsku.
- Mörg svæðanna í skipulagsáætluninni eru sett undir hverfisvernd til þess að þau fái viðurkenningu sem náttúrufarslega merkileg svæði án lögformlegrar friðunar (sjá kafla um hverfisvernd).
- Stuðla þarf að rannsóknum á og fræðslu um þær fjölbreyttu náttúruminjar sem eru í sýslunni, meðal annars með gerð upplýsingabæklinga, korta og merkinga á stöðunum.
- Auðvelda aðgengi að merkum stöðum þar sem þörf er á.
- Skapa möguleika á fuglaskoðun. Merkja þarf fuglaskoðunarstaði og jafnvel koma upp aðstöðu.

Friðlýst svæði

Að tillögu hreppsnefndar Blönduóshrepps var Hróúey í Blöndu friðlýst sem fólkvangur árið 1975 samkvæmt 26. gr. laga nr. 47/1971 um náttúruvernd. Á skipulagsuppdraetti eru friðlýst svæði og önnur svæði á náttúruminjaskrá, sýnd með skástríkun yfir aðra landnotkunarflokka.

Nr í skrá.	Heiti svæðis
Hróúey	Hróúey í Blöndu, Blönduósbæ, A-Húnavatnssýslu. Friðlýst sem fólkvangur með auglýsingu í Stjórnartíðindum B, nr. 521/1975. Stærð 10 ha. Gróskumikil eyja og rómuð fyrir fuglalíf. Vinsælt útivistarsvæði. Skógrækt.

Jarðmyndanir og vistgerðir

Þegar aðalskipulagsáætlunir sveitarfélaganna verða unnar er nauðsynlegt að fram fari sérstök úttekt á þeim jarðmyndunum og vistkerfum sem falla undir 37. gr. laga nr. 44/1999 um náttúruvernd og njóta skulu sérstakrar verndar. Í áætlunum er einnig nauðsynlegt að tilgreina og sýna sérstaklega fyrrgreindar jarðmyndanir og vistkerfi svo hægt sé að meta skýrt áhrif fyrirhugaðra landnýtinga á þær.



Samkvæmt 37. gr. náttúruverndarlaga njóta ákveðnar jarðmyndanir og vistkerfi sérstakrar verndar og skal forðast að raska þeim eins og kostur er. Þau eru:

- Eldvörp, gervigígar og eldhraun.
- Stöðuvötn og tjarnir, 1.000 m² að stærð eða stærri.
- Mýrar og flóar, 3 ha að stærð eða stærri.
- Fossar, hverir og aðrar heitar uppsprettur, svo og hrúður og hrúðrabreiður, 100 m² að stærð eða stærri.
- Sjávarfitjar og leirur.

Jarðfræði svæðisins er skipt upp í fjóra höfuðflokka.¹

- Eldri berggrunnur (0,8 - 8 milljón ára gamall).
- Yngri berggrunnur (10 - 800 þúsund ára gamall).
- Hraun frá nútíma (yngra en 10 þúsund ára gamalt).
- Laus jarðlög frá ísaldarlokum og síðar.

Samkvæmt úttekt sem gerð var í fyrir Svæðisskipulag Austur Húnavatnssýslu var gerð skrá yfir jarðfræðimerkilega staði og heildir innan Blönduósbæjar, en þeir eru:

- Langadalsfjöll. Snarhallandi jarðlög og merkilegir urðarbingir.
- Refasveit (milli Blöndu og Laxár). Fjölbreyttar minjar um jökla í ísaldarlokin og samspil jökla og sjávar.
- Hrótey, Blönduósbæ. Gróskumikill hólmi í Blöndu við Blönduós.
- Laxá í Refasveit, Skagabyggð og Blönduósbæ. Falleg setlög og gangbríkur.

Svæðin njóta öll verndar á einhvern hátt, Hrótey er friðlýst sem fólkvangar en á önnur svæði hefur verið sett hverfisvernd, sbr. kafla 4.2.3 Hverfisverndarsvæði síðar í greinargerðinni.

Kristinn Haukur Skarphéðinsson vann skýrslu um *Fuglalíf í Austur-Húnavatnssýslu* fyrir *Samvinnunefnd um svæðisskipulag Austur-Húnavatnssýslu* og kemur þar fram að Vatnahverfi við Blönduós sé athyglisvert fuglasvæði. Það svæði er nærsvæði vatnsverndar. Kristinn vekur að öðru leyti sérstaka athygli á mikilvægum vatna og votlendissvæðum í sýslunni, hvað varðar fuglalíf. Kristinn bendir á í lok skýrslunnar að í Austur-Húnavatnssýslu séu „mikilvæg búsvæði fugla og þar eru nokkur svæði sem talin eru hafa alþjóðlega þýðingu og ber að vernda“.

Tjarnir við Móberg og Buðlungatjörn í Langadal tilheyra flokki merkra fuglasvæða og njóta hverfisverndar, sbr. greinargerð Svsk.A-Hún 2004 bls. 117 og 127 og fyrrgreindan kafla um hverfisverndarsvæði.

Leita skal umsagnar Umhverfistofnunar og náttúruverndarnefndar áður en framkvæmda- eða byggingarleyfi er veitt, sbr. 27. og 43. gr. skipulags- og byggingarlaga, í þeim tilvikum sem framkvæmdir geta haft í för með sér röskun á ákveðnum jarðmyndunum og vistkerfum. Minnt er á að samkvæmt 38 gr. laga nr. 44/1999 um náttúruvernd þarf leyfi Umhverfisstofnunar til framkvæmda þar sem hætta er á að spillt verði friðlýstum náttúruminum.

3.3.3 Þjóðminjavernd

ÞJÓÐMINJAVERNÐARSVÆÐI

Þjóðminjaverndarsvæði taka til svæða þar sem eru friðlýstar fornminjar, þekktar fornleifar eða friðuð hús samkvæmt þjóðminjalögum nr.107/2001. (Sjá einnig gr. 4.20 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ

Leitast skal við að vernda sögulegar minjar og gera þær lifandi og aðgengilegar almenningi.

¹ samantekt Hauks Jóhannessonar jarðfræðings „Ágrip af jarðfræði Austur-Húnavatnssýslu“



Taka skal tillit til skráðra fornleifa áður en ráðist er í bygginga- eða framkvæmdaleyfis-skyldar framkvæmdir. Í skógræktaráætlunum verði tekið tillit til fornminja og ekki plantað nær þekktum fornminjum en 20 m sbr. kafla 4.1.10.

LEIÐIR:

- Leita þarf eftir samstarfi við þjóðminjayfirvöld um með hvaða hætti menningarminjum, byggingum og öðrum mannvirkjum verði best haldið til haga og varðveitt.
- Leggja áherslu á að kortleggja og merkja staði/svæði sem nefnd hafa verið að framanverðu.
- Leitast skal við að merkja fornleifar fyrir umhverfisfræðslu og til að fyrirbyggja að þær verði skemmdar.
- Ferðapjónusta sem byggir á menningarminjum í sveitarfélaginu verði eflid.
- Örnefnaskrár í sveitarfélaginu verði endurskoðaðar.
- Merkingar á minjum í sveitarfélaginu verði bættar, t.d. verði sett upp merki við þjóðveginn sem vísi á merka staði, fjarlægð frá þeim o.s.frv.
- Í Laxárdal verði settar merkingar við eyðibýli og útbúin skilti með fróðleik um svæðið.
- Rústir húsa í Laxárdal verði verndaðar fyrir ágangi búfjár. Þetta verði gert til að rústirnar haldist sýnilegar í landslaginu.
- Fornminjar og gamlar leiðir í Vatnahverfi verði merktar.

Aðalskráning fornleifa

Aðalskráning fornleifa hefur verið gerð á völdum stöðum innan sveitarfélagsins þ.e. fyrir jarðirnar Enni, Breiðavað, Sölvabakka, Hnúka, Fremstagil, Geitaskarð, Holtastaði, Móberg og fyrir þéttbýlið á Blönduósi. Umfjöllun um aðalskráningu er að finna í fylgiskjölum með aðalskipulagi en minjarnar eru merktar á þemaupprætti.

Fjallað er um tvo flokka þjóðminjaverndarsvæða sem njóta verndar skv. þjóðminjalögum nr. 88/1989; (i) friðaðar og friðlýstar fornleifar og (ii) friðuð hús.

Friðlýstar fornleifar

Í sveitarfélaginu eru tvennar friðlýstar fornleifar. Þetta eru fornar selja- og bæja tóftir á bæjunum Fagranesi og Litla-Vatnsskarði í fyrrum Engihlíðarhreppi. Í þjóðminjalögum segir að til fornleifa teljist „hvers kyns leifar forna mannvirkja og annarra staðbundinna minja, sem menn hafa gert eða mannaverk eru á“. Að jafnaði skal telja minjar 100 ára og eldri til fornleifa en heimilt er þó að friðlýsa yngri minjar, t.d. eru kirkjur reistar fyrir 1918 friðlýstar skv. þjóðminjalögum.

Á deiliskipulagsstigi verða fornminjar staðsettar í nákvæmum mælikvarða en allar helstu framkvæmdir eru deiliskipulagsskildar, s.s. svæði fyrir heilsársbyggð, frístundabyggð, iðnaðarstarfsemi o.fl. Á einstökum svæðum þar sem sérstakar aðstæður krefjast fari fram nákvæm skráning og kortlagning fornminja. Þá ber að leggja fram yfirlit yfir fornleifar í tengslum við skógræktaráætlanir sbr. kafla 4.1.10. Einnig eru stórfamkvæmdir umhverfismatsskyldar sbr. kafla 2.10.2, s.s. vegagerð, háspennulínur, virkjanir og efnisnámur.

Í eftirfarandi töflu er samantekt úr friðlýsingartexta. Númer minja eru skráningarnúmer í fornleifaskrá Fornleifaverndar ríkisins. Minjarnar eru taldar upp eftir býlum eða afréttum og er orðrétt tilvísun í skrána sýnd með skáletri. Tilgreint er ef minjarnar eru þinglýstar. Friðlýstar fornminjar eru sýndar á landnotkunarupprætti.

Nr.	Heiti	Lýsing
þ1	Fagranes	Fornar tóftir 2 og girðing um, hjer um bil miðja vega milli Holtastaða og Hvamms, fyrir austan veginn.54 Sbr. Árb. 1924: 50-51. Skjal undirritað af MP 25.10.1930. Þinglýst 01.06.1931.
þ2	Litla-Vatnsskarð	Tvennar fornar bæjar- og selja-tóftir í Litla-Vatnsskarði, vestarlega, og lítil tóft, með gerði um, suður og austur við lækinn í skarðinu. 2. Rústir Ævarsskarðs hins forna, svonefndar Evars-tóftir, skamt fyrir neðan túnið, beggja vegna melhryggjar eins, skriðu úr fjallinu austan við. Sbr. Árb. 1925-1926: 39-41. Skjal undirritað af MP 25.10.1930. Þinglýst 01.06.1931



Friðuð hús

Samkvæmt skrá Húsafriðunarnefndar Ríkisins frá 2000 er Holtastaðakirkja eina friðaða húsið í dreifbýli Blönduósbæjar, sbr. eftirfarandi töflu:

Nr.	Heiti	Lýsing
þ5	Holtastaðakirkja	Byggingarár 1892. Timburkirkja. Höfundur Þorsteinn Sigurðsson forsmiður. Friðuð 1. janúar 1990 samkvæmt aldursákvæði 1. mgr. 36. gr. Þjóðminjalaga nr. 107/2001.

3.3.4 Verndarsvæði vegna neysluvatns

VATNSVERNDARSVÆÐI

Vatnsverndarsvæðin flokkast í þrjá flokka skv. 13. gr. reglugerðar nr. 796/1999 m.s.b. um varnir gegn mengun vatns. Flokkarnir eru brunnsvæði, grannsvæði og fjarsvæði. (Sjá einnig gr. 4.21 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Stefnt verði að úttekt á vatnafari og vatnsnýtingu í hreppnum og að tryggð verði sú að ávallt verði nægilegt framboð á hágæða neysluvatni fyrir íbúa og fyrirtæki í Blönduósbæ.

LEIÐIR:

- Í aðalskipulagi sveitarfélagsins verði mörkuð stefna um vatnsöflun og vatnsvernd á einstökum svæðum og hugleiða kosti þess að fleiri bæir sameinist um vatnsveitur. Bent er á að samkvæmt IV kafla reglugerðar nr. 796/1999 um varnir gegn mengun vatns skulu heilbrigðisnefndir flokka yfirborðsvatn og grunnvatn og skulu á aðalskipulagsupprætti koma fram langtímamarkmið. Einnig skal kortleggja viðkvæm svæði fyrir mengun og menguð svæði, samanber 11. gr. reglugerðar nr. 796/1999 um varnir gegn mengun vatns og 9. gr. reglugerðar nr. 804/1999 um varnir gegn mengun vatns af völdum köfnunarefnissambanda frá landbúnaði og öðrum atvinnurekstri.
- Stefna þarf að því að heilbrigðisnefnd í samráði við sveitarstjórn Blönduósbæjar flokki vatnasvæði í sveitarfélaginu og setji viðmiðunarmörk vegna gerlamengunar og notkunar áburðarefna.
- Vatnsverndarsvæðum er skipt í 3 flokka; i) brunnsvæði, ii) grannsvæði og iii) fjarsvæði og er afmörkun þeirra sýnd á landnotkunarupprætti.

Dreifbýli Blönduósbæjar

Vegna skorts á upplýsingum um vatnsból og vatnsverndarsvæði á einstökum jörðum utan þéttbýlis eru þau ekki sýnd skipulagsupprætti.

3.3.5 Skilgreining vatnsgæða og flokkun vatns

VERNDARSVÆÐI VEGNA MENGUNAR Í ÁM OG VÖTNUM

Verndarsvæði vegna mengunar í ám og vötnum eru svæði sem njóta verndar í samræmi við ákvæði reglugerðar um mengun vatns nr. 796/1999. (Sjá einnig gr. 4.21 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Stefnt er að því að vatnasvæði í sveitarfélaginu verði flokkuð og sett viðmiðunarmörk vegna gerlamengunar og notkunar áburðarefna.

LEIÐIR:

- Hagkvæm lausn verði fundin á frárennismálum sveitarfélagsins í dreifbýli.



Til þess að viðhalda náttúrulegu ástandi vatns og til þess að vernda það gegn mengun frá mannlegri starfsemi skulu heilbrigðisnefndir flokka vatn í samræmi við 9. og 10. gr. reglugerðar nr. 796/1999 um mengun vatns. Vatnasvæðum á að skipta í fimm flokka, A-E, í samræmi við reglugerð um mengun vatns. Framangreind flokkun á vatnasvæðum í sveitarfélaginu hefur ekki farið fram en stefnt er að ljúka henni á skipulagstímanum.

3.3.6 Hverfisverndarsvæði

EVERFISVERNDARSVÆÐI

Um hverfisverndarsvæði gilda sérstök ákvæði sem sveitarstjórn setur, s.s. um verndun menningarsögulegra minja, náttúruminja eða trjágróðurs, án þess að um lögformlega friðun sé að ræða. (Sjá einnig gr. 4.22 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Trygga Stuðlað að varðveislu náttúruminja, fornleifa og annarra söguminja, sem m.a. rennir styrkari stoðum undir ferðapjónustu á svæðinu.

LEIÐIR:

- Þar sem hverfisvernd felur ekki í sér lögformlega friðun, er mikilvægt að sveitarstjórnir gæti þess að hverfisvernduðum svæðum verði ekki spillt og þau verði nýtt í þágu fræðslu, rannsókna og ferðamennsku. Vinna þarf að frekari kynningu og upplýsingum um svæðin með markvissum hætti.
- Merkingar á minjum í sveitarfélaginu verði bættar, t.d. verði sett upp merki við þjóðveginn sem vísi á merka staði, fjarlægð frá þeim o.s.frv.
- Völdum sýnishornum ræktunarminjum í sveitarfélaginu s.s. áveituskurðum, beðasléttum, túngörðum o.fl. verði haldið til haga.
- Markvisst verði reynt að vernda náttúru- og þjóðminjar á svæðinu.
- Í aðalskipulaginu hafa svæði og staðir verið skilgreindir sem hverfisverndarsvæði.
- Ferðapjónusta sem byggir á menningarminjum í sveitarfélaginu verði eflid.
- Örnefnaskrár í sveitarfélaginu verði endurskoðaðar.

Hverfisverndarsvæði eru af tvennum toga, (i) hverfisverndarsvæði vegna náttúruverndar, (sýnd með þverstríkuðum hvítum línunum) og (ii) hverfisverndarsvæði vegna fornleifa (sýnd með þverstríkuðum rauðum línunum).

Hverfisvernd vegna náttúruminja

Í samvinnu við nágrannasveitarfélögin hefur Blönduósbær hverfisverndað náttúrusvæði sem fram koma í eftirfarandi töflu:

Nr.	Heiti	Lýsing og hverfisverndarákvæði
H1	Laxá í Refasveit frá Laxárvík upp undir Skrapatungurétt	Blönduósbær og Skagabyggð hafa í sameiningu hverfisverndað Laxá í Refasveit frá Laxárvík upp undir Skrapatungurétt. Fallegar gangbríkur og setlög eru meðfram ánni á svæðinu sem auk náttúrufegurðar hafa mikið fræðslugildi. Ekki má raska náttúrufyrirbærunum með efnistöku eða mannvirkjagerð af neinu tagi.
H2	Langadalsfjöll og Buðlungatjörn	Blönduósbær og Húnavatnshreppur hafa í sameiningu hverfisverndað Langadalsfjöll. Það er gert „vegna snarhallandi jarðlaga og merkilegra urðarbingja. Skammt norðan Geitaskarðs er stórkostleg klettaskál í fjallsbrúninni og niður alla hlíðina á breiðri spildu, er hólóttur skriðubunki allt niður að Blöndu. Tillaga er gerð um að hverfisverndin nái niður í Buðlunganes. Gæta þarf þess að spilla ekki urðarbingjum og framhlaupum með efnistöku. Ekki er talin ástæða til að setja sérstakar reglur varðandi mannvirkjagerð eða setja hömlur á núverandi landnotkun svæðinu umfram það sem að framan greinir. Svæðið hefur fræðslugildi“. Buðlungatjörn vegna fjölskrúðugs fuglalífs.



H3	Tjarnir við Móberg	Tillaga um hverfisvernd vegna fjölskrúðugs fuglalífs. Ekki má raska núverandi landslagi og vatnsbúskap en hefðbundnar nytjar haldast óbreyttar.
----	--------------------	---

Hverfisvernd vegna fornleifa og menningarminja

Eftirfarandi er skrá yfir staði sem hafa verið hverfisverndaðir vegna minja, menningarlandslags og fornleifa.

Nr.	Heiti	Lýsing
H4	Laxárdalur	Eyðidalur sem fór í eyði fyrir vélaöld. Dalurinn hefur mikið fræðslugildi og rannsóknargildi hvað snertir fornminjar (ekki síst vegna óraskaðra bæjarhóla, búskaparháttanna og byggðasögu dalsins). Gerð er tillaga um hverfisvernd og þjóðminjavernd á svæðinu, samanber kafla 3.2.2 Þjóðminjaverndarsvæði. Ekki er fyrirhuguð breyting á landnotkun í dalnum en reglur um umgengni miðast við að fyrrnefndum verðmætum verði ekki spillt. Allt jarðrask krefst úttekta Fornleifaverndar ríkisins.

Ákvæði hverfisverndar eru:

- Deiliskráning fornleifa skal fara fram áður en ráðist er í bygginga- eða framkvæmdaleyfisskyldar framkvæmdir.
- Halda skal byggingaframkvæmdum í lágmarki og þess gætt að þær leiði til eins lítillar röskunar og kostur er.
- Fylgjast þarf vel með skógrækt sem er í námunda við fornleifar og gæta þess að skógrækt fari aldrei nær minjum en 20 m. Einnig ber að forðast skógrækt í gömlum túnum þó að fornleifar séu ekki sýnilegar á yfirborði.
- Hefðbundin landbúnaðarnytjar geta haldist eins og verið hefur.
- Stefnt er að því að settar verði verndar- og umgengnisreglur um hverfisverndaða svæðið sem tryggja varðveislu þess sem minja- og útivistarsvæði.
- Hverfisvernduðu svæðin verða merktar og fræðsluefni um þær komið á framfæri.
- Að öðru leyti gilda ákvæði þjóðminjalaga varðandi þekktar þjóðminjar.



Mynd 3-5. Horft norður Laxárdal.



3.3.7 Svæði undir náttúruvá

SVÆÐI UNDIR NÁTTÚRUVÁ

Svæði undir náttúruvá eru svæði þar sem hætta er talin stafa af náttúruhamförum, s.s. snjóflóðum, skriðuföllum, sjávarflóðum, vatnsflóðum, jarðskjálftum eldvirkni eða veðurfari. (Sjá einnig gr. 4.18 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Skipulag byggðar skal taka mið af þekktri hættu á ofanflóðum. Við deiliskipulagsgerð og undirbúning framkvæmda utan þéttbýlis skal gætt að því hvort hætta er á ofanflóðum. Skipulag lágsvæða skal taka mið af þörf á sjóvörnum og tillit til hættu á hækun sjávarborðs vegna hnattrænna loftslagsbreytinga. Þess verði gætt að íbúðarbyggð og frístundabyggð verði ekki skipulögð á hættusvæðum. Metin verði þörf á aðgerðum vegna landbrots af völdum sjávargangs

LEIÐIR:

- Spornað verði við landbroti af völdum sjávargangs.
- Hættusvæði vegna ofanflóða verði kortlögð enn frekar.
- Metin verði þörf á endurbótum vegakerfis vegna ofanflóðahættu, þ.m.t. hugsanlegan flutning á vegarstæðum.
- Metin verði þörf á aðgerðum vegna landbrots af völdum sjávargangs

Ofanflóð

Samkvæmt upplýsingum frá Veðurstofu Íslands mun stofnunin vinna að dreifbýlishættumati vegna ofanflóða fyrir allar byggðir landsins. Meðan niðurstöður liggja ekki fyrir er settur fyrirvari um gerð staðbundins hættumats, samkvæmt lögum um varnir gegn snjóflóðum og skriðuföllum (nr. 49/1997) og reglugerð um hættumat vegna ofanflóða, flokkun og nýtingu hættusvæða og gerð staðbundins hættumats (nr. 495/2007). Við vinnslu nýs deiliskipulags og við útgáfu byggingar- og framkvæmdaleyfi þarf í hvert og eitt sinn að meta hvort þörf sé á staðbundnu hættumati. Í tengslum við gerð Svæðisskipulag Austur-Húnavatnssýslu 2004 – 2016 var safnað upplýsingum um snjóflóð og skriðuföll, skriflegum og munnlegum á skipulagssvæðinu. Varðandi Blönduósbæ sérstaklega kom fram að snjóskriður hafi fallið úr brekkum austan Blönduóss samkvæmt frásögn heimamanna og einnig er tilgreind ofanflóðahætta úr Langadalsfjalli í dreifbýli sveitarfélagsins.

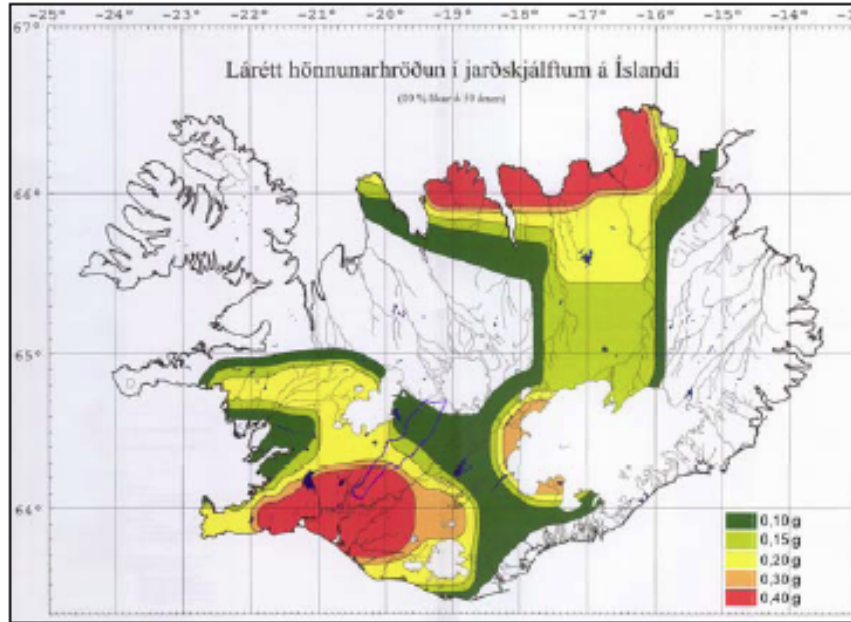
Flóðasvæði

Gæta þarf varúðar við skipulagningu byggðar nálægt ströndinni vegna hættu á landbroti. Fjarlægð frá sjávarbakka og gólfhæðir bygginga þurfa að vera í samræmi við skipulags- og byggingarreglur á lágsvæðum þar sem hætta er á flóðum. Öldulag er mikið við strönd Blönduósbæjar og hafa sjóvarnargarðar verið reistir norðan og sunnan við Blöndu. Sunnan Blöndu er samfelld sjóvörn neðan Brekkubyggðar að ósnum og upp með Blöndubyggð. Samfelld sjóvörn er einnig norðan frá ós að Hafnarbraut. Til suðurs frá Háubrekku þarf að gera sjóvörn á rúmlega 200 m kafla. Sandfjara, sem þarna var, er með öllu horfin og sjór farinn að brjóta úr brekkurótinni. Jarðvegsfyllur hafa sprungið fram. Uppi á brekkunni er röð af íbúðarhúsum, skammt frá brekkubrúninni. Gera þarf ráð fyrir viðhaldi á núverandi varnargörðum.



Jarðskjálftar og eldvirkni

Skjálftasvæðum Íslands hefur verið skipt niður í fimm hönnunarhröðunarsvæði þar sem taldar eru 10% líkur á jarðskjálfta af ákveðinni stærðargráðu á 50 ára tímabili. Hæsti áhættuflokkurinn hefur hönnunarhröðunina $a_g = 0,4$ (0,4g) en það er 40% af þyngdarhröðuninni. Næsti áhættuflokkur hefur hönnunarhröðunina 0,3g. Síðan koma 0,2g, 0,15g og að lokum 0,1g. Við hönnun á mannvirkjum er því notast við fyrrnefnda hönnunarhröðun hvers svæðis. Blönduósbær er utan markaðra hönnunarhröðunarsvæða eins og sést á mynd 3.6.



Mynd 3-6. Skipting Íslands í hönnunarhröðunarsvæði miðað við 500 ára meðalendurkomutíma. Heimild: Staðlaráð Íslands, Íslenskur staðall.

Hafís

Í greinargerð Veðurstofu Íslands, *Hafíshætta með tilliti til siglinga úti fyrir Norðurlandi*, dags. í janúar 2002, kemur m.a. fram að langt íslaut tímabil var við landið á árunum 1920 - 1964. Árið 1965 hófst tímabil ísára. Frá 1972 - 1991 skiptust á ísár og íslaus ár en síðasta áratug aldarinnar voru yfirleitt væg ísár. Á töflu nr. 3.1. sést fjöldi ísdaga á Húnaflóa og Skagafirði á árunum 1968 - 1971. Í töflunni er miðað við hafís, að meðtöldum borgarís og borgarbrotum, í allt að 12 sjómílna fjarlægð frá landi, en ekki er tekið tillit til íss á miðum utan 12 sjómílna.

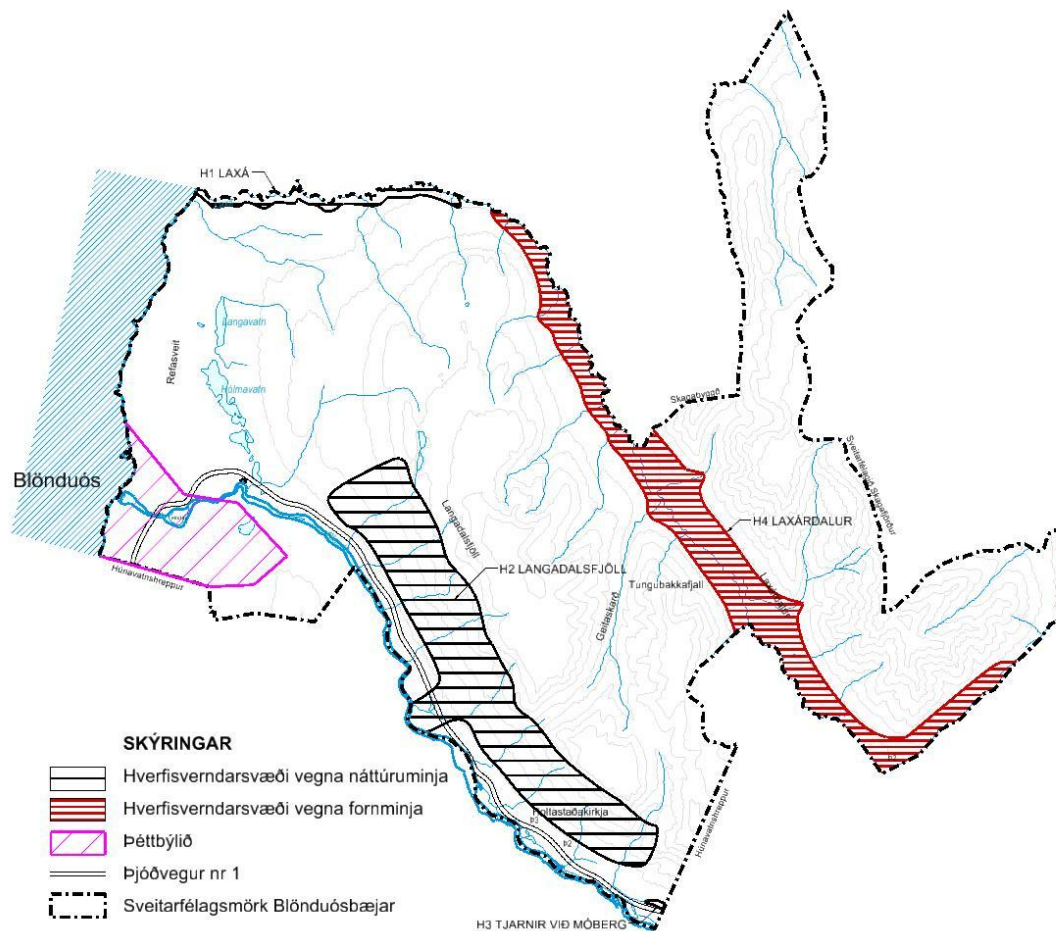
Þótt lítið hafi sést til hafíss á síðustu árum, má ekki gleyma því að breytingar geta orðið þar á.

Ár	Mánuður												Samt.
	O	N	D	J	F	M	A	M	J	J	Á	S	
1968/1969	-	-		2	9	5	20	31	15	-	-	-	82
1969/1970	-	-	-	-	-	5	-	2	-	-	-	-	7
1970/1971	-	-	-	-	17	4	-	-	-	-	7	-	28
Samtals	-	-	-	2	26	14	20	33	15	-	7	-	

Tafla 3-2. fjöldi ísdaga á Húnaflóa og Skagafirði, nánar tiltekið frá Reykjaneshyrnu á Ströndum að Almenningsnöf á Tröllaskaga, á árunum 1968 – 1971. (Heimild: Veðurstofa Íslands; Þór Jakobsson)

Aðrar náttúruhamfarir

Ekki er talin sérstök hættu á öðrum náttúruhamförum en áður er getið.



Mynd 3-7. Hverfisverndarsvæði innan sveitarfélagsins.

3.3.8 Umhverfisáhrif verndar og náttúruvár

Umfjöllun um náttúru- og verndarsvæði byggir á eftirfarandi þáttum:

- Óbyggð svæði
- Náttúruverndarsvæði
- Þjóðminjavernd
- Verndarsvæði vegna neysluvatns
- Skilgreining vatnsgæða og flokkun vatns
- Hverfisverndarsvæði
- Svæði undir náttúruvá

Megin markmið sveitarfélagsins um náttúru- og verndarsvæði eru að við skipulag og framkvæmdir á óbyggðum svæðum verði tekið fyllsta tillit til umhverfis- og náttúruverndarsjónarmiða. Mörkuð er stefna um verndun og friðlýsingu einstakra svæða og almennrar varðveislu á friðlýstum svæðum, náttúru- og þjóðminjum og umhverfislegra gæða. Að ávallt verði nægilegt framboð á hágæða neysluvatni fyrir íbúa og fyrirtæki í sveitarfélaginu. Afmörkuð eru svæði þar sem talið er að náttúruvá sé til staðar og að þess verði gætt að íbúðarbyggð og frístundabyggð verði ekki skipulögð á hættusvæðum.



Í aðalskipulagi Blönduós 2010-2030 er lagt til að komið verði á hverfisvernd á nokkrum stöðum. Innan þéttbýlisins verði hjallarnir hverfisverndaðir sem jarðsögulegar minjar um fyrrum sjávarstöðu. Í dreifbýli eru það Laxá í Refasveit frá Laxárvík upp undir Skrapatungurétt. Þar eru fallegar gangbríkur og setlög eru meðfram ánni á svæðinu en auk náttúrufegurðar hefur svæðið mikið fræðslugildi. Langadalsfjöll hafa mikið verndargildi vegna snarhallandi jarðlaga og merkilegra urðarbingja. Tjarnir við Móberg vegna fjölskrúðugs fuglalífs. Ennfremur er lögð til hverfisvernd vegna fornleifa og menningarminja í Laxárdal en dalurinn hefur mikið fræðslugildi og rannsóknargildi vegna fornminja.

Vatnsverndarsvæði fyrir Blönduósbæ er að finna í Vatnahverfi, norðan Blönduós. Fjarsvæðið ná yfir um 813 ha, grannsvæðið um 410 ha og brunnsvæði um 1 ha. Um er að ræða landnotkun sem hefur takmarkandi áhrif. Stefnt er að því að ljúka flokkun vatnasvæða og strandsvæða á fyrrihluta skipulagstímabilsins.

Helstu aðgerðir sem lagðar eru til varðandi náttúruvæði er að sporna við landbroti og kortleggja hættusvæði enn frekar. Skilgreint er svæði undir náttúruvæði vegna ofanflóða úr Langadalsfjalli.

Á heildina litið kemur stefnumörkun aðalskipulags Blönduós 2010-2030 sem snýr að náttúru- og verndarsvæðum fyrst og fremst til með að hafa jákvæð áhrif á þá umhverfisþætti sem metnir eru..

3.4 SAMGÖNGUR OG VEITUR

Minniháttar veitumannvirkjum s.s. dæli- eða tengistöðvum, allt að 100 m², að stærð má koma fyrir án sérmerkingar í aðalskipulagi enda séu þau í samræmi við deiliskipulag eða grenndarkynningu samkvæmt skipulags- og byggingarlögum. Þetta ákvæði gildir fyrir Vatnsveitu, Hitaveitu, Fráveitu, Rafveitu og Fjarkipti sbr. kafla 3.4.4-3.4.8.

3.4.1 Vegir

VEGIR

Skipulagsáætlunin staðfestir núverandi vegakerfi Vegagerðarinnar. Lýsing vegakerfisins er samkvæmt flokkunarkerfi Vegagerðarinnar í stofnbrautir og tengibrautir. Safnvegir eru einungis sýndir til skýringar á skipulagsupprætti. (Sjá einnig gr. 4.16 í skipulagsreglugerð.)

MARKMIÐ:

Leitað verði hagkvæmstu lausna í vegagerð og stuðlað að umferðar- og rekstraröryggi Tengivegir innan byggðarinnar verða endurbættir vegna skólaaksturs og vinnusóknar utan heimilis.

LEIÐIR:

- Stuðlað verði að bættum samgöngum við nágrannabyggðalög.
- Aukið verði öryggi vegfaranda á vegum. Sérstök áhersla er lögð á öruggari veltengingar tengibrauta og fækkun heimtraða við Hringveginn vegna umferðaröryggis.
- Tengivegir verði lagaðir og lagðir bundnu slitlagi.
- Markviss fækkun einbreiðra brúa.
- Stuðla að styrkingu og hækkun vega á snjóastöðum og að slitlag sé sett á fjölförnustu vegina.

Stærð	Gildi	Tilvísun
Veghelgunarsvæði stofnvega	30 m til beggja hliða frá miðlínu	Vegalög
Veghelgunarsvæði tengivega	15 m til beggja hliða frá miðlínu	Vegalög
Veghelgunarsvæði gatnamóta	Beinar línur milli punkta á miðlínu vega 40 m frá skurðpunkti	Vegalög
Mesta hljóðstig utan við húsvegg á jarðhæð og utan við opnanlega glugga	33-55 dB	Reglugerð nr. 933/1999 og 1000/2005

Skipulagsáætlunin staðfestir núverandi vegakerfi Vegagerðarinnar í sveitarfélaginu og tekur mið af samgönguáætlun sem gerð hefur verið til 2010 og þingsályktunartillögu til 2018. Á eftir birtast töflur yfir stofn



og tengivegi í sveitarfélaginu. Á skipulagsuppráttum er auðkennt núverandi stofnvegakerfi og fyrirhugaðar breytingar á stofnvegum skv. tillögum sveitarstjórnar.

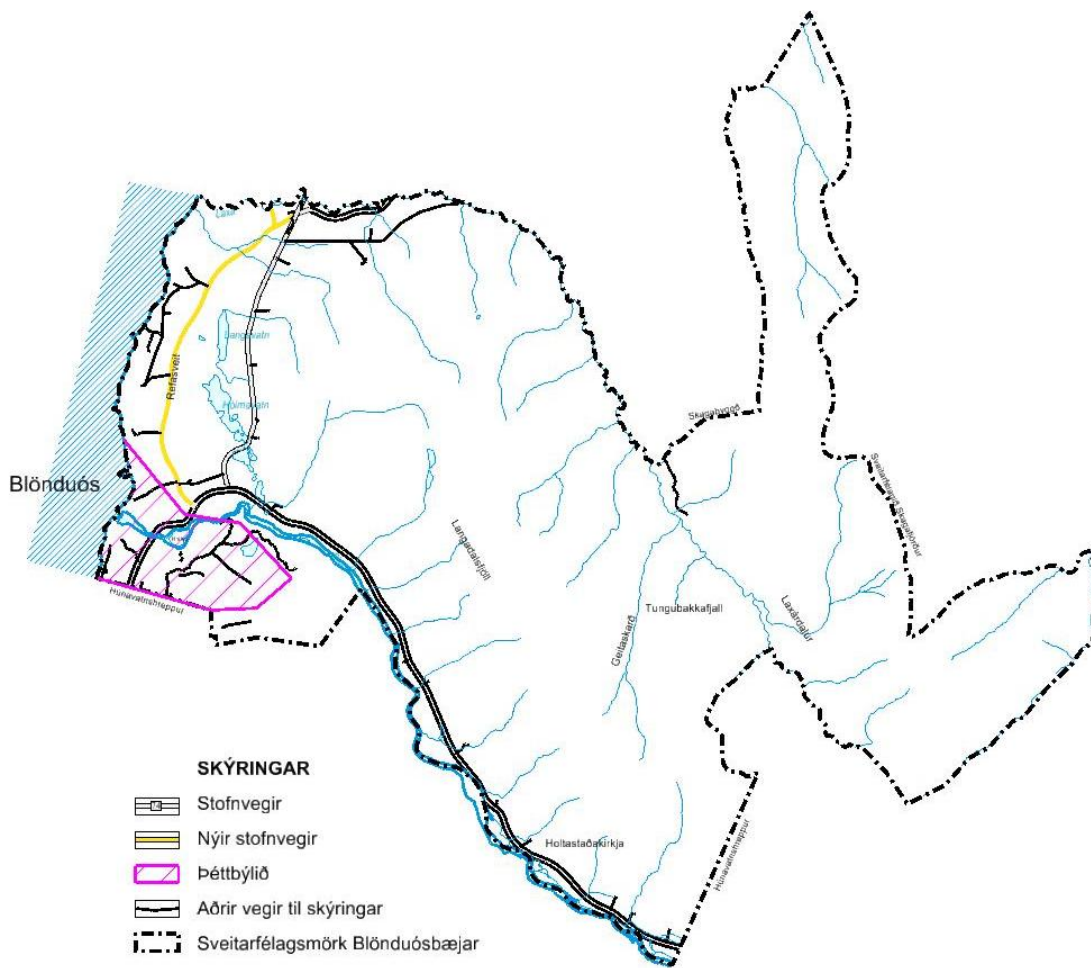
Stofnvegir í Blönduósbæ eru:

Veg nr	Heiti	Veg-flokkur	Lýsing
1	Þjóðvegur 1 / Hringvegur	S	Frá sveitarfélagamörkum við Húnavatnshrepp í vestri í gegnum bæinn og að sveitarfélagamörk í Langadal.
74	Skagastrandar-vegur	S	Frá gatnamótum við Þverárfjallsveg og að sveitarfélagsmörkum við Laxá í Refasveit.
74	Þverárfjalls-vegur	S	Frá hringvegi norðan Blönduós að sveitarfélagsmörkum við Laxá í Refasveit.
742	Mýravegur	T	Frá Skagastrandarvegi (74) að Laxá við Skrapatungu (7390), 1.47 km.
731	Svínvetninga-braut	T	Af Hringvegi á Blönduósi, framhjá Heilbrigðisstofnun, hesthúsasvæði og athafna- og iðnaðarsvæði að Húnavatnshreppi. Veglína breytist frá hesthúsahverfi að sveitarfélagsmörkum.

Nýjar veglínur

Tillaga Vegagerðinnar gerir ráð fyrir að færslu vegstæðis Skagastrandarvegar í sveitarfélaginu til vesturs. Vegurinn liggur nú í gegnum vatnsverndarsvæðið í Vatnahverfi og mun færsla hans þýða að hann verður að mestu leyti utan þess.

Lögð er til breyting á Svínvetningabraut á um 3 km kafla vegna fyrirhugaðar byggingar gagnavers. Einnig er lagt til að Ennisbraut verði tengivegur frá Húnabraut að nýjum Þverárfjallsvegi.



Vegagerðin lagði fram tillögu með erindi dags. 15. janúar 2010 þar sem kynnt var tillaga að nýjum stofnvegi, Húnavallavegi, og óskað eftir að hann yrði settur í aðalskipulagið. Á fundi bæjarstjórnar þann 9. febrúar 2010 var bréf Vegagerðarinnar tekið til afgreiðslu og eftirfarandi samþykkt:

„Vegagerðin leggur fram tillögu að nýjum stofnvegi, Húnavallaleið, milli Brekkukots í Húnavatnshreppi og Skriðulands í Blönduósbæ án lögmæltis samráðs við bæjarstjórn Blönduósbæjar. Í gildandi Svæðisskipulagi Austur-Húnavatnssýslu 2004-2016 er ekki gert ráð fyrir nýjum stofnvegi í sýslunni. Í drögum að aðalskipulagi 2010-2030 hefur bæjarstjórn Blönduósbæjar ekki ráðgert nýjan stofnveg innan marka sveitarfélagsins. Bæjarstjórn Blönduósbæjar fer með stjórn skipulagsmála innan sveitarfélagsmarka. Tillaga Vegagerðarinnar felur það í sér að færa Blönduósbæ úr alfaraleið. Slík tillaga gengur þvert gegn stefnu bæjarstjórnar. Afstaða bæjarstjórnar er skýr og getur hún enganvegin fallist á tillögu Vegagerðarinnar. Blönduósbær er mikilvæg þjónustumiðstöð fyrir íbúa Austur-Húnavatnssýslu og löng hefð fyrir þjónustu við vegfarendur. Falli Blönduósbær úr alfaraleið mun það hafa alvarleg og neikvæð byggða-, efnahags- og samfélagsleg áhrif.

Bæjarstjórn samþykkir tillögu Vegagerðarinnar um breytingu á núverandi Skagastrandarvegi og Þverárfjallsvegi enda er það í samræmi við gildandi svæðisskipulag. Þá telur bæjarstjórn eðlilegt að Ennisbraut verði samþykkt sem tengivegur.“

Tillagan var samþykkt 7:0.

Sveitarstjórn fer með skipulagsvaldið og hefur í slíkum tilvikum heimild til að ganga gegn tillögum Vegagerðarinnar. Samráðsskyldan sem er lögfest í 28. gr. vegalaganna er sett til að stuðla að vandaðri ákvarðanatöku um legu vega. Misbrestur á því að gætt sé samráðs getur valdið því að markmið skipulagsgerðarinnar náist ekki að öllu leyti. Þar af leiðandi er eðlilegt að bæði

Vegagerðin og sveitarfélög hafi samráð varðandi legu vega og tenginga. Samráðið skal viðhaft strax í upphafi skipulagsferilsins ekki í lok skipulagsferilsins eins og raun ber vitni.



Ljóst er að þau rök sem haldið er fram í bréfi Vegagerðarinnar eru veik enda standast þær ekki nánari skoðun nema að litlu leyti. Neikvæðu efnahagslegu áhrifin sem Húnavallavegurinn myndi hafa á héraðið eru mikil.

Með hliðsjón af ofangreindu og málavöxtum að öðru leyti hafnar Blönduósbær tillögu Vegagerðarinnar um svokallaða Húnavallaleið

3.4.2 Gönguleiðir

GÖNGULEIÐIR

Á skipulagsupprætti eru einungis sýndar helstu gönguleiðir. Lega gönguleiða í dreifbýli er einungis til leiðbeiningar á skipulagsupprætti. (Sjá einnig gr. 4.7 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Utan þéttbýlis verði áhersla lögð á að tengja gönguleiðir enn betur við sögu, menningu og náttúru svæðisins. Sett verði upp upplýsingaskilti við helstu minjastaði. Stuðlað verði að almennri útivist í Blönduósbæ. Stutt verði við uppbyggingu ferðarþjónustu á svæðinu.

LEIÐIR:

- Lögð verður áhersla á að vinna að gerð nýrra göngu- og reiðleiða í samstarfi við áhugamenn, svo og úrbótum á eldri leiðum.
- Lögð verði áhersla á kynningu og merkingar göngu- og reiðleiða.
- Göngustígar verði útbúnir um skógræktarsvæði í sveitarfélaginu
- Unnið að heildstæðu gönguleiðakerfi um sveitarfélagið
- Mótuð stefna hvað varðar hjólastíga og samnýtingu þeirra og göngustíga
- Upplýsingum um gönguleiðir verði haldið til haga á einum stað og miðlað.
- Fornar þjóðleiðir verði merktar og sögu þeirra verði haldið til haga.

Margar fornar þjóðleiðir eru í sveitarfélaginu og er í aðalskipulagi fyrst og fremst sýndar gönguleiðir sem tengjast yfir fjallgarða að nágrennasveitarfélögum. Aðrar gönguleiðir t.a.m. meðfram gömlum þjóðvegum eða gegnum skógarlundi eru ekki sýndar á upprættir. Helstu gönguleiðir eru færðar inn á skipulagsupprætt til skýringar.

Í eftirfarandi töflu eru taldar upp gönguleiðir:

Nr..	Lengd	Lýsing
A	Laxárvík	Gönguleið frá Skagastrandarvegi (við gatnamót Þverárfjallsvegur) niður í Laxárvík.
B	Geitaskarð	Gönguleið liggur frá bænum Geitaskarði í Langadal um samnefnt skarð í Laxárdal. Þar er hægt að velja um að fara norður dalinn eða suður. Ef farið er suður dalinn er forn þjóðleið um Litla-vatnsskarð og Víðidal til Sauðárkróks. Ef valið era að far norður dalinn þá er hægt að fara um Balaskarð og Ambáttardal, Fannlaugarstaðahlíð og Hryggjadal til Sauðárkróks, auk fleiri leiða.

3.4.3 Reiðleiðir

REIÐSTÍGAR

Á skipulagsupprætti eru einungis sýndar helstu reiðleiðir. Að hluta til fylgja þær gömlum þjóðleiðum og þjóðvegum. Meginreiðstígar verða byggðir upp, en auk þeirra eru aðrar reiðleiðir sýndar til leiðbeiningar á skipulagsupprætti. (Sjá einnig gr. 4.16 í skipulagsreglugerð).



MARKMIÐ:

Í skipulagsáætluninni er ekki mörkuð stefna um göngu- og reiðleiðir. Þær eru einungis sýndar á uppdrætti og settar leiðir til eflingar í greinargerð. Reiðleiðir verði færðar frá þjóðvegum þar sem því verður við komið.

Meginreiðleiðir verði greiðfærar allt árið og malarbornar þar sem þess gerist þörf.

Lögð verður áhersla á að vinna að þróun reiðleiða og gerð nýrra í samstarfi við áhugamenn.

LEIÐIR:

- Byggt verði upp skilvirkt reiðstígakerfi í samvinnu við Vegagerðina og hestamannfélög.
- Leggja mætti áherslu á merkingar göngu- og reiðleiða.

Meginreiðstígar tengja saman byggð og heiðalönd, en eru jafnframt reiðleiðir milli byggða innan sveitarfélagsins, (sbr. um flokkun Vegagerðarinnar á reiðstígum). Margar leiðanna eru einungis færar hluta úr ári.

Samkvæmt leiðbeiningum um gerð og uppbyggingu reiðvega sem unnar hafa verið í samvinnu Landssambands hestamannafélaga og Vegagerðarinnar reiðleiðum flokkað í þrjá meginflokka eftir hlutverki þeirra:

- Stofnleiðir. Aðalleiðir sem liggja á milli sveitarfélaga tengja saman sveitir og þéttbýli annars vegar og hálendið hins vegar. Þetta eru aðalleiðir í byggð utan þéttbýlis.
- Þéttbýlisleiðir. Leiðir í næsta nágrenni við þéttbýli og annars staðar þar sem búast má við mikilli hestaumferð. Einnig leiðir milli hesthúsaferfa.
- Héraðsleiðir. Tengingar milli bæja og fornar leiðir, sem ekki þola mikla umferð.

Lagðir hafa verið reiðvegir út frá hesthúsaferfinu í Arnagerði við Blönduós og skerast því ýmsar reiðleiðir þar, meðal annars upp með Svínvetningabraut. Á eftir er tafla þar sem gerð grein fyrir helstu reiðleiðum í dreifbýli í Blönduósþæ, eins og þær birtast á sveitarfélagsuppdrætti. Þær leiðir flokkast fyrst og fremst sem stofnleiðir og héraðsleiðir. Í töflunni er fyrst getið heimildar og síðan er dálkur, flokkur/lengd, þar sem fram kemur lengd leiðar (ef þekkt) og hvaða flokki leiðin tilheyrir.

Gerð er nánari grein fyrir reiðvegum í þéttbýli á þéttbýlisuppdrætti og í kafla 5.9 í greinargerðinni.

Nr..	Lengd	Lýsing
Blönduós - Langidalur	Stofnleið	Frá Blönduósi fram Langadal með þjóðvegi 1. að Húnaveri. Inn á stofnleiðina tengjast leiðir um Geitaskarð að Laxárdal, frá Strjúgsskarði að Laxárdal og frá Húnaveri um Þverárdal í Laxárdal.
Blönduós - Skagaströnd	Stofnleið	Frá Blönduósi norður um Refasveit meðfram Neðabyggðarvegi sem verður aflagður sem bílvegur.
Arnagerði - Hnjúkurlingur hringleið	Þéttbýlis- Héraðsleið	/ Farið er upp úr hesthúsaferfinu í Kúagirðinguna að eyðibýlinu Hnjúkum til suðurs að bænum Hnjúkahlíð, þá er farið í vestur að Laxá á Ásum og til baka að reiðvelli. Unnt er að fara af leiðinni norður yfir Blöndu á vaði hjá Lambhagatá á móts við Breiðavað. Einnig er forn þjóðleið um Hrafnsreyrvað sem er sunnar í landi Breiðavaðs.
Blönduós - Hjaltabakkur	Héraðsleið	Farið suðurúr bænum frá Arnagerði og meðfram Laxá á Ásum og tengist reiðleiðum í Húnvatnshreppi.
Geitaskarði - Laxárdalur	Héraðsleið 8 km	Geitaskarð að Kirkjuskarði á Laxárdal. Forn þjóðleið milli Laxárdals og Langadals. Frá bænum Geitaskarði í Langadal er farið um samnefnt skarð í Laxárdal.



3.4.4 Vatnsveita

VATNSVEITA

Til vatnsveitu teljast stofnkerfi veitunnar, þ.e. flutningskerfi frá upptökum að dreifikerfi. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Stefnt er að því að skipuleg og vandleg úttekt á vatnafari og vatnsnýtingu í dreifbýli Blönduósbæjar fari fram. Stefnit sé að samveitum þar sem slíkt er mögulegt og hagkvæmt.

LEIÐIR:

- Gerð áætlun um skipulega úttekt á vatnafari og vatnsnýtingu í dreifbýli bæjarins og farið af stað með slíka vinnu.
- Í framhaldi séu skilgreind verndarsvæði vatnsveitna í dreifbýli, það er brunnsvæði, grannsvæði og fjarsvæði veitna.

Úttekt á vatnafari og vatnsnýtingu í dreifbýli Blönduósbæjar liggur ekki fyrir. Veðurstöðvar og vatnamælingarstaðir eru fáir og því grunnöggn af þeim toga ekki ríkuleg. Kannanir vegna neysluvatns ná aðeins til þéttbýlisstaðanna og þó ekki ýkja umfangsmiklar og ein skyndikönnun til þriggja sveitarfélaga í lágsveitum. Þrátt fyrir litlar upplýsingar er vitað að vandræði hafi orðið með öflun neysluvatns í dreifbýli sýslunnar, á frostavetrum og gæti hafa verið oftast þó það hafi ekki þótt sérlega frásagnarvert.

Vakin er athygli á að samkvæmt reglugerð nr. 536/2001 um neysluvatn er þegar krafa um að mjólkurframleiðendur hafi starfsleyfi fyrir vatnsveitu og skilgreint sé verndarsvæði, það er brunnsvæði, grannsvæði og fjarsvæði veitunnar.

3.4.5 Hitaveita

HITAVEITA

Til hitaveitna telst stofnkerfi veitnanna, þ.e. flutningskerfi frá upptökum að dreifikerfi. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Stefnt er að því að notkun hitaveitu aukist.

LEIÐIR:

- Haldið verði áfram rannsóknum og möguleikum á að nýta jarðhita.

Sýnd er stofnlögn fyrir heitt vatn frá Reykjum á Reykjabraut til Blönduóss. Stofnlagnir fyrir heitt vatn eru sýndar á uppdrætti.

3.4.6 Fráveita

FRÁVEITA

Til fráveitu teljast rotþrær og stofnkerfi fráveitu, þ.e. flutningskerfi frá upptökum að dreifikerfi. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Í sveitarfélaginu verði alls staðar viðurkenndar rotþrær og þær tæmdar reglulega.

**LEIÐIR:**

- Rotþróum verði komið við öll heimili í sveitarfélaginu sem ekki tengjast fráveitukerfi í þéttbýli. Jafnframt séu viðurkenndar siturlagnir útbúnar. Lokið verði við verkið fyrir árslok 2012.
- Tæming rotþróa fer fram reglulega.

Í sveitum eru að hluta komnar viðurkenndar rotþrær og er það sú lausn sem ráðgert er að nota. Nauðsynlegt er að frá þeim séu lagðar vel útbúnar siturlagnir til hreinsunar frárennslis. Samkvæmt reglugerð nr. 799/1999 um meðhöndlun seyru ber sveitarfélaginu að sjá til þess að komið sé á kerfisbundinni tæmingu seyru úr rotþróum.

3.4.7 Rafveita**RAFVEITA**

Til rafveitna telst stofnkerfi veitnanna, þ.e. flutningskerfi frá upptökum að dreifikerfi ásamt helgunarsvæðum. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Stefnt er að því að sem flestir bæir eigi kost á þriggja fasa rafmagn. Stuðlað að raforkubúskap á sveitabýlum

LEIÐIR:

- Unnið verði áfram að því að þrífösun rafmagns verði sem víðast í dreifbýli
- Áhersla verður lögð á það á skipulagstímabilinu að línur verði lagðar í jörð
- Heimilt er að reisa smávirkjanir, allt að 200 kW, á landbúnaðarsvæðum sem ekki njóta friðunarákveða

Samkvæmt reglugerð 586/2004 skal tilgreina lágmarksfjarlægðir háspennulína til annarra mannvirkja sem og opinna svæða til sérstakra nota. Ræktun hávaxinna plöntutegunda innan helgunarsvæðis er óæskileg og skal eftirfarandi regla gilda um fjarlægð trjáa frá háspennulínum. Fjarlægðin miðast við að hún sé hæð fullvaxinna trjáa sinnum 1,5. Reglugerðin vísar til íslenskra staðla sem ákvarða m.a. helgunarsvæði meðfram háspennulínum þar sem ekki er heimilt að reisa nein mannvirki á. Við framkvæmdir og við skipulag nýrra svæða skal gera ráð fyrir eftirfarandi helgunarsvæði (byggingarbann) háspennulína:

- 66 kV línur 25 m.
- 132 kV 35-45 m.
- 220 kV 65-85 m.

Í aðalskipulagi skal gera grein fyrir þegar byggðum og fyrirhuguðum stofnkerfum rafveitu en það eru línur sem eru með 66 kV spennu eða hærrí. Línur innan Blönduósbæjar tilheyra dreifikerfi Raríks og eru línur með 33 kV spennu og eru sýndar á uppdrætti til skýringar.

Vegna uppbyggingar gagnavers þarf að koma á tengingu við núverandi raforkuflutningskerfi með því að reisa nýjar línur að svæðinu. Útfærsla og fjöldi lína mun ráðast af orkuþörf og kröfum gagnaversins til afhendingaröryggis. Fyrstu tengingar gætu orðið frá tengivirki Landsnets við Laxárvatnsvirkjun, mögulega sem 132 kV strengur/strengir, sem lagðir yrðu meðfram Svinvetningabraut að iðnaðarsvæðinu – samtals um 3,5 km.

Ef um verður að ræða mikla orkunotkun á svæðinu, þar sem krafist verður mikils afhendingaröryggis, er líklegast að leggja þurfi loftlínur frá iðnaðarsvæðinu að Laxárvatnsvirkjun, Blönduvirkjun eða til Varmahlíðar um Sauðárkrók. Þegar fyrir liggja frekari forsendur þess efnis þá verður aðalskipulaginu breytt.



3.4.8 Fjarskipti

FJARSKIPTI

Svæði fyrir fjarskiptamannvirki nær til stofnkerfa ljósleiðara og endurvarpsstöðva útvarps og sjónvarps. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Gert er ráð fyrir áframhaldandi uppbyggingu fjarskipta í sveitarfélaginu sem stuðlar að aukinni þjónustu við íbúa og styrkir fræðslu- og atvinnustarfsemi. Stuðlað verði áfram að því að koma á og viðhalda öruggu farsímasambandi í sveitarfélaginu Blönduósbæ.

LEIÐIR:

- Uppbygging ljósleiðara/háhraðanets í sveitarfélaginu haldi áfram.
- Fjölgun senda fyrir farsíma í sveitarfélaginu.
- Góð tölvutenging í öllu sveitarfélaginu.

Svæði fyrir fjarskiptamannvirki nær til stofnkerfa ljósleiðara og endurvarpsstöðva útvarps og sjónvarps.

Útvarp og sjónvarp

Endurvarpsstöðvar útvarps og sjónvarps á Hnjúkum er sýndur á skipulagsupprætti). Gert er ráð fyrir áframhaldandi uppbyggingu fjarskipta í sveitarfélaginu á næstu árum sem stuðli að aukinni þjónustu við íbúa og styrki fræðslu- og atvinnustarfsemi. Uppbyggingin felst án efa m.a. í því að lagning ljósleiðara heldur áfram og tenging fleiri símsstöðva og fjarskiptavirkja við ljósleiðara eiga sér stað.

3.4.9 Umhverfisáhrif samgöngur og veitur

Á heildina litið kemur stefnumörkun aðalskipulags Blönduósbæjar 2010-2030 sem snýr að samgöngum og veitum hafa óveruleg til neikvæð áhrif á gróður, ásýnd landslags og jarðefnanotkun en jákvæð áhrif efnahag og vegalengdir styttest.

Samgöngur og veitur	Umhverfisþættir		
	Náttúra	Samfélag	Auðlindir
Vegir	0/-/+	0	0/+/?

4 ÞÉTTBÝLI

4.1 BYGGÐ

4.1.1 Íbúðasvæði

ÍBÚÐARSVÆÐI

Á íbúðarsvæðum skal fyrst og fremst vera íbúðarhúsnæði. Þar má þó einnig gera ráð fyrir starfsemi sem eðlilegt er að þar sé og þjónusti íbúa viðkomandi hverfis. Hér er átt við starfsemi sem hvorki er talið að valda muni óþægindum vegna lykta, hávaða eða óprifa né heldur dragi að sér óeðlilega mikla umferð.

MARKMIÐ:

Stuðlað verði að stækkun núverandi íbúðabyggðar með góðum tengslum við miðlæga þjónustu- og útivistarsvæði.

LEIÐIR:

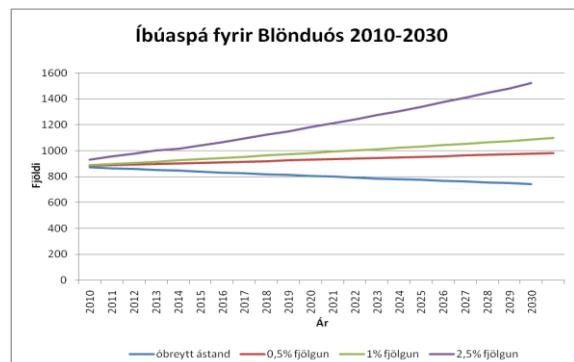
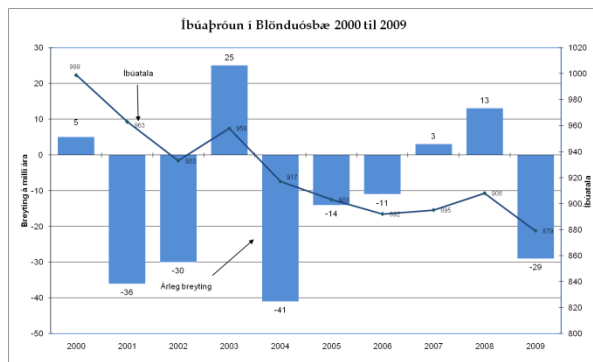
- Komið verði til móts við mismunandi þarfir íbúa með fjölbreyttu framboði íbúðagerða og lóða.
- Á þeim svæðum sem teljast til framtíðar íbúðasvæða er æskilegt að hafa eftirfarandi töflu um nýtingarhlutfall eftir húsagerðum til viðmiðunar þegar unnið er deiliskipulag eða það endurskoðað:

Í stefnumörkun aðalskipulagsins er gert ráð fyrir að fullbyggja núverandi íbúðasvæði og gert er ráð fyrir að auka þéttleika þannig að 12 eða fleiri íbúðir verða á ha. Á þeim svæðum sem teljast til framtíðar íbúðasvæða er æskilegt að hafa eftirfarandi töflu um nýtingarhlutfall eftir húsagerðum til viðmiðunar þegar unnið er deiliskipulag eða það endurskoðað:

Húsagerðir	Íbúðir/ha	Nýtingarhlutfall
Einbýlishús	10 - 15	0,2 - 0,4
Raðhús	15 – 25	0,4 - 0,6
Fjölbýlishús (2-5 íbúðir)	25 - 35	0,6 - 0,8

Íbúðapróun

Íbúðapróun síðastliðinna ára í Blönduós hefur verið neikvæð um 1,2% á ári. Þegar litið er aftur til ársins 2000 þá hefur íbúum í sveitarfélaginu fækkað um 120 en 1. des 2009 bjuggu 879 í sveitarfélaginu miðað við 999 árið 2000. Mynd 4.2 sýnir íbúðapróun frá 2000-2009.



Mynd 4-1. Íbúðapróun í Blönduós 2000-2009 og íbúðaspá fyrir Blönduós 2010-2030.

Framtíðaríbúðapróun

Spár um íbúðapróun miða gjarnan við þróun undanfarinna ára hvað varðar búferlaflutninga, aldurssamsetningu íbúafjöldans og náttúrulega fjölgun, sem er þá framreiknuð til tiltekinna ára. Í aðalskipulagi Blönduósþéttbýlis er



gengið út frá því að íbúum muni fjölga í takt við landsmeðaltal sem hefur verið um 0,5-1%. Gangi sú spá eftir þá er gert ráð fyrir að íbúar Blönduósbæjar verði á bilinu 980-1100 í lok skipulagstímabilsins. Þróun síðastliðinna ára þýddi það að íbúum myndi fækka áfram. Einnig er gerð spá sem byggir á uppbyggingu gagnavers sem myndi hafa í för með meiri fjölgun íbúa eða um 1550 íbúar í lok skipulagstímabilsins. Íbúaspáin byggir á upplýsingum frá fyrirspurnum á Alþingi um mannaflapörf við uppbyggingu og rekstur netþjónabúa. Þar kemur fram að fjöldi beinna starfa við netþjónabúa yrði 1,2-2,4 á hvert MW en með afleiddum störfum 2,4-4,8 á hvert MW. Miðað við 100 MW netþjónabú er því verið að ræða um 240 störf..

Landþörf og þéttleiki byggðar

Núverandi þéttleiki á þegar byggðum svæðum er um 10-12 íbúðir/ha. Miðast skal við að halda í byggðamynstur á núverandi svæðum fyrir íbúðarbyggð þannig að þéttleiki verði áfram 10-12 íbúðir/ha, þ.e. lágrest sérþýlishúsa- eða parhúsabyggð með allt að 850-1000 m² lóðum. Þannig eru u.þ.b. 28 lóðir til úthlutunar innan núverandi byggðar í Blönduósbæ (sjá töflu 4.1). Miðað við framreiknaða íbúapróun þá er þörf fyrir um 40-80 íbúðir á skipulagstímabilinu. Ef horft er til 2,5% fjölgunar þá er þörfin 250 íbúðir og er þá miðað við fjölgun vegna uppbyggingar gagnavers..

Götur	Þegar byggt	Óbyggðar lóðir
Aðalgata	12	1
Árbraut	11	0
Blöndubyggð	16	9
Brekkubyggð	30	1
Brimslóð	7	0
Flúðabakki	2	0
Garðabyggð	11	1
Heiðarbraut	12	0
Hlíðarbraut	23	0
Hnjúkabyggð	3	4
Holtabraut	7	0
Hólabraut	8	0
Húnabraut	22	0
Melabraut	13	0
Mýrarbraut	32	0
Skúlabraut	30	3



Smárabraut	7	7
Sunnubraut	6	4
Urðarbraut	24	0
Ægisbraut	2	0
Alls	278	28

Tafla 4-1. Byggðar og óbyggðar lóðir innan núverandi íbúðarbyggðar í Blönduósbæ.

Ný íbúðarsvæði

Gert er ráð fyrir hóflega þéttari byggð á nýjum íbúðarsvæðum sem náð verður fram með blöndun mismunandi húsaagerða. Næst núverandi byggð og á auðum lóðum innan eldri byggðar skal virða einkenni og yfirbragð þeirrar byggðar sem fyrir er. Áætluð uppbygging íbúðarsvæða er að fullbyggja núverandi hverfi og byrja síðan á hverfum A-D en með því næst mesta hagræðing varðandi aðgengi að þjónustukerfum bæjarins.

Svæði sem enn eru óbyggð eru staðsett norðan við Heiðarbraut (svæði A og B). og sunnan við Blöndu (svæði C og D). Alls er því hægt að koma fyrir á svæðum A-G 234-255 íbúðum miðað við 10-12 íb/ha fyrir utan smábýlasvæðið þar sem nýtingarhlutfallið er 1 íb/ha.

Svæðið (götuheiti)	Stærð í ha	Íbúðir
A	2,2	21 Skv. deiliskipulagi
B	4,0	55 Skv. deiliskipulagi
C	1,3	18 Tillaga að deiliskipulagi
D	3,3	40
E	1,3	Blandað svæði fyrir íbúðarbyggð og verslun og þjónustu. Á svæðinu er gert ráð fyrir allt að 10 íbúðum í bland við verslun og þjónustu.
F Smábýli	10	10-15 Heimilt að reisa 1 íbúðarhús, vinnustofu og útihús s.s. skemmu og eða gróðurhús
G	8	80-96
Alls	30,1	234-255

Tafla 4-2. Íbúðarsvæði í Blönduósbæ.

4.1.2 Opin svæði til sérstakra nota

OPIN SVÆÐI TIL SÉRSTAKRA NOTA

Í flokki opinna svæða til sérstakra nota eru svæði með útvistargildi þar sem gert er ráð fyrir mannvirkjagerð í tengslum við starfsemi sem þar er stunduð. Hér er t.d. um að ræða tjaldsvæði fyrir almenning, golfvelli, íþróttasvæði og skipulögð trjáræktarsvæði. (Sjá einnig gr. 4.12 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Aukin áhersla verði lögð á vistlegt umhverfi og trjárækt innan þéttbýlisins til skjólmyndunar og fegrunar. Fjölbreytt aðstaða verði fyrir hendi til leikja- og tómstundastarfs. Tryggt verði gott aðgengi gangandi og hjólandi vegfarenda að útvistarsvæðum.

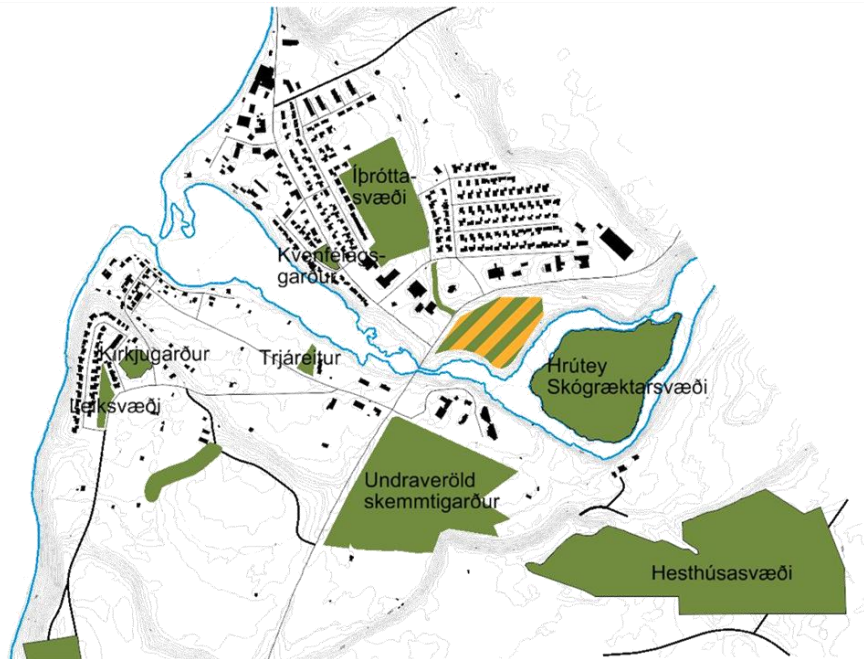


LEIÐIR:

- Uppbygging opinna svæða í bænum.
- Merkja göngustíg meðfram ánni og koma upp fræðsluskiltum meðfram honum..
- Gróðursett verði í kringum reiðvallarsvæðið.
- Lagfæra stíg í Fagrahvammi. Upplýsingum um frumkvöðla í gerð Kvenfélagsgarðs verði komið á framfæri, bæði í garðinum og á heimasíðu. Einnig aðrar upplýsingar sem snerta garðinn.
- Merkingar sem vísa á útsýnisskífuna verði bættar.
- Vetrarklauf: útbúinn verði stígur og opið útivistarsvæði í skógrækt sem þar er að vaxa upp.
- Íþróttasvæði: plantað verði fleiri skjólbeltum í kringum svæðið til að skapa skjól.

Lýsing á starfsemi á einstökum svæðum er samkvæmt núverandi notkun. Eftirfarandi svæði í Blönduósbæ eru skilgreind sem opin svæði til sérstakra nota, ath. listinn er á vinnslustigi og því ekki endanlegur:

Nr..	Heiti svæðis	Lýsing
O1	Íþróttasvæði	Á svæðinu er íþróttavöllur. Unnið verði áfram að uppbyggingu íþróttasvæðis sem nýttist til fjölbreyttrar íþróttaiðkunar. Gott aðgengi fótgangandi og hjólandi verði að svæðinu og frágangur vandaður. Stærð svæðis 6,2 ha.
O2	Hrútey við Blönduós	Skógræktarsvæði. Svæðið er notað sem útivistarsvæði og er í eigu Blönduósbæjar. Um er að ræða friðlýst svæði. Allt jarðrask og mannvirkjagerð í fólkvanginum er óheimil nema til að greiða fyrir útivist fólks þar en í hvívetna skal samráð við náttúruverndarnefnd Austur-Húnavatnssýslu. Stærð svæðis er um 11 ha.
O3	Hesthúsasvæði	Athafnasvæði hestamanna, hesthúsasvæði og reiðvöllur er í Kleifarhornsnámu rétt austan Blönduósbæjar, sbr. deiliskipulag og aðalskipulagsbreytingu frá 2003. Á svæðinu er gert ráð fyrir hesthúsum og þeirri mannvirkjagerð og umhverfisfrágangi sem nýting svæðisins fyrir hesthús. Stærð svæðis 20 ha.
O4	Undraveröld	Á svæðinu er gert ráð fyrir skemmtigarði skv. gildandi deiliskipulagi fyrir svæðið. Stærð svæðis 14,8 ha.
O5	Glaðheimar	Á svæðinu er tjaldsvæði og smáhýsagisting. Á svæðinu má gera ráð fyrir mannvirkjagerð og umhverfisfrágangi sem nýting svæðisins sem tjaldsvæðis kallar á. Stærð svæðis 4,3 ha.
O6	Fagrihvammur	Á svæðinu er garðsvæði. Huga þarf að umhverfisfrágangi, gróðri, yfirborðsfrágangi og aðstöðu s.s. bekkjum. Stærð svæðis 0,3 ha.
O7	Trjáreitur	Á svæðinu er trjáreitur.. Huga þarf að umhverfisfrágangi, gróðri, yfirborðsfrágangi og aðstöðu s.s. bekkjum og tengingu svæðisins við önnur útivistarsvæði. Stærð svæðis 0,3 ha.
O8	Kirkjugarður	Á svæðinu er kirkjugarður. Umhverfisfrágangur og aðgengi akandi og gangandi skal vera í samræmi við hlutverk svæðisins. Stærð svæðis 0,6 ha.
O9	Leiksvæði	Stærð svæðis 0,6 ha.
O10	Draugagil	Á svæðinu þar sem áður var urðunarsvæði er gert ráð fyrir skotæfingasvæði og þeirri mannvirkjagerð og umhverfisfrágangi sem nýting svæðisins sem skotæfingasvæði kallar á. Stærð svæðis 2,3 ha.
Án auðkennis		Um er að ræða lækjarfarvegi og gil.



Mynd 4-2. Opin svæði til sérstakra nota og hverfisverndarsvæði innan þéttbýlis.

4.2 ATVINNA

4.2.1 Svæði fyrir þjónustustofnanir

ÞJÓNUSTUSVÆÐI

Á skipulagsupprætti fá svæði fyrir þjónustustofnanir appelsínugulan lit. Þjónustustofnun getur m.a. verið skóli, leikskóli, heilsugæslustöð og kirkjustaður.

MARKMIÐ:

Skólalóð verði í góðum tengslum við íbúðahverfi og nýttist þannig sem útivistarsvæði. Þjónusta verði sem mest miðsvæðis og aðgengileg öllum íbúum.

LEIÐIR:

- Öruggar gönguleiðir og bætt aðgengi verði að þjónustustofnunum.

Á Blönduósi er starfræktur einn grunnskóli sem sinnir bæði þéttbýli og dreifbýli og leikskóli. Þjónustustofnanirnar og aðrar koma fram í eftirfarandi töflu. Á skipulagsupprætti fá svæði fyrir þjónustustofnanir appelsínugulan lit. Nýtingarhlutfall á verslunar- og þjónustusvæðum skal almennt vera að meðaltali um 0,2-0,6. Eftirtalin svæði fyrir þjónustustofnanir eru á Blönduósi. :

Nr..	Heiti svæðis	Lýsing
S1	Leikskóli	Á svæðinu er leikskólinn sem er fjögurra deilda leikskóli. Svigrúm fyrir breytingar á núverandi húsnæði og nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins fyrir þjónustustofnun. Stærð svæðis 0,6 ha.
S2	Þjónustureitur	Spennistöð rafveitunnar. Stærð svæðis 0,1 ha.
S3	Slökkvistöð	Á svæðinu eru Brunavarnir A-Húnavatnssýslu til húsa að Norðurlandsvegi 2. Þær eru reknar af 2 sveitarfélögum Húnavatnshreppi og Blönduósbæ. Bifreiðaskoðun hefur einnig aðsetur þarna. Svigrúm fyrir breytingar á núverandi húsnæði og nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins fyrir þjónustustofnun. Stærð svæðis 0,5 ha.



S4	Kirkja	Á svæðinu er Blönduóskirkja. Stærð svæðis 1,5 ha.
S5	Grunnskóli / sundlaug / íþróttamið-stöð	Á svæðinu er Grunnskólinn á Blönduósi. Við skólann er íþróttahús og útisundlaug. Svigrúm fyrir breytingar á núverandi húsnæði og nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins fyrir þjónustustofnun. Stærð svæðis 2,1 ha.
S6	Félagsheimili	Á svæðinu er Félagshimilið Blönduósi og félagsmiðstöð. Svigrúm fyrir breytingar á núverandi húsnæði og nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins fyrir þjónustustofnun. Stærð svæðis 0,6 ha.
S7	Stofnanir og íbúðir	Á svæðinu er fjölbreytt starfsemi, skrifstofur, þjónustumiðstöð, textíl- og heimiliiðnaðarsafn, Kvinnaskólinn á Blönduósi og íbúðir. Tónlistaskólinn er til húsa að Húnabraut 26 á Blönduósi. Svigrúm fyrir breytingar á núverandi húsnæði og nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins fyrir þjónustustofnun. Stærð svæðis 2,7 ha.
S8	Heilbrigðisstofnun	Á svæðinu er Heilbrigðisstofnunin á Blönduósi með samtals 44 rúmum, dvalarheimili aldraðra með rými fyrir 12 vistmenn, leiguíbúðir fyrir aldraða alls 10 leiguíbúðir, félagsstarf aldraðra og félagsþjónusta á Blönduósi. Svigrúm fyrir breytingar á núverandi húsnæði og nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins fyrir þjónustustofnun. Stærð svæðis 7,4 ha. Taka skal tillit til fornminja á svæðinu.
S9	Stjórnsýslureitur	Á svæðinu er sýslumaður, bæjarskrifstofur og lögreglan Blönduósi. Svigrúm fyrir breytingar á núverandi húsnæði og nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins fyrir þjónustustofnun. Stærð svæðis 1,2 ha.
S10	Hafíssetur	Hafíssetur hefur aðsetur í elsta hluta Blönduóss í Hillebrantshúsi. Stærð svæðis 0,03 ha.
S11	Kirkja	Gamla Blönduóskirkja. Stærð svæðis 0,05 ha.
S12	þjónustureitur	Svæði fyrir leikskóla. Óbyggður reitur og því svigrúm fyrir nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins sem leikskóli. Taka skal tillit til fornminja á svæðinu.
S13	þjónustureitur	Óbyggður reitur og því svigrúm fyrir nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins. Frekari uppbygging á svæðinu miði að því að styrkja og fegra götummynd Norðurlandsvegur og stuðlað verði að aðlaðandi ásýnd svæðisins við innkomu í bæinn og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang. Stærð svæðis 1,2 ha.
S14	Flugvöllur	Á reitnum er Blönduósflugvöllur. Svigrúm er fyrir breytingar á núverandi húsnæði og nýbyggingar sem falla að nýtingu svæðisins. Stærð svæðis 0,3 ha.



Mynd 4-3. Svæði fyrir þjónustustofnanir.

4.2.2 Verslunar- og þjónustusvæði

VERSLUNAR- OG ÞJÓNUSTUSVÆÐI

Á verslunar- og þjónustusvæðum skal einkum gera ráð fyrir verslunum og þjónustustarfsemi, m.a. ferðaþjónustu. Þar sem aðtæður leyfa má gera ráð fyrir íbúðum á verslunar- og þjónustusvæðum, sérstaklega á efri hæðum bygginga. (Sjá einnig gr. 4.5 í skipulagsreglugerð)

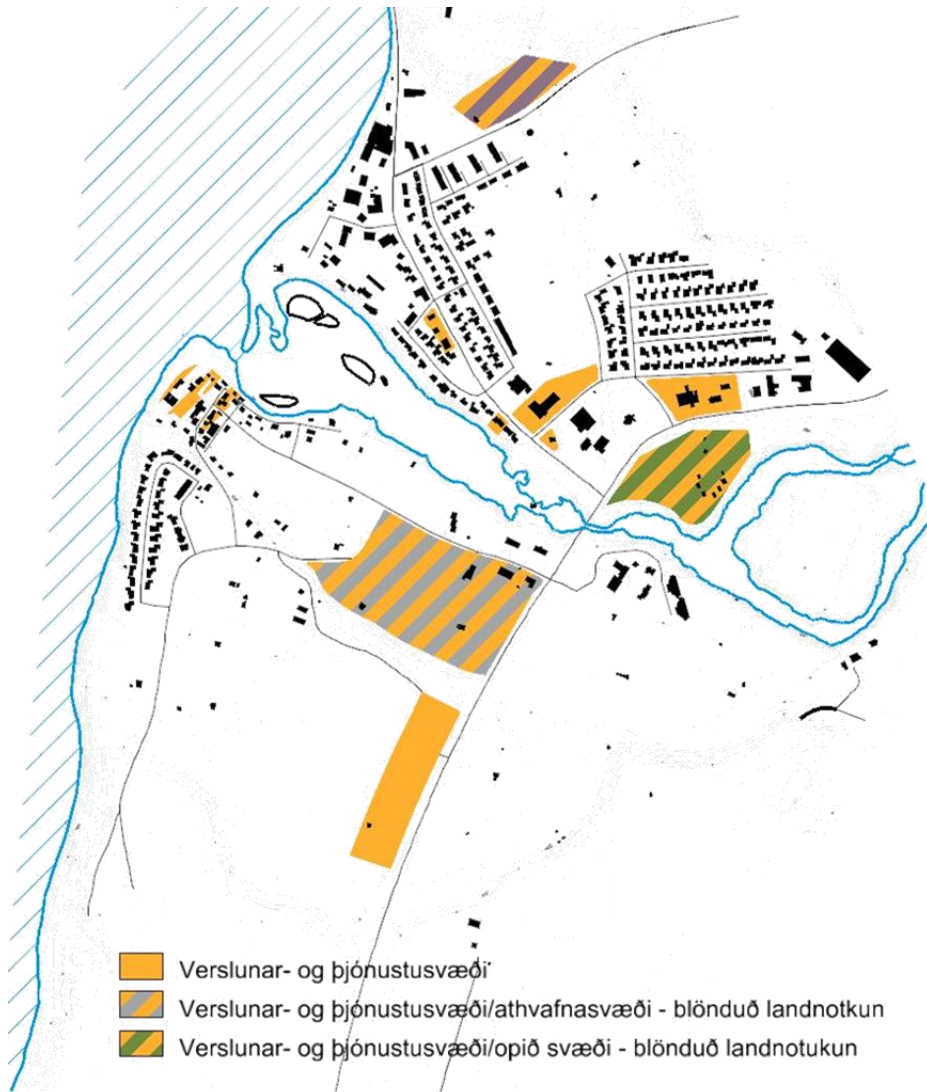
MARKMIÐ:

Lögð er áhersla á að gott framboð á verslunar- og þjónustulóðum. Stuðlað verði að aðlaðandi ásýnd og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang.

LEIÐIR:

- Gefið er eðlilegt svigrúm fyrir þróun á núverandi og nýrrar verslunar- og þjónustustarfsemi.
- Deiliskipulagsskilmálar fyrir verslunar- og þjónustuhúsnæði miði að gæðum húsnæðis og vönduðu yfirbragði byggðar.
- Við skipulag byggðar og hönnun bygginga verði þess gætt að starfsemi geti þróast og breyst og hús og svæði nýst til annarra nota en upphaflega var áætlað. Þannig sé stuðlað að sveigjanleika og lífvænleika byggðarinnar.

Á skipulagsupprætti fær verslunar- og þjónustusvæði gulan lit. Þar er fyrst og fremst gert ráð fyrir verslunum og þjónustustarfsemi. Eftirfarandi svæði á Blönduósi eru skilgreind sem verslunar- og þjónustusvæði.



Mynd 4-4. Svæði fyrir verslun og þjónustu.

Nr..	Heiti svæðis	Lýsing
V1	Verslunarreitir	Á svæðinu er þjónusta- og athafnastarfsemi, veitingastaðir og bensínsala. Svigrúm fyrir breytingar á núverandi húsnæði og nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins sem verslunar- og þjónustusvæði. Frekari uppbygging á svæðinu miði að því að styrkja og fegra götummynd Norðurlandsvegur og stuðlað verði að aðlaðandi ásynd svæðisins við innkomu í bæinn og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang. Stærð svæðis 1,6 ha.
V2	Glaðheimar	Á svæðinu er ferðaþjónustustarfsemi, smáhýsagisting og upplýsingamiðstöð fyrir ferðamenn. Á svæðinu má gera ráð fyrir mannvirkjagerð og umhverfisfrágangi sem nýting svæðisins sem verslunar- og þjónustusvæði kallar á. Þá er á svæðinu trjáreitir Jóns Ísbergs. Stærð svæðis 4,3 ha.
V3	Húnabraut 2	Á svæðinu er veitingastaður. Á svæðinu er svigrúm fyrir breytingar á núverandi húsnæði sem fellur að nýtingu svæðisins sem verslunar- og þjónustusvæði. Stærð svæðis 0,1 ha.
V4	Húnabraut 4	Á svæðinu er verslun og þjónusta og skrifstofur. Svigrúm fyrir breytingar á núverandi húsnæði og nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins. Frekari uppbygging á svæðinu miði að því að styrkja og fegra götummynd. Stærð svæðis 1,3 ha.
V5	Húnabraut 5	Á reitnum er bankastarfsemi og telst það fullbyggt. Stærð 0,1 ha.



V6	Húnabraut 13-19	Á svæðinu er verslun og þjónusta, skrifstofur og íbúðir. Svigrúm fyrir breytingar á núverandi húsnæði sem falla að nýtingu svæðisins. Stærð svæðis 0,3 ha.
V7	Hnjúkabyggð	Á svæðinu er póstafréttisla og héraðsbókasafn og –skjalasafn og eldsneytissala. Á svæðinu er gert ráð fyrir verslun og þjónustu í bland við athafnastarfsemi. Svæðið er að mestu leyti óbyggt og því svigrúm fyrir nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins. Uppbygging á svæðinu miði að því að styrkja og fegra götummynd og stuðlað verði að aðlaðandi ásjúnd svæðisins og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang. Stærð svæðis 11 ha.
V8	Gamli bærinn	Á svæðinu er hótél, trésmiðja, skrifstofur og íbúðir. Svigrúm er fyrir stækkun á hóteli innan reitsins en annars telst svæðið vera fullbyggt. Gert verði ráð fyrir samkomutorgi við Brimslóð sem verði útfært sem fallett almenningsvæði innan um gamla byggð. Stuðlað verði að aðlaðandi ásjúnd byggðarinnar og áhersla lögð á að frágangur opinna rýma, s.s. hvað varðar yfirborðsefni, gróður og lýsingu. Stærð svæðis 2 ha.
V9	Norðurlandsvegur	Óbyggður reitur og því svigrúm fyrir nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins. Frekari uppbygging á svæðinu miði að því að styrkja og fegra götummynd Norðurlandsvegur og stuðlað verði að aðlaðandi ásjúnd svæðisins við innkomu í bæinn og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang. Stærð svæðis 4 ha.
V10	Klaufin	Óbyggður reitur og því svigrúm fyrir nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins. Stærð svæðis 1,3 ha. Á svæðinu er gert ráð fyrir uppbyggingu allt að 10 íbúða.

4.2.3 Athafnasvæði

ATHAFNASVÆÐI

Á athafnasvæðum er gert ráð fyrir atvinnustarfsemi þar sem lítil hættu er á mengun, s.s. léttum iðnaði, vörugæmslum, hreinlegum verkstæðum og umboðs- og heildverslunum. Almenn skal ekki gera ráð fyrir íbúðum á athafnasvæðum. Þó er unnt að gera ráð fyrir íbúðum tengdri starfsemi fyrirtækja, s.s. fyrir húsverði.

MARKMIÐ:

Lögð verður áhersla á að skapa góðar umhverfisaðstæður fyrir fyrirtæki sem byggja á sérstöðu svæðisins, þ.e. landbúnaður, iðnaður, verslun, þjónusta og útgerð. Stuðlað verði að aðlaðandi ásjúnd og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang á athafnasvæðum.

LEIÐIR:

- Við skipulag svæðis og hönnun bygginga verði þess gætt að starfsemi geti þróast og breyst og hús og svæði nýst til annarra nota en upphaflega var áætlað. Þannig sé stuðlað að sveigjanleika og lífvænleika byggðarinnar.
- Fjölbreytt framboð athafnalóða fyrir mismunandi fyrirtæki.

Nýtingarhlutfall á athafnasvæðum skal almenn vera að meðaltali um 0,3 - 0,6.

Nr..	Heiti svæðis	Lýsing
A1	Athafnasvæði við Norðurland-sveg	Ýmis athafnastarfsemi og er svigrúm fyrir breytingar á núverandi húsnæði sem falla að nýtingu svæðisins. Frekari uppbygging á svæðinu miði að því að styrkja og fegra götummynd sem aðalaðkomu í bæinn. Stærð reits 1,2 ha.
A2	Hnjúkar	Blandað athafna- og iðnaðarsvæði þar sem gert er ráð fyrir gagnaveri. Óbyggður reitur og því svigrúm fyrir nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins. Stuðlað verði að aðlaðandi ásjúnd svæðisins og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang. Stærð svæðis 272 ha.
A3	Hnjúkabyggð	Á svæðinu er gert ráð fyrir athafnastarfsemi í bland við verslun og þjónustu. Svæðið er að mestu leyti óbyggt og því svigrúm fyrir nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins. Uppbygging á svæðinu miði að því að styrkja og fegra götummynd og stuðlað verði að aðlaðandi ásjúnd svæðisins og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang. Stærð svæðis 11 ha.



A4	Norðurlands-vegur	Óbyggður reitur og því svigrúm fyrir nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins. Stuðlað verði að aðlaðandi ásynd svæðisins við innkomu í bæinn og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang. Stærð svæðis 5,5 ha.
----	-------------------	--

4.2.4 Iðnaðarsvæði

IÐNAÐARSVÆÐI

Á iðnaðarsvæðum er gert ráð fyrir umfangsmikilli iðnaðarstarfsemi eða starfsemi sem er talin geta haft mengun í för með sér s.s. verksmiðjum, virkjunum, tengivirkjum, veitustöðvum, skólþælu- og hreinsistöðvum, byrgðastöðvum fyrir oliur og móttökustöðvum fyrir úrgang. Íbúðir eru ekki heimilar á iðnaðarsvæðum. Svæðin eru sýnd sem dökkgráum lit. (Sjá einnig gr. 4.7 í skipulagsreglugerð)

MARKMIÐ:

Tryggt verði eðlilegt svigrúm fyrir þróun núverandi iðnaðarstarfsemi. Leggja þarf grundvöll að fjölbreyttum iðnaðarfyrtækjum. Stuðlað verði að aðlaðandi ásynd og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang og vönduðu yfirbragði.

LEIÐIR:

- Lögð er áhersla á að gott framboð á rúmum iðnaðarlóðum, m.a. til að nýta tækifæri sem tengjast sérstöðu svæðisins, þ.e. landbúnaður, iðnaður, verslun, þjónusta og útgerð.
- Að lækka flutningskostnað með því að lækka álögur hins opinbera á flutningastarfsemi.
- Að lækka raforkukostnað atvinnufyrirtækja.

Iðnaðarsvæðin eru sýnd sem dökkgráum lit. Nýtingarhlutfall á iðnaðarsvæðum skal almennt vera að meðaltali um 0,2 - 0,5. Í eftirfarandi töflu er listi yfir iðnaðarsvæði.

Nr..	Heiti svæðis	Lýsing
11	Matvæla-reitur	Á svæðinu er sláturhús, fjölbreytt matvælavinnsla, reykhus, hafnarvog, skemmur og fleiri smærri iðnaðarfyrtækki. Á svæðinu er gert ráð fyrir matvælaiðnaði. Svigrúm fyrir breytingar á núverandi húsnæði og nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins. Uppbygging á svæðinu miði að því að styrkja og fegra götummynd og stuðlað verði að aðlaðandi ásynd svæðisins og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang. Stærð svæðis 4,6 ha.
12	Hafnarreitir og Ennisbraut	Á svæðinu er fiskverkun og önnur iðnaðarstarfsemi. Svæðið nýtist fyrir hafnsækna atvinnustarfsemi. Svigrúm verði fyrir nýbyggingar og breytingar á núverandi mannvirkjum og umhverfi, sem falla að nýtingu svæðisins fyrir hafnsækna starfsemi og léttan iðnað. Stuðlað verði að aðlaðandi ásynd svæðisins og áhersla lögð á að umhverfisfrágangur verði vandaður. Stærð svæðis 2,4 ha.
13	Efstabraut	Iðnaðarsvæði með góðu aðgengi að Norðurlandsvegi. Svigrúm fyrir breytingar á núverandi húsnæði og nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins fyrir ýmiskonar iðnaðarstarfsemi. Stuðlað verði að aðlaðandi ásynd svæðisins og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang. Stærð svæðis 1 ha.
14	Efstabraut	Iðnaðarsvæði með góðu aðgengi að Norðurlandsvegi. Svigrúm fyrir breytingar á núverandi húsnæði sem falla að nýtingu svæðisins fyrir ýmiskonar iðnaðarstarfsemi. Stuðlað verði að aðlaðandi ásynd svæðisins og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang. Stærð svæðis 1,7 ha.
15	Hnjúkar	Blandað athafna- og iðnaðarsvæði þar sem gert er ráð fyrir gagnaveri. Lítil hluti fer undir iðnaðarsvæði þar sem innan svæðisins verða reistar varafisstöðvar fyrir gagnaver. Óbyggður reitur og því svigrúm fyrir nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins. Stuðlað verði að aðlaðandi ásynd svæðisins og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang. Stærð svæðis 272 ha.
16	Norðurlandsvegur	Óbyggður reitur og því svigrúm fyrir nýbyggingar, sem falla að nýtingu svæðisins. Stuðlað verði að aðlaðandi ásynd svæðisins við innkomu í bæinn og áhersla lögð á vandaðan umhverfisfrágang. Stærð svæðis 5,5 ha.



17	Háabrekka	Á svæðinu er gert ráð fyrir tveimur sjódælustöðvum allt að 700 m ² að grunnfleti hver um sig.
----	-----------	--

4.2.5 Hafnarsvæði

HAFNARSVÆÐI

Á hafnarsvæðum tengist landnotkun fyrst og fremst hafnsækinni starfsemi, s.s. útgerð, fiskvinnslu og starfsemi tengdri sjóflutningum og viðgerðum. (Sjá einnig gr. 4.8 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Stuðlað verði að betri nýtingu núverandi hafnaraðstöðu og aðstöðu til úrvinnslu sjávarfangs og annarri starfsemi tengt sjávarútvegi.

LEIÐIR:

- Tryggt verði nægjanlegt framboð rúmra lóða fyrir hafnsækna starfsemi.
- Að stuðla að lækkun flutningskostnaðar með því að lækka álögur hins opinbera á flutningastarfsemi.

Nýtingarhlutfall á hafnarsvæðum skal almennt vera að meðaltali um 0,1-0,5. Eitt hafnarsvæði er innan Blönduósbæjar:

Nr..	Heiti svæðis	Lýsing
H1	Blönduóshöfn	Bátahöfn. Kantur óvarinn fyrir öldu. Bryggja er varin fyrir norðanátt með grjótgarði. Bátahöfn. Lengd bryggjukanta, Blönduóshöfn þjónar skipaumferð við Blönduós. Bryggjukantar alls 170m Mesta dýpi við kant 5m lengd á þeim kanti 50m. Svæðið nýtist fyrir hafnsækna atvinnustarfsemi. Svigrúm verði fyrir breytingar á núverandi mannvirkjum og umhverfi, sem falla að nýtingu svæðisins fyrir hafnsækna starfsemi. Stuðlað verði að aðlaðandi ásýnd svæðisins og áhersla lögð á að umhverfisfrágangur verði vandaður. Stærð svæðis 3,1 ha.



Mynd 4-5. Mynd af höfninni á Blönduósi.



4.2.6 Sorpförgunarsvæði

Innan þéttbýlis er skilgreint eitt urðunarsvæði í Draugagili (Ú1). Sjá umfjöllun um sorpförgun í kafla 3.1.7.

4.2.7 Efnistökusvæði

Innan þéttbýlis er eitt svæði E1 skilgreint sem efnistökusvæði. Sjá umfjöllun í kafla 3.1.6.

4.3 NÁTTÚRA OG VERNDARSVÆÐI

4.3.1 Óbyggð svæði

ÓBYGGÐ SVÆÐI

Óbyggð svæði eru opin svæði til almennrar útiveru eða takmarkaðrar umferðar fólks og þar sem ekki er gert ráð fyrir mannvirkjagerð, þ.m.t. skógræktarsvæði önnur en nytjaskógrækt á bújörðum og landgræðslusvæði (Sjá einnig gr. 4.13 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Unnið verði að því að nýta sem best útivistarmöguleika sem felast í fallettri náttúru á Blönduósi, sbr. Hrótey, ósinn og fjörunnar.

LEIÐIR:

- Áfram verði unnið að áætlunum um skógrækt og nýtingu Hróteyjar sem útivistarsvæðis.
- Gönguleiðarkerfi skv. tillögu í aðalskipulagi verði byggt upp.

Samkvæmt skipulagslögum þá er ekki neinn landnotkunarflokkur sem nær til almennra útivistarsvæða og því eru slík svæði skilgreind sem óbyggð svæði. Um er að ræða öll opin svæði innan byggðarinnar og í næsta nágrenni hennar sem ekki eru skilgreind sem opin svæði til sérstakra nota.

4.3.2 Vernd, vátta og friðun

MARKMIÐ:

Leitast skal við að vernda sögulegar minjar og gera þær lifandi og aðgengilegar almenningi. Skipulag byggðar skal taka mið af þekktu hættu á ofanflóðum. Við deiliskipulagsgerð og undirbúning framkvæmda utan þéttbýlis skal gætt að því hvort hættu er á ofanflóðum. Skipulag lágsvæða skal taka mið af þörf á sjóvörnum og tillit til hættu á hækun sjávarborðs vegna hnattrænna

loftslagsbreytinga. Unnið verði að því að nýta sem best möguleika sem felast í friðuðum húsum og minjum á Blönduósi, til eflingar ferðaþjónustu og betra mannlífs. Stuðlað verði að verndun bygginga, götumynda og hverfa sem hafa verndargildi út frá byggingarlístrænu, sögulegu eða umhverfislegu sjónarmiði.

LEIÐIR:

- Áfram verði unnið að friðun götumynda í gamla bænum. Það eflir og bætir upplifun heimamanna sem og ferðamanna af sögu bæjarins og fjölbreytileika.....
- Mógrafir við tjaldsvæði verði verndaðar og gerðar sýnilegar. Komið verði upp fræðsluskiltum um nýtingu mógrafa til forna.

Í kaflanum er farið stuttlega yfir vernd, friðun og náttúruvátta í Blönduósbæ.

Friðlýst hús

Tvö hús í Blönduósbæ eru friðlýst, Gamla Blönduóskirkja samkvæmt aldursákvæði þjóðminjalaga frá 2001 og Hillebrandtshús samkvæmt lögum um húsfriðun frá 2001. Ath fleiri hús, Brimslóð 2,4,6, og 8, Blöndubbyggð 6



Nr..	Friðlýst hús	Lýsing
p3	Blönduósskirkja á Blönduósi	Byggingarár 1894. Timburkirkja á hlöðnum sökklí. Höfundur Þorsteinn Sigurðsson forsmiður. Friðuð 1. janúar 1990 samkvæmt aldursákvæði 1. mgr. 36. gr. Þjóðminjalaga nr. 107/2001.
p4	Hillebrandtshús	Talið vera reist á Skagaströnd um miðja 18. öld á dögum einokunarverslunarinnar en flutt til Blönduóss árið 1877. Timburhús með hlöðnum kjallara. Verslunar- og pakkhús. Friðuð samkvæmt lögum um Húsfriðun nr.104/2001.

4.3.3 Hverfisverndarsvæði

HVERFISVERNDARSVÆÐI

Um hverfisverndarsvæði gilda sérstök ákvæði sem sveitarstjórn setur, s.s. um verndun menningarsögulegra minja, náttúrminja eða trjágróðurs, án þess að um lögformlega friðun sé að ræða. (Sjá einnig gr. 4.22 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Stuðlað verði að varðveislu náttúruminja, fornleifa og annarra söguminja, sem m.a. rennir styrkari stoðum undir ferðaþjónustu á svæðinu.

LEIÐIR:

- Í aðalskipulaginu eru svæði og staðir skilgreind sem hverfisverndarsvæði.
- Mógrafir við tjaldsvæði verði verndaðar og gerðar sýnilegar. Komið verði upp fræðsluskiltum um nýtingu mógrafa til forna.
- Stekkur við Hróutey verði gerður upp. Komið verði upp fræðsluskiltum um notkun stekkjá áður fyrr.

Hverfisvernd

Hverfisverndarsvæði er af tvennum toga, (i) hverfisverndarsvæði vegna náttúruverndar og (ii) hverfisverndarsvæði vegna minja og fornleifa.

Nokkrir staðir eru friðuðir ýmist vegna minja eða náttúru, en eins og gefur að skilja eru saga og náttúra samtvinnuð í bænum.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing
H1	Brekkurnar og fjörुकamburinn sitthvorumegin við Blöndu.	Við Húnaflóa eru víða háir og reglulegir malarhjallar eða marbakkar frá ísaldarlokum. eru þeir ein-kennandi fyrir bæjarstæði Blönduóss. Þetta eru mjög brattir hjallar og eru flestir stallarnir fornir farvegir Blöndu eða stig í niðurgreftri árinna að núverandi sjávarmáli.

Náttúruvá

Snjóflóð

Fram hefur komið frammar í greinargerðinni að dæmi eru um að fallið hafi snjóflóð í brekkunum austan bæjarins samkvæmt upplýsingum frá heimamönnum. Um 20 metra hár bakki umlykur byggðina á Blönduósi. Snjóhengjur geta fallið úr bakkanum, eins og dæmin sýna, en ekki er talið að fólki í íbúðarhúsum stafi ógn af slíku.²

Tími	Lýsing
Janúar 1995	Sprungu myndaðist í snjóhengju í brekkunni ofan við Heiðarbraut 14.

² Könnun á hættu vegna ofanflóða í þéttbýli á Íslandi. Veðurstofa Íslands 2006.



4. mars 2001

Snjóflóð féll um 40 metra frá götunni Heiðarbraut.

Skriðuföll

Hætta á skriðuföllum er á bökkunum sunnan við ós Blöndu. Ekki er talin hættu á skriðuföllum úr öðrum bökkum innan þéttbýlisins.³

Flóð í ám og vötnum

Flóðahætta í Blöndu er miklu minni eftir að áin var virkjuð.

Sjávarflóð

Almennt má segja að strönd Austur-Húnavatnssýslu sé víðast óvarin og opin fyrir úthafsöldu. Landbrot er því víða með ströndum og hafa verið byggðir sjóvarnargarðar á nokkrum stöðum til að verja mannvirki sem gætu verið í hættu. Á Blönduósi hafa verið byggðir sjóvarnargarðar norðan og sunnan Blöndu. Einnig hefur sett sjónvörn upp með Blöndu að sunnan en hana þarf að styrkja frekar.

4.3.4 Verndarsvæði vegna neysluvatns**MARKMIÐ:**

Neysluvatn í vatnsveitum Blönduósbæjar skal vera fyrsta flokks og ávallt uppfylla ströngustu gæðakröfur. Gæta skal þess að spilla ekki né sóa mögulegum framtíðarvatnsbólum sveitarfélagsins. Í aðalskipulagi Verndun vatnsforðabúrs sveitarfélagsins verður áfram forgangsmál, auðlind fyrir íbúa og fyrir atvinnustarfsemi.

LEIÐIR:

- Vatnsból verði afgirt og engar framkvæmdir sem gætu ógnað vatnsverndarsvæðum verði leyfðar á grannsvæðum eða fjarsvæðum þeirra.

Við flokkun vatnsverndarsvæða ber að fylgja reglugerð nr. 536/2001 um neysluvatn, sjá og 533/2001, um breytingu á reglugerð nr. 796/1999, um varnir gegn mengun vatns. Umhverfis hvert vatnsból skal heilbrigðisnefnd ákvarða vatnsverndarsvæði sem skiptist í brunnsvæði, grannsvæði og fjarsvæði. Við skilgreiningu vatnsverndarflokkanna skal taka mið af vatnafræðilegum, jarðfræðilegum og landfræðilegum aðstæðum á vatnssviði vatnsbólsins, mikilvægi þess og mengunarhættu.

Brunnsvæðið, grannsvæði og fjarsvæði vatnsverndar Blönduósbæjar eru sýnd á skipulagsupprætti og ná þau vestur og norður fyrir vötnin í Vatnahverfi og upp á Mýrarkúlu. Sjá frekar í greinargerð Orkustofnunar um vatnsból í Laugahvammi sem er fylgiskjal með svæðisskipulagsáætluninni.

Almennt gildir eins og fram hefur komið að vatnsverndarsvæðum er skipt í 3 flokka; i) brunnsvæði, ii) grannsvæði og iii) fjarsvæði og er afmörkun þeirra sýnd á landnotkunarupprætti, fyrst er fjallað um vatnsból Blönduósbæjar og á eftir almennt um vatnsóflun og vatnsvernd í dreifbýli sveitarfélagsins.

Þéttbýli Blönduósbæjar**Flokkur I. Brunnsvæði**

Brunnsvæði ná til vatnsbóla og næsta nágrennis þeirra. Verndarákvæði brunnsvæða eru:

- Svæðin skulu vera algjörlega friðað fyrir óviðkomandi umferð og framkvæmdum öðrum en þeim, sem nauðsynlegar eru vegna vatnsveitunnar.
- Heilbrigðisnefnd getur krafist þess að svæðið skuli girt mannheldri girðingu, sem sé minnst 5 m frá vatnsbóli.

Vatnsból Blönduósbúa nefnist Laugahvammslindir, flokkast það sem brunnsvæði. Það er rétt austan bæjarins, suður af Vatnahverfisvötnum. Svæðið er sunnan Hringvegarins á bökkum Blöndu.

³ Hrun- og skriðuhætta úr bökkum og brekkum á nokkrum þéttbýlisstöðum, Náttúrufræðistofnun Íslands 2006.



Flokkur II. Grannsvæði

Utan við brunnsvæði taka við grannsvæði vatnsbóla sem eru aðrennissvæði grunnvatns. Verndarákvæði grannsvæða eru:

- Á grannsvæðum er óheimilt að nota eða hafa birgðir af efnum, sem geta mengað grunnvatn. Hér er m.a. átt við olíu, bensín, og skyld efni, salt, eiturefni til útrýmingar skordýrum eða gróðri og önnur efni sem geta mengað grunnvatn, auk efna sem sérstaklega eru tilgreind í reglugerð um neysluvatn.
- Ekki skal leyfa nýjar byggingar, sumarbústaði eða þess háttar á svæðinu.
- Vegalagning, áburðarnotkun og önnur starfsemi skal vera undir ströngu eftirliti.

Grannsvæði vatnsverndar nær til næsta nágrennis Vatnahverfisvatna : Grafarvatns, Réttarvatns, Hólmavatns og Langavatns.

Flokkur III. Fjarsvæði

Fjarsvæði er á vatnasviði vatnsbóla en liggur utan lands sem telst til I. og II flokks verndarsvæða. Verndarákvæði fjarsvæða eru:

- Þar sem vitað er um sprungur eða misgengi skal gæta fyllstu varúðar í meðferð efna sem talin eru upp í II. flokki. Stærri geymslur fyrir slík efni eru bannaðar á svæðinu.
- Heilbrigðisnefnd getur gefið út frekari fyrirmæli varðandi umferð á svæðinu, svo og um byggingu sumarhús og annarra mannvirkja.

Fjarsvæði vatnsverndar nær vestur og norður fyrir vötnin í Vatnahverfi og upp á Mýrarkúlu.

4.4 SAMGÖNGUR OG VEITUR

4.4.1 Vegir

VEGIR

Skipulagsáætlunin staðfestir núverandi vegakerfi Vegagerðarinnar. Lýsing vegakerfisins er samkvæmt flokkunarkerfi Vegagerðarinnar í stofnbrautir og tengibrautir. Safnvegir eru einungis sýndir til skýringar á skipulagsupprætti. (Sjá einnig gr. 4.16 í skipulagsreglugerð.)

MARKMIÐ:

Lögð skal áhersla á heilsteypt umferðarkerfi sem tengir íbúða- og atvinnuverfi saman á skilvirkan og öruggan hátt.

LEIÐIR:

- Skipulag nýrra hverfa taki mið af því að stytta ökuleiðir, ásamt því að staðsetja þjónustu og atvinnutækifæri eins nálægt íbúum og hægt er.
- Hugað verði sérstaklega að göngu- og hjólréiðastígum með það að leiðarljósi að þeir tengist atvinnu- og útivistarsvæðum.

Flokkun gatnakerfis miðast við hefðbundna flokkun gatna í stofnvegi, tengivegi, safngötur og húsagötur. Samkvæmt skipulagsreglugerð er einungis gerð grein fyrir stofnbrautum og tengibrautum á skipulagsupprætti. Safngötur og húsagötur eru teknar saman undir samheitinu „aðrar götur“ og eru einungis sýndar til skýringar á upprætti. Um veghelgunarsvæði sjá kafla 4.3.1.

Stofnvegir

Hringvegur 1 liggur í gegnum Blönduós og gerir skipulagið ráð fyrir óbreyttri legu hans, en huga þarf að endurbótum á veginum meðal annars með öryggi vegfarenda í huga.



Nr..	Stofnbrautir	Lýsing
1	Hringvegur	Útfærsla vegarins miði við hönnun stofnbrauta og fylgi þeim stöðlum. Vegurinn verði þannig útfærður að aðgengi og öryggi gangandi vegfarenda verði sérstaklega tryggt. Umhverfisfrágangur vegarins verði vandaður, s.s. hvað varðar gangstéttar, öryggissvæði og lýsingu.

Tengivegir	Lýsing
Húnabraut	Af Hringvegi og á Hafnarsvæði, lengd 1.5 km. Útfærsla götunnar miði við þungaumferð frá hafnarsvæði og matvælasvæði. Gatan þjóni sem aðalgata fyrir innanbæjarumferð. Hraðatakmarkandi aðgerðum verði beitt til að stuðla að umferðaröryggi. Gatan verði þannig útfærð að aðgengi og öryggi gangandi vegfarenda verði sérstaklega tryggt. Umhverfisfrágangur götunnar verði vandaður, s.s. hvað varðar gangstéttar, gróður og lýsingu.
Hnjúkabyggð	Af Hringvegi í átt að gamla bænum, að Brekkubyggð og þaðan tengist hann hringvegi við nýtt athafna og þjónustusvæði sem liggur samsíða Hringveginum. Gatan þjóni sem aðalgata fyrir innanbæjarumferð sunnan ár. Gatnamótum við gamla bæinn verður breytt þannig að umferð þangað verður víkjandi og sá hluti Hnjúkabyggðar verður safnvegur með hraðatakmarkandi aðgerðum til að stuðla að umferðaröryggi. Gatan verði þannig útfærð að aðgengi og öryggi gangandi vegfarenda verði sérstaklega tryggt. Umhverfisfrágangur götunnar verði sérstaklega vandaður, s.s. hvað varðar gangstéttar, gróður og lýsingu sem skapar góða tengingu við elsta hluta bæjarins.
Svínvetningabraut	Af Hringvegi fram hjá Heilbrigðistofnunni, hesthúsasvæði og athafna- og iðnaðarsvæði.
Ennisbraut	Frá Húnabraut um Löngulá sem leið liggur að Þverárfjallsvegi skv. tillögu Vegagerðarinnar.

4.4.2 Gönguleiðir

MARKMIÐ

Stuðlað verði að því að sem flest heimili séu í göngufjarlægð frá almennri þjónustu, skólasvæði og útivistarsvæðum. Lögð skal áhersla á heilsteypt og öruggt göngustígakerfi. Aðalgönguleiðir verði hannaðar þannig að þær nýtist jafnt gangandi og hjólandi vegfarendum.

LEIÐIR

- Góðar gönguleiðir í þéttbýli verði tryggðar, þær verði lýstar og haldið opnum að vetri til.
- Útivistarstígar skulu tengja útivistarsvæði.
- Útbúinn verði stígur að Vetrarklauf og svæðið gert að aðgengilegt.
- Útsýnisskífa: merkingar sem vísa á skífuna verði bættar.
- Unnið verði að lagfæringu stígs í Fagrahvammi og lagður undir Blöndubru og tengdur stígum í Brautarhvammi um Móhvamm að Hrutey.

Skilgreint er stofnkerfi göngustíga innan byggðar og hvernig stígakerfi tengist jaðarsvæðum byggðarinnar. Útivistarstígar liggja um óbyggð svæði, útivistarsvæði bæjarins og utan byggðar. Útfærsla þeirra og vetrarviðhald fer eftir aðstæðum á hverjum stað.

4.4.3 Reiðleiðir

MARKMIÐ

Umferð hestamanna valdi sem minnstum spjöllum á gróðurlendi, sögu- og náttúruminum. Tryggt verði öryggi hestamanna með afmörkuðum reiðleiðum.

LEIÐIR

- Að byggt verði upp skilvirkt reiðleiðakerfi milli áningar- og þjónustustaða.



4.4.4 Hjólaleiðir

MARKMIÐ

Tryggja skal góðar hjólaleiðir innan og milli hverfa. og a.m.k. sé gert ráð fyrir einni aðal leið í og úr hverju hverfi sem er auðvelt að hjóla allar árstíðir. Leiðirnar geta verið hvort heldur sem er á sér hjólastígum, göngustígum, gangstéttum eða í götu.

4.4.5 Flugvöllur

MARKMIÐ:

Stuðlað verði að því að aðgengi íbúa og atvinnulífs í Blönduósbæ að farþega- og sjúkraflugi verði gott..

LEIÐIR:

- Stefnt er að viðhaldi Blönduósflugvallar í samstarfi við þar til bær yfirvöld.
- Stuðlað verði að því að aðstæður á vellinum og ástand flugvallarins verði þannig að hann þjóni vel sjúkra- og neyðarflugi, æfingaflugi, flugi í tengslum við ferðaþjónustu og öðrum minni flugvélum
- Komið verði á klæðningu á flugvöll

Flugvöllur er sunnan Blöndu, austan Þjóðvegarsins, er tekin var í notkun 1973. Flugbraut vallarins á Blönduósi er 1200 metra löng og er að hluta til í Húnavatnshreppi. Við brautina eru flugafgreiðsla og flugstjórnaraðstaða. Völlurinn er sem stendur eingöngu nýttur fyrir sjúkra- og áhugaflug. Flugbraut er með malarslitlagi (www.flugstodir.is).

Eins og fram kemur í kafla 1.24.4 Flugvellir er sá áætlunarflugvöllur sem næstur er, staðsettur á Sauðárkróki. Þótt vegalengd til Sauðárkróks hafi stytst með tilkomu Þverárfjallsvegars er mikilvægt að Blönduósflugvöllur verði áfram öruggur til sjúkraflugs og fyrir einkaflugvélar. Flugvöllurinn er sýndur á svæðisskipulagsupprætti.

4.4.6 Veitur

Veitur Blönduósbæjar samanstanda af vatns- og fráveitu og heyrir rekstur þeirra undir tæknideild. Vinna við framkvæmdir á endurbótum fráveitukerfis hófst árið 1996 og er nú stærstum hluta framkvæmda fráveitumála á Blönduósi lokið. Hreinsistöð fráveitu var formlega opnuð í byrjun árs 2002. Hitaveitan er rekin af Rarik ohf.

4.4.7 Fráveita

FRÁVEITA

Til fráveitu teljast rotþræur og stofnkerfi fráveitu, þ.e. flutningskerfi frá upptökum að dreifikerfi. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Hagkvæm lausn verði fundin á frárennismálum Blönduósbæjar.

LEIÐIR:

- Áfram verði stefnt að bestu lausn.
- Fráveitumálum innan ár verði komið í viðunandi horf með tengingu við hreinsistöð bæjarins.

Veitur Blönduósbæjar samanstanda af vatns- og fráveitu og heyrir rekstur þeirra undir tæknideild. Á Blönduósi hefur verið unnið að úrbótum í fráveitumálum. Kerfið er einfalt kerfi, það er að öllu skólpi og regnvatni er veitt um eina leiðslu. Útrásur hefur verið fækkað með sameiningu þeirra í sniðræsi. Búið er að byggja hreinsistöð sem grófhreinsar skólpið með ristum og er hún staðsett norðan ár nærri ós Blöndu. Eftir eins þreps hreinsun skólpsins er það leitt út í ós Blöndu Samkvæmt 20. gr. reglugerðar nr. 798/1999 um fráveitur og skólpi skulu sveitarstjórnir gera tillögu að skilgreiningu viðtaka þar sem það á við og skal hæfni viðtaka til að taka við og eyða skólpi metin samkvæmt skilgreiningu í fylgiskjali 2 með reglugerðinni, sjá einnig 21. og 23. gr. reglugerðarinnar.



Við gerð aðalskipulags sveitarfélaganna er hvatt til þess að sett verði fram tímasett markmið hvað varðar mat á viðtaka fráveitu.

4.4.8 Vatnsveita

VATNSVEITA

Til vatnsveitu teljast stofnkerfi veitunnar, þ.e. flutningskerfi frá upptökum að dreifikerfi. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Stefnt er að því að Blönduósbær njóti nægjanlegs og góðs neysluvatns.

LEIÐIR:

- Sveitarstjórn vinni markvisst að auka við þjónustu vatnsveitunnar

Veitur Blönduósbæjar samanstanda af vatns- og fráveitu og heyrir rekstur þeirra undir tæknideild. Brunnsvæði Blönduóss er í Laugahvammslindum í landi Breiðavaðs. Þaðan er vatninu dælt í tvo brunna ofan við þéttbýlisstaðinn. Talið er að úr Laugahvammslindum megi fá um 50 l/sek. af köldu vatni. Sjá nánar um þetta í kaflanum um vatnsvernd.

4.4.9 Rafveita

RAFVEITA

Til rafveitna telst stofnkerfi veitnanna, þ.e. flutningskerfi frá upptökum að dreifikerfi ásamt helgunarsvæðum. (Sjá einnig gr. 4.17 í skipulagsreglugerð).

MARKMIÐ:

Stefnt er að því að öll byggð njóti raftengingar á sem hagstæðasta verði.

LEIÐIR:

- Gert er ráð fyrir að allar nýlagnir 33 kV og með lægri spennu verði settar í jörð.

Rafmagn er á Blönduósi frá RARIK. Rafmagnsveiturnar hafa mörg undanfarin ár rekið starfstöð á Blönduósi í tengslum við rafmagnsdreifingu og orkuvinnslu á Norðurlandi vestra.

5 HEIMILDIR

Ritaðar heimildir:

Þórólfur H Hafstað og Freysteinn Sigurðsson 1993. *Blönduós Um verndarsvæði vatnsbólsins*. Orkustofnun Vatnsorkudeild.

Kristinn Haukur Skarphéðinsson 2001. *Fuglalíf í Austur-Húnavatnssýslu*. Samvinnunefnd um svæðisskipulag Austur-Húnavatnssýslu.

Alþingi 1997: Skipulags- og byggingarlög m.s.b. Stjórnartíðindi A, nr. 73/1997, 23 bls.

Byggðastofnun 1999: Byggðir á Íslandi, aðgerðir í byggðamálum, 42 bls.

Byggðastofnun 1999: Byggðir á Íslandi, aðgerðir í byggðamálum, 42 bls.

Byggðastofnun 2001: Byggðarlög í sókn og vörn, Svæðisbundin greining á styrk, veikleika, ógnunum og tækifærum byggðarlaga á Íslandi, 188 bls.

Ferðamálaráð Íslands 2002: Auðlindin Ísland, 56 bls.

Fornleifastofnun Íslands: Svæðisskráning Fornleifa.

Húsafriðunarnefnd ríkisins 2000: Skrá yfir friðuð hús, lög reglugerðir og samþykktir, 133 bls.

Náttúruverndarráð 1996: Náttúruminjaskrá. Skrá um friðlýst svæði og aðrar náttúruminjar. Reykjavík, 7. útgáfa, 64 bls.

Samgönguráðuneytið 2001: Samgönguáætlun 2003-2014. Tillaga stýrihóps.

Samgönguráðuneytið 2002: Þingsályktun um stefnu í byggðamálum fyrir árin 2002-2005.

Samgönguráðuneytið 2003: Þingsályktun um samgönguáætlun 2003-2006.

Samgöngur á nýrri öld.

Siglingastofnun Íslands 2004: Yfirlitsskýrsla um sjóvarnir árið 2004, 121 bls.

Skipulagsstofnun 2003: Leiðbeiningar um gerð Aðalskipulags

Skipulagsstofnun 2005: Leiðbeiningar um flokkun umhverfisþátta, viðmið og vægi umhverfisáhrifa.

Vegagerðin 2002: Námur, efnistaka og frágangur. Hafdís Vegagerðinni

Veiðimálastofnun 2005: Lax- og silungsveiðin 2004, 29 bls.

Vefsíður:

Byggðarannsóknarstofnun Íslands: www.brsi.is

Flugmálastjórn Íslands: www.caa.is

Frjálsa alfræðiritið: <http://is.wikipedia.org>

Hagstofa Íslands: www.hagstofan.is

Húsafriðunarnefnd ríkisins: www.hfrn.is

Landsvirkjun: www.lv.is

Landnet: www.landsnet.is

Nordic Adventure Travel: www.nat.is

Orkustofnun: www.os.is

Siglingastofnun Íslands: www.sigling.is



Norðurlandsskógar: www.nls.is

Umhverfisstofnun: www.ust.is

Veðurstofa Íslands: www.vedur.is

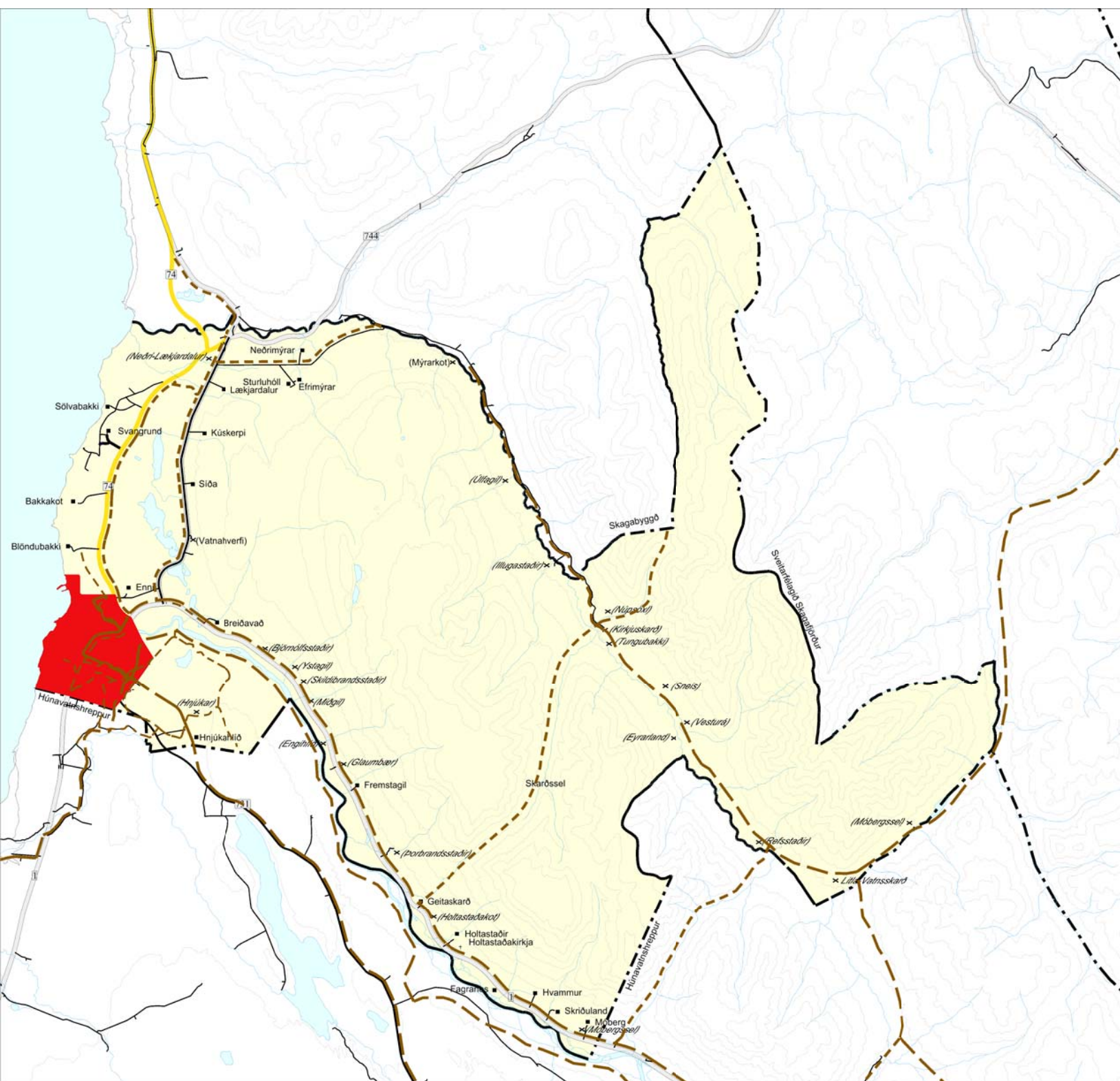
Vegagerð ríkisins: www.vegagerdin.is

Norðurlandsvefurinn: www.nordurland.is



6 VIÐAUKI 1 ÞEMAKORT

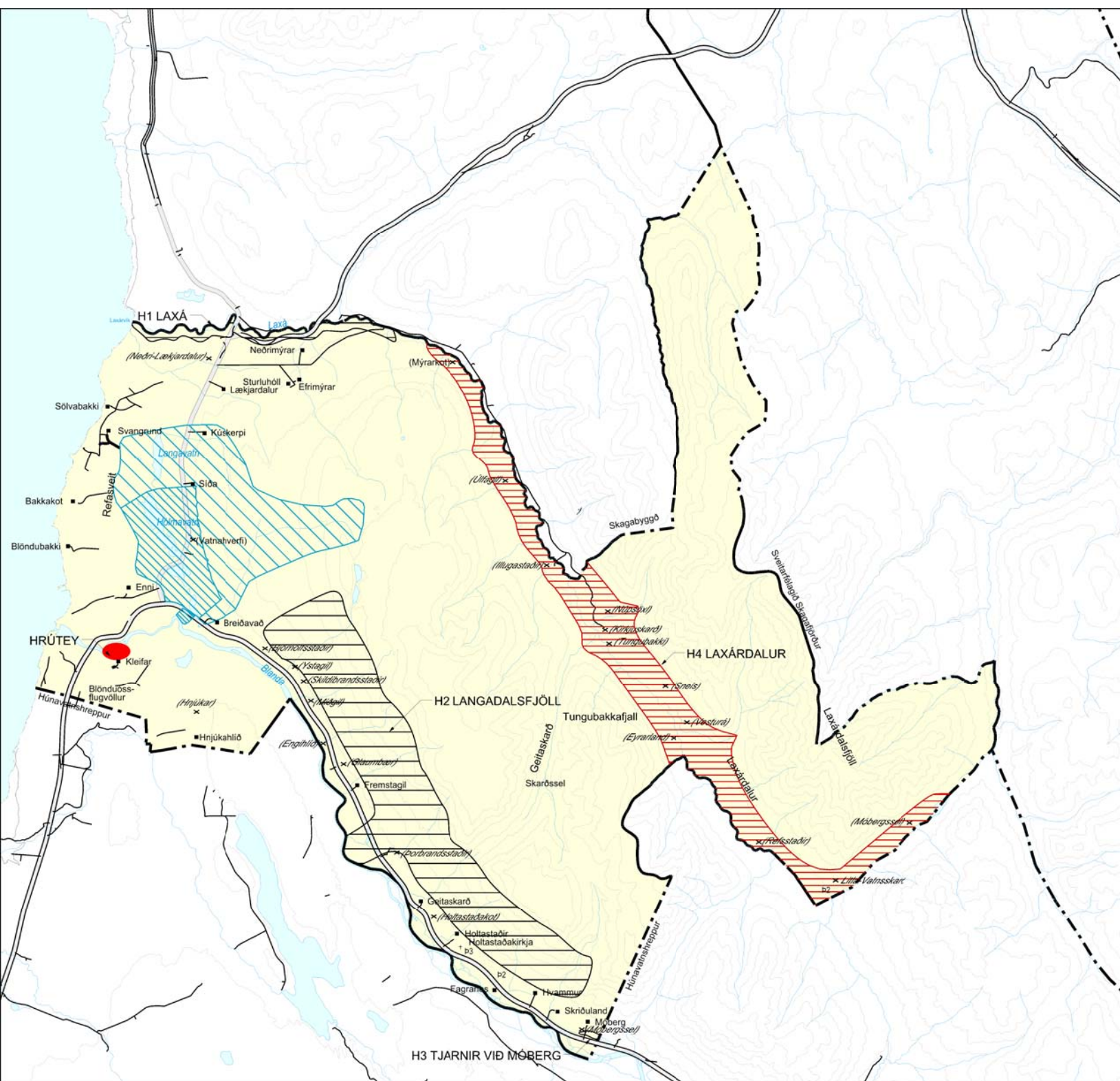
- Landamerki og eignarhald
- Samgöngur
- Verndarsvæði
- Fornleifar
- Landbúnaður
- Hæðarbelti
- Bújarðir
- Halli










SKÝRINGAR

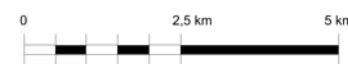
-  Stofnvegir
-  Nýir stofnvegir
-  Reiðleiðir
-  Gönguleiðir
-  Sveitarfélagsmörk Blönduósþéjar





SKÝRINGAR

-  Friðlýst svæði skv. náttúruverndarlögum
-  Hverfisverndarsvæði vegna náttúruminja
-  Hverfisverndarsvæði vegna fornminja
-  Vatnsverndarsvæði - Brunnsvæði
-  Vatnsverndarsvæði - Grannsvæði
-  Vatnsverndarsvæði - Fjarsvæði
-  Sveitarfélagsmörk Blönduósbaer

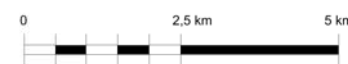
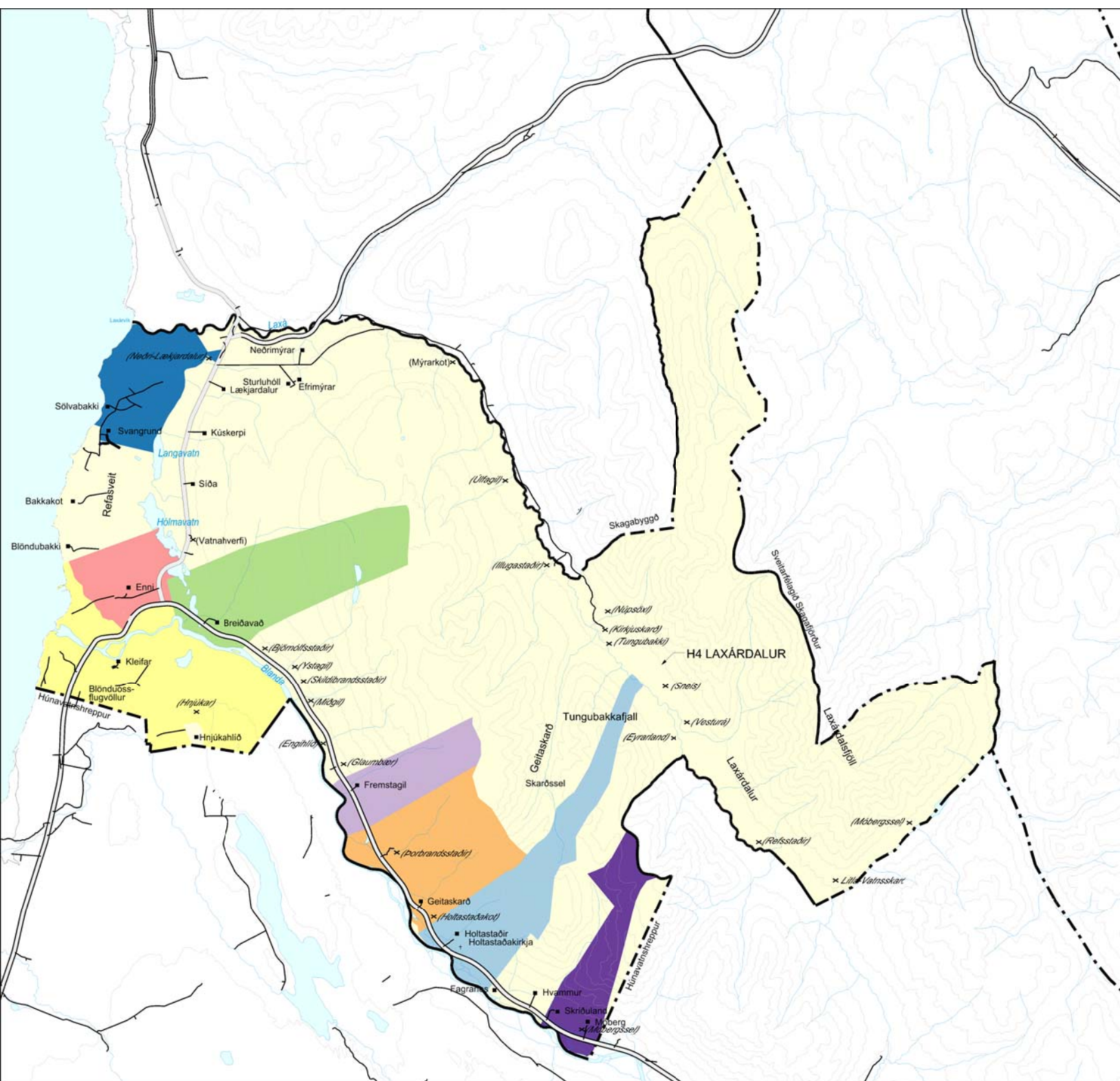


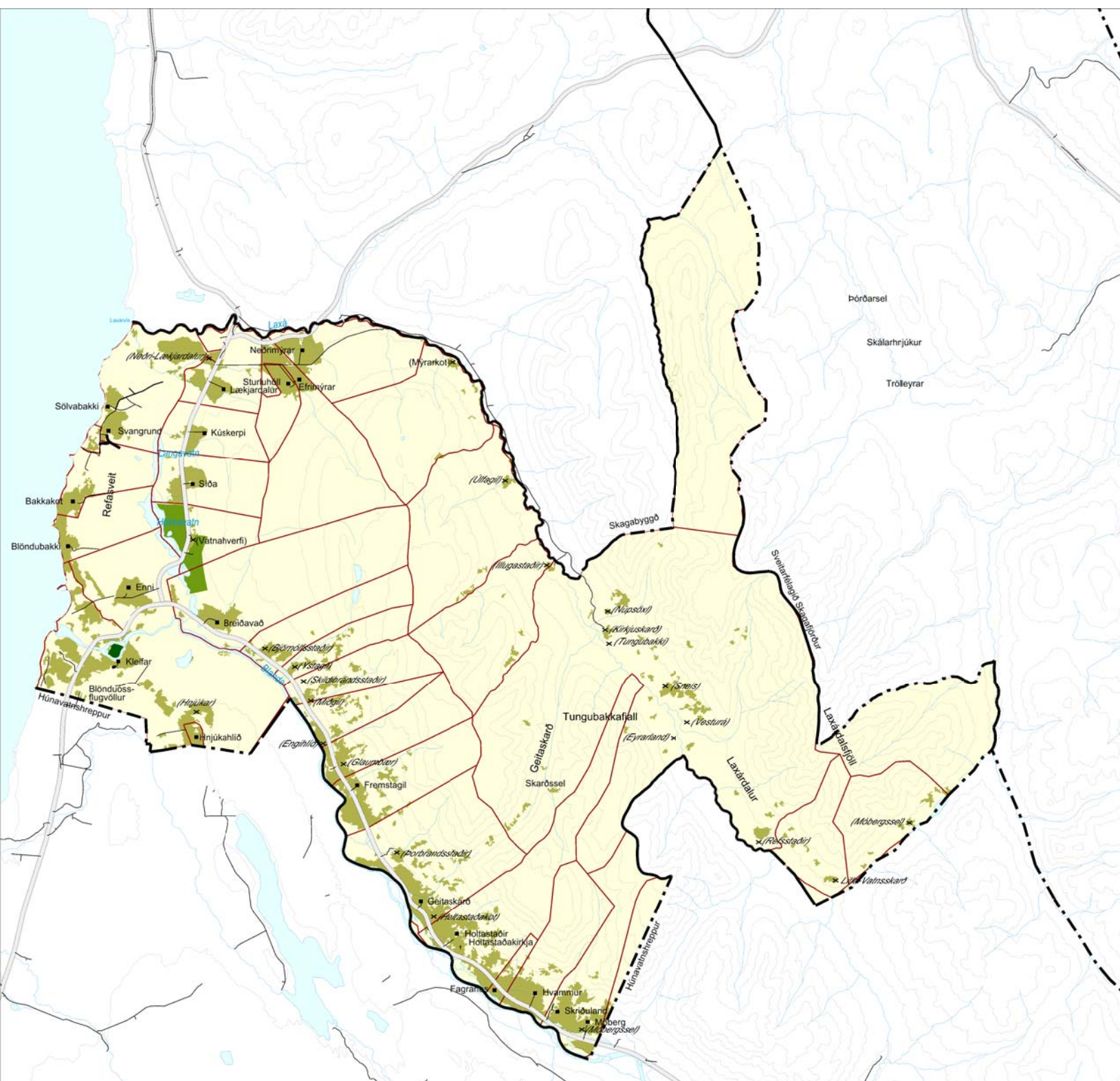


SKÝRINGAR

Fornleifar hafa verið skráðar á

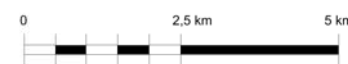
- Sölvabakka
- Enni
- Breiðavaði
- Hnjúkum
- Fremstagili
- Geitaskarði
- Holtastöðum
- Móbergi
- Sveitarfélagsmörk Blönduósbaer

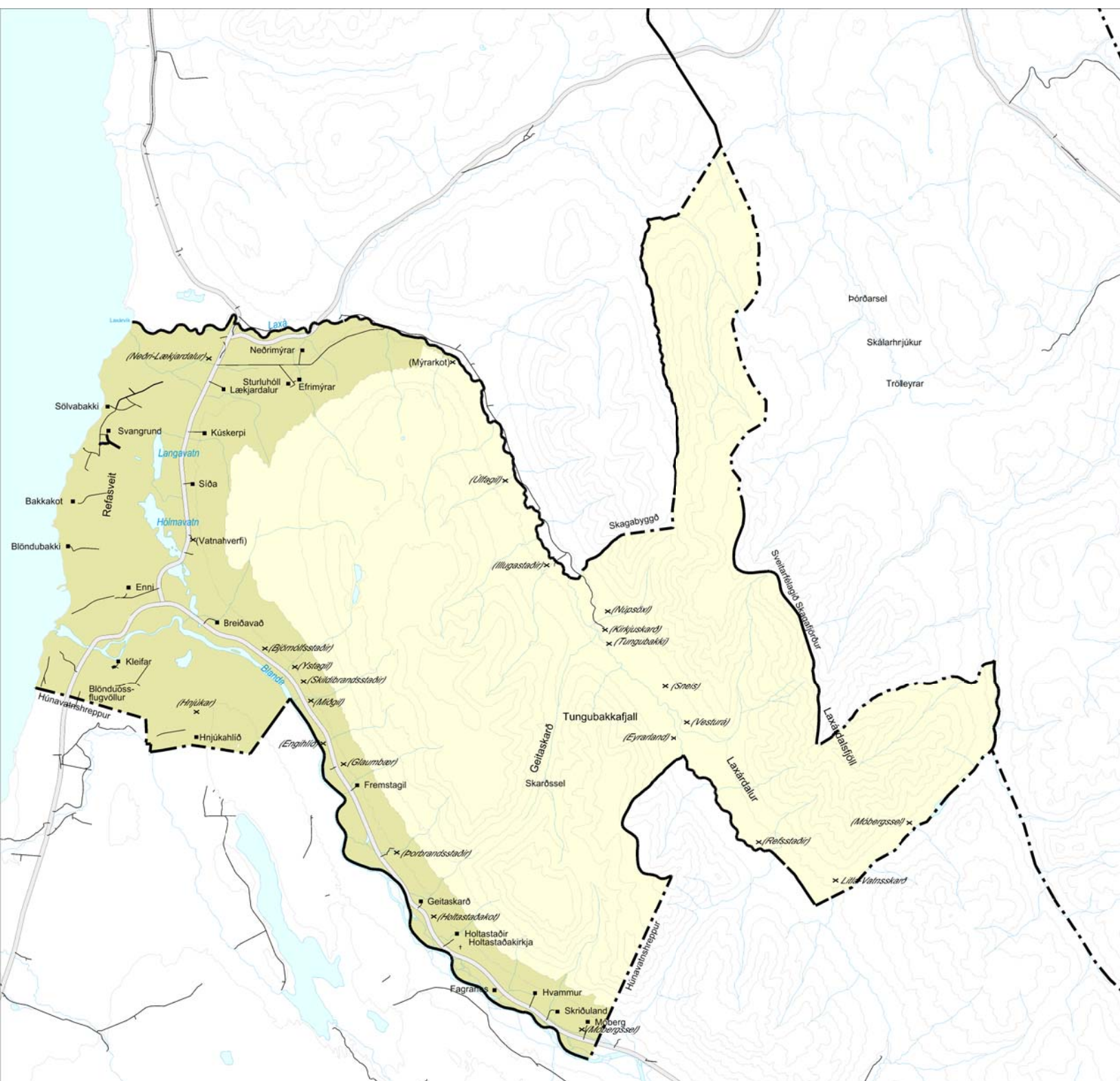




SKÝRINGAR

-  Jarðamörk skv. Nýtjalandi
-  Landbúnaðarland
-  Skógur
-  Skógræktarsvæði (ungskógur)
-  Sveitarfélagsmörk Blönduósbæjar





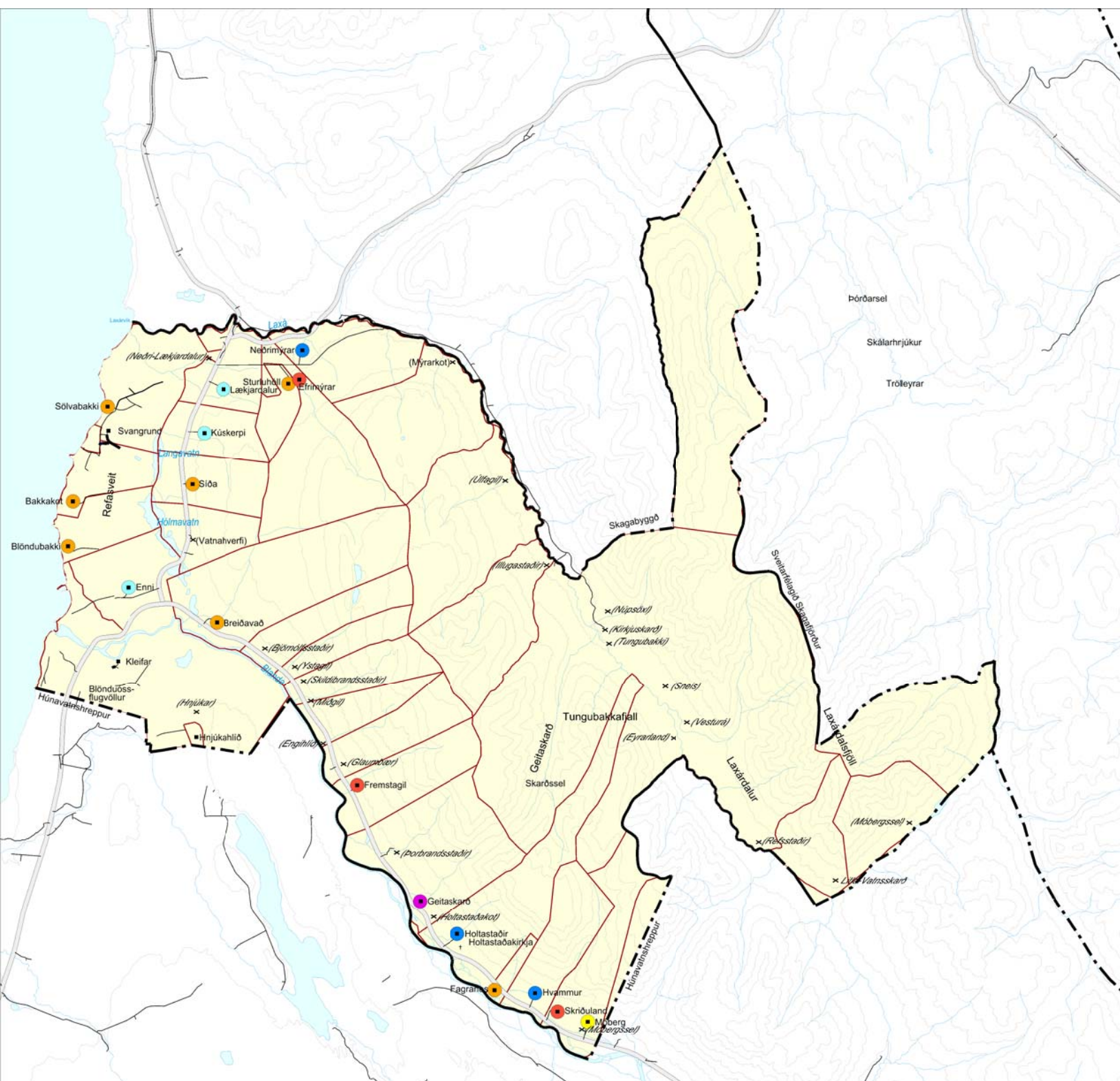
SKÝRINGAR

 < 200 m y.s.

 > 200 m y.s.

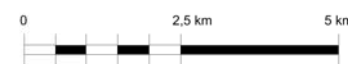
 Sveitarfélagsmörk Blönduósþæjar

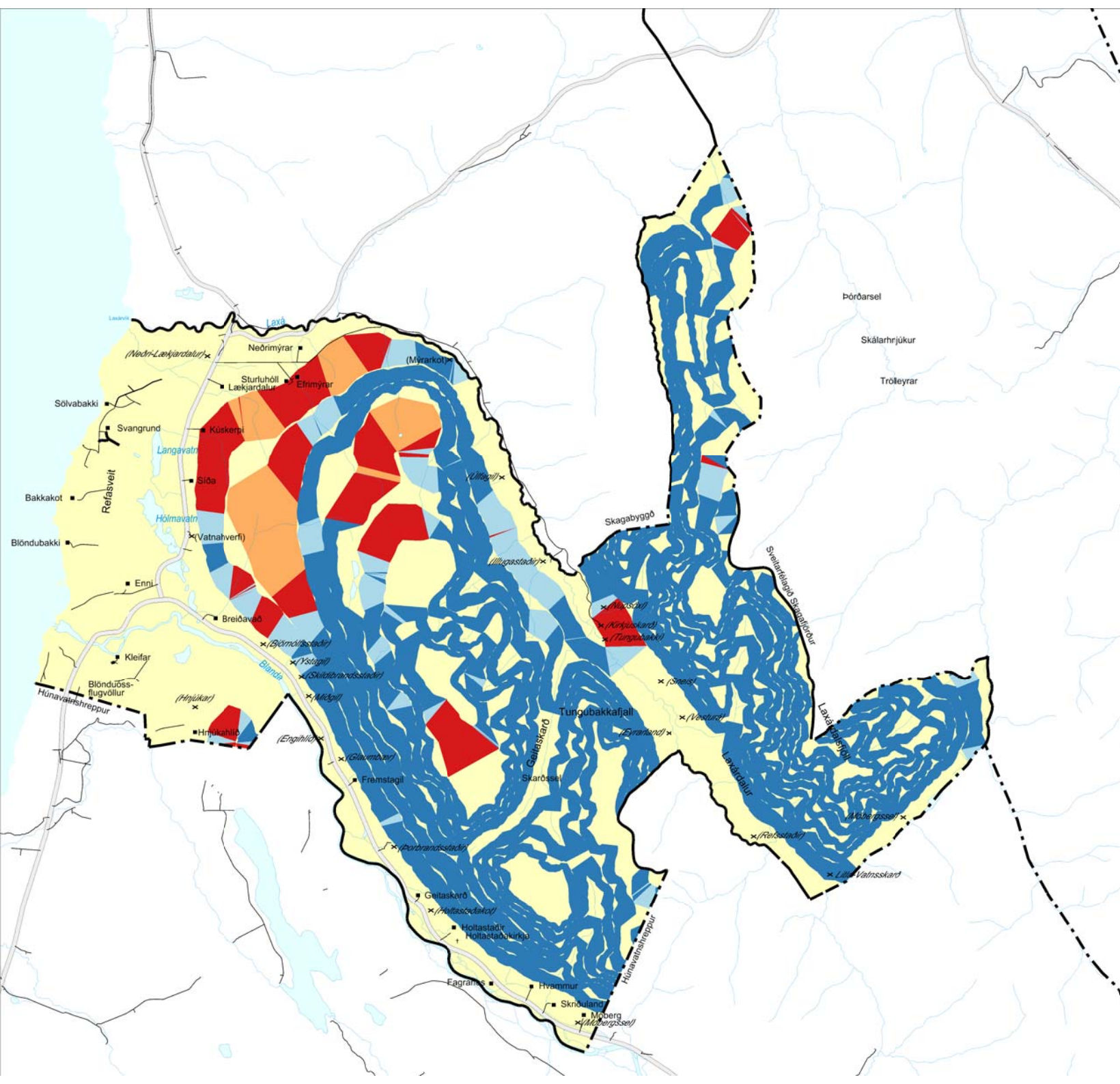




SKÝRINGAR

-  Jarðamörk skv. Nytjalandi
-  Mjólk, sauðfé og hross
-  Sauðfé og hross
-  Sauðfé
-  Hross
-  Ferðaþjónusta
-  Annað
-  Sveitarfélagsmörk Blönduósþæjar





SKÝRINGAR

- 0 - 5% halli
- 5 - 10% halli
- 10 - 15% halli
- 15 - 20% halli
- > 20 % halli
- Sveitarfélagsmörk Blönduósbaer

